

Foto Özgürlük

Barikatların arkasından
ÇORUM

''Sokaklarda toplanan halkın arasında barikatlar kurma çağrısı yapıldı. Ve anında Milönü'nün girişinden başlamak üzere barikatlar kuruldu. Ve saldırıları önlemek için çocuklarımız, karılarımız, analarımız evimizde ne var ne yoksa barikat önlerine çekmeye başladık.''

YAZI VE RÖPORTAJLAR : F. SEVİNÇ – M. YILDIZ

Yazısı 8 — 9 — 10. Sayfada

Foto Özgürlük

ÖZGÜRLÜK

HAFTALIK SİYASİ GAZETE 20 TL 16 Haziran 1980 3

YENİ ZAM VE DEVALÜASYON DALGASI

GEÇTİĞİMİZ HAFTA %5,8-%9,6 ORANINDA DEVALÜASYON YAPILIRKEN TEKEL MADDELERİNE DE %25 İLE %40 ORANINDA ZAM YAPILDI

Demirel ve bakanlarının radyo, televizyon ve burjuva gazetelerinde eksik olmayan ''ekonomiyi düzlüğe çıkarıyoruz'', ''gidişat iyidir'', ''vatandaş aradığını bulmaktadır'' yaygaralarının tozu dumanı arasında yeni bir devalüasyon ve zam furyası daha başlatıldı. IMF'ye sunulan ''Niyet Mektubu''nda (siz ülkeyi satış senedi okuyun) öngörülen TL'nin değerinin dalgalanmaya bırakılması, son devalüasyonla resmen uygulanmaya sokuldu. Yapılan % 5,8 — % 9,6 oranındaki devalüasyonu önümüzdeki günlerde yenileri izleyecektir. Devalüasyonun hemen ardından tekel maddelerine % 25—40 oranında zam yapan hükümet, bütün temel tüketim maddelerine yüksek oranlı zamlar yapmanın hazırlıkları içindedir.

Demirel hükümeti emekçi halk kitlelerinin sırtındaki sömürü yükünün kat kat artırılması için elinden geleni yapmaktadır. Komprador feodal ekonominin içinde bulunduğu derin bunalımın iflah olmazlığını bilen sömürücü egemen sınıflar ve onların emperyalist efendileri, ''ekonomiyi kurtardık, kurtaracağız'' demagojik propagandasının ardında, emekçi kitlelerin hayatının yaşanmaz kılınması için ne gerekiyorsa yapmaktadırlar. IMF ve Türkiye egemen sınıflarının direktifleri doğrultusunda soygun planlarını peş peşe uygulamaya sokan Demirel hükümeti, işbaşına geldiğinden bu yana ekonomik ve siyasi saldırılarını pervasızca yürütmekte, emekçi kitlelerle adeta alay etmektedir.

Demirel'in Maliye Bakanı gayet rahat bir biçimde ''vatandaş zamların azlığından yakınıyor'' demektedir. Anlaşılan hükümet ''vatandaş''ı üzmemek için daha fazla zam, daha fazla işkence, daha fazla kan dökülmesi, faşist cinayet çetelerinin daha fazla katliamlara özendirilmesi, işçi sınıfının ''fazla olan'' ücretlerinin dondurulması, grev hakkının bütünüyle ortadan kaldırılması, IMF'nin talimatları doğrultusunda haftada bir kez devalüasyon yapılması, devalüasyonla birlikte bütün temel tüketim maddelerine zam yapılması gerektiğini, İsmet Sezgin'in gezi tecrübelerinden çıkarmış ve vatandaşı memnun etmek için bu politikayı daha yoğun olarak hayata geçirmektedir. AP hükümeti, emperyalist talancıların ve sömürücü egemen sınıfların çıkarları için değil, ama işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin üzülmemesi için zam yapıyormuş! Devalüasyon oranı bunun için yılın ilk altı ayında % 67'yi bulmuştur. Önümüzdeki günlerde 25 liraya alacağımız bir ekmeğin fiyatı bunun için % 250 artırılmıştır. Soğan bunun için % 1000 zam almıştır. Oh! ne güzel, ''iyiliksever'' hükümete bakın!

29 Mayıs 1980 — Fındıklı'da yasadışı gösteri

Karadeniz'de Çay üreticileri sömürüye karşı mücadele ediyor

Rize ve ilçelerinde çay üreticileri, ürünlerinin kontenjana tabi tutularak alınmasını protesto ettiler.

Mayıs ayı sonunda ve Haziran ayı başında yapılan protesto eylemleri, çay fabrikalarında ve çay alım merkezlerinde sürdürüldü. Üreticiler fabrikayı ve alım merkezlerini işgal ettiler. ''Kontenjan Kaldırılsın'', ''Çayda Sömürüye Son'' sloganları en çok atılan sloganlardı.

Üreticilerin işgalini ve direnişini engellemek için gelen polis ve jandarma karşısında üretici köylülerin geri çekilmediği dikkati çekti. Ayrıca, kadın, çocuk ve yaşlıların da eyleme katılmış olması diğer dikkati çeken şeyler arasındaydı.

Çay üreticileri, geçen yıl çaya 14,5 lira taban fiyatı verildiğini, bu yıl ise birçok tarım girdisine % 900'e varan zamlar yapılmasına karşın çay taban fiyatının 25 lira olarak tespit edildiğini açıklayarak çay üreticilerinin açlığa mahkum edilmek istendiğini belirttiler.

Rize, Fındıklı, Pazar, Ardeşen, Sürmene, Arhavi ve Kemalpaşa gibi çeşitli yerlerde sürdürülen eylemler sonucunda ''çayda kontenjan uygulaması'' fiilen önlendi. Fabrika işgali, kepenk kapama, yürüyüş ve toplantılar şeklinde süren eylemler zaman zaman Dev-Yol gibi gruplar tarafından engellenmek istendi.

Çay üreticisi köylüler ''çay paralarının derhal ödenmesi ve taban fiyatın 40 lira olması'' talepleriyle mücadeleyi sürdürmektediçler.

''Tarım ürünlerinin taban fiyatları''

Yazısı 4 — 5. Sayfada

ÜSS Sınavları yapıldı
430 bin genç sokağa atıldı.

Üniversitelerarası Seçme Sınavı 13 Haziran Cuma günü ülkenin çeşitli merkezlerinde yapılmıştır. 467 bin kişinin katıldığı sınav sonucunda yalnızca 35 bin lise öğrencisi yüksekokullara alınacak, 432 bin öğrenci açıkta kalacaktır. Sınav öncesinde ve sınav günü ülkenin çeşitli şehirlerinde yapılan gösterilerle ÜSS ve binlerce gencin geleceğini karartan eğitim düzeni protesto edilmiştir.

DİSK Kongresine Doğru -1
SINIF SENDİKACILIĞI VE DİSK

Yazısı 7. Sayfada

''Kavuklu devrim'' Ve Cengiz Çandar

Zeynep Kaya

Yazısı 12 — 13. Sayfada

Revizyonistler metal ve tekstil işçilerini mücadeleden alıkoyuyor

Yazısı 6. Sayfada

Faşistler tarafından katledilen İsmail Yavuz'un cenaze törenine 1500 kişi katıldı

İstanbul Tuzla'da MHP'li faşist bir çete tarafından katledilen İsmail Yavuz adlı devrimci için düzenlenen cenaze törenine 1500 kişi katıldı. Anti-faşist mücadelenin ön saflarında olmasından dolayı MHP'li faşistlerin ölüm listesine alınan İsmail Yavuz, 4 Haziran günü katledildi. İsmail Yavuz'un ailesinin ve mahalle halkının ifadesine göre Kaymakam ve polis, İsmail Yavuz'un öldürüleceğinden çok önceden haberdar olmuş, ancak hiçbir tedbir almamışlardır. Hatta Yavuz'un katledilmesinden birkaç gün önce Kartal Kaymakamı, İsmail Yavuz'a öldürüleceğini ve bölgeyi terk etmesi gerektiğini bildirmiştir. Bu "uyarı" dışında hiçbir tedbir almayan Kaymakam, açıkça cinayete göz yummuştur. Kaymakamın faşist çetenin kimlerden oluştuğunu ve "ölüm listesinde" bulunan diğer isimleri de bildiği bildirilmektedir.

MHP'li çetenin ölüm listesinde Maltepe ve Kartal Belediye Başkanları, Maltepe Lisesi Müdürü ve Küçükyalı'da bir tekel bayii de yer almaktadır. Kaymakamın ve görgü tanıklarının ifadelerine göre İsmail Yavuz'u katleden ve diğerlerini kara listeye alan faşist çete Pendik'te üslenmektedir. Yine görgü tanıklarının ve kaymakamın ifadesine göre cinayeti işleyenlerin başında Metin Elçi ve İbrahim Aşçi yer almaktadır. Çetenin diğer elemanları şunlardır: Selman Çınar, Namık Altan, Barbaros Demirbaş, Adnan Uğurlu, Hüseyin Baştan.

İsmail Yavuz'un cenazesi 6 Haziran'da 1500'ü aşkın emekçinin katıldığı bir törenle kaldırılmıştır. Cenaze töreni sırasında halk sık sık "MHP, ÜGD Kapatılsın, MİT, Kontr-gerilla Dağıtılsın", "Faşizme Ölüm Halka Hürriyet" sloganları atılmıştır. Gösterinin bitiminde polis çevreden 17 kişiyi tutuklamıştır.

Sendika ağaları bu kez de 3500 deri işçisini sattı

İstanbul Kazlıçeşme'de Türk-İş'e bağlı Deri-İş'in Sosyalist Vatan Partili sendika ağaları 3500 deri işçisini patronlara satmışlardır. Sendika ağaları toplusözleşme görüşmelerinde işçilere sundukları taslağı bile savunmamışlardır. Sendika ağaları, işçilerin daha önceki mücadeleleri sonucu geçen toplusözleşmeye giren "iş güvenliği" ile ilgili maddenin kaldırılmasını kabul etmişler, 1 Mayıs'ın "Bahar Bayramı" olduğu yolundaki ibareyi toplusözleşmeye girmesini onaylamışlardır. Sendika ağalarını iki yıl için imzaladıkları toplusözleşmeye göre işçiler 1. ve 2. yıl brüt 400 lira zam alacaklardır.

Yeni toplusözleşmenin imzalanmasıyla güç kazanan deri patronları işçilere yönelik baskıları artırmışlardır. Daha önce işçi çıkaramazken şimdi 3 kişiyi işten atarak işçi kıyımını başlatmışlardır.

Presiz işçileri direndiler, kazandılar

Artan hayat pahalılığı karşısında ek protokol talebiyle direnişe geçen Presiz işçileri, isteklerini patrona kabul ettirdiler. İstanbul'da bulunan Presiz fabrikası işvereni başlangıçta zarar ettiği gerekçesiyle ek protokol yapmaya yanaşmadıysa da işçilerin üç gün üst üste üretimi % 80 oranında düşürmesi üzerine yeni bir sözleşme imzalamayı kabul etti. İşçiler yeni toplusözleşmeyle net 3000 lira zam aldılar.

Devrimci Demir-İş İstanbul Şube Başkanı gözaltına alındı

Devrimci Demir-İş'in bir süre önce yapılan İstanbul şube kongresinde yaptığı konuşmayla "hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ettiği" gerekçesiyle Şube Başkanı Ahmet Yılmaz, 2 Haziran günü çalıştığı işyerinden polis tarafından gözaltına alındı. Ahmet Yılmaz'ın durumuna ilişkin bugüne kadar hiçbir haber alınamamıştır.

Suluova'da faşist saldırı sonucu bir işçi öldü

Gün Sazak'ın ölümünü takiben 3-4 Haziran günleri Amasya'nın Suluova ilçesinde de yoğunlaşan faşist saldırılar bir işçinin ölümüyle sonuçlandı.

3-4 Haziran günleri Çorum ve Merzifon'da düzenlenen faşist saldırıları tekrarlayan MHP'li faşistler, Hacıbayram köyünü kuşatarak saldırıya geçti. Devrimcilerin bu saldırıya karşı koyduğu, ancak saldırı sırasında Ramazan Anar isimli Yeni Çeltek işçisinin faşistlerce öldürüldüğü öğrenildi.

Suluova halkı çeltek işçisinin cenazesinin Kirenli köyüne kadar götürüldüğünü belirterek, Gün Sazak'ın ölümüyle yoğunlaşan faşist saldırılar 26 Ocak'ta başlamıştı. Çevre halkı, "sivil faşistler saldırılarını gün geçtikçe artırırken, polis de kadın, çoluk çocuk herkesi gözaltına alıp işkenceden geçiriyor" dedi.

Arnavutluk Halk Dansları Topluluğu Ülkemize geldi

Akdeniz Ülkeleri Festivali için bir süredir İzmir'de bulunan Arnavutluk Halk Dansları Topluluğu, İstanbul'da 9—10 Haziran tarihlerinde, Spor ve Sergi Sarayında iki gösteri yaptılar.

Arnavutluk Halk Dansları Topluluğu'nun folklor oyunları, konularını Arnavutluk'un zengin halk kültüründen ve kurtuluş ve sosyalizmin inşası mücadelesinden alıyor. Topluluğun oyunlarındaki canlılık ve yaşama bağlılık hemen göze çarpıyor. Ayrıca oyuncuların oyun yetenekleri, giysilerindeki canlılık, oyunların figürlerindeki ritm ve uyum izleyicilerin sempatisini topluyor.

Önceki yıllarda da ülkemize gelerek çeşitli gösterilerde bulunan topluluk 1957 yılında kurulmuş olup, oyuncuların çoğu üniversite mezunlarından oluşuyor. 80 kişiden oluşan Arnavutluk Halk Dansları Topluluğu, 1970 yılında Fransa'da düzenlenen Dijon Festivalinde en büyük ödül olan, altın gerdanlık ödülünü kazanmıştı.

Mersin Lisesi'nde faşist saldırı

Geçtiğimiz günlerde Mersin Atatürk Lisesinin 1000 öğrencisinin gözaltına alındığı haberi çarpıtılarak ve yanlış bir biçimde günlük gazetelerde yer aldı. Gazeteler, olayın bizzat Mersin Valisinin tertipleri sonucu, polisin lise öğrencilerine saldırısıyla başladığını gizlediler. Oysa olayın gerçeği şöyleydi:

Mersin Lisesinin faşist yuvası haline getirilmesi için başta vali olmak üzere, Milli Eğitim Müdürü ve diğer yöneticiler, uzun bir zamandan beri uğraşmaktadırlar. Okulun faşistleştirilmesi amacıyla Mersin Endüstri Meslek Lisesi'nin MHP'li öğretmenlerinden Muzaffer Yaşar Tümler, Atatürk Lisesi müdürlüğüne getirildi. Bu azılı faşist öğrencilere sürekli baskı yaparak devrimci öğrencileri yıldırmak istedi. Bunun üzerine öğrenciler, faşist baskıları protesto ettiler. Öğrencilerin mücadelesini ezmek için Liseye polis yığdırıldı. Polis gözyaşartıcı bomba atarak, saldırıya geçti. Öğrenciler sıralardan barikat oluşturup kendilerini savunmaya çalıştılar. Bunun üzerine polis yeniden saldırdı. 1000 öğrenci, okulun bütün ilerici öğretmenleri gözaltına alındı. 19 öğretmene işten el çektirildi. Öğrenciler 2 gün gözaltında tutularak baskı yapıldı.

Avanos Meslek Lisesi'nde gösteri

5 Haziran günü, öğrenim yılının bitiminde Avanos Yapı Meslek Lisesi öğrencileri, eğitim sistemini ve ÜSS sahtekarlığını protesto etmek amacıyla bir forum düzenlediler. 150 öğrencinin katıldığı toplantı sloganlar arasında bitirildi.

Bakanın bir yolsuzluğu daha ortaya çıktı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı AP Nevşehir Milletvekili Esat Kıratlıoğlu'nun Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bağlı kamu kuruluşları ile yabancı şirketler arasında komisyonculuk yapan PET Şirketine ortak olduğu ortaya çıktı. Bakan, günlük gazetelerde yer alan belgeler karşısında önceleri "otuz yıldır tanıdığım bir arkadaşım benim ismimi kullanabilir. Benim şirketle ilişkim yoktur" derken, belgelerin üst üste yayınlanması karşısında komisyoncu şirkete ortak olduğunu kabul etti. Kıratlıoğlu şimdi "ortak olabilirim, ortak olmama mani bir hal yok ki" demektedir.

Burjuvazinin bütün yaygaralara karşın, kendi yasalarını nasıl ayaklar altına aldığı bu yolsuzluk örneği ile bir kez daha ortaya çıkmıştır. Yasalarında milletvekili olan bir kişinin ticaretle hele komisyonculukla uğraşmasının milletvekilliğiyle bağdaşmayacağı yazılmaktadır. Oysa bakan, hiç çekinmeden "ortak olabilirim. Ortak olmamama bir mani yok ki" diyebilmektedir. Egemen sınıflar ve onların hükümetleri sömürücülerin hizmetindeki burjuva politikacıları, soyun sömürmek, devlet kurumlarına dayanarak milyonlar vurmak olunca yasaları bir çırpıda ayaklar altına alabiliyorlar. Burjuva yasala- burjuvaziyi "bağlayıcılığı" işte böyledir.

Burjuvazi, uluslararası yolsuzluklarda her zaman milletvekili ünvanlı tüccarlar kullanmaktadır. Bu konuda birçok devlet yöneticisinin içinde yer aldığı Lockheed yolsuzluğu herkesin belliğindedir. Şimdi Kıratlıoğlu, Lockheed yolsuzluğuna PET yolsuzluğunu eklemiştir ve bunu açık açık söylemektedir.

TKP resmen bölündü

Geçtiğimiz hafta çeşitli gazete ve yayın organlarına gönderilen bir bildiri ile TKP'nin Londra hizbinin Doğu Berlin kanadına karşı bir konferans topladığı ve uzun süreden beri TKP içinde var olduğu bilinen çatlağın derinleştiği ve kesin bir bölünmeye dönüştüğü bildirilmiştir.

Türkiye Komünist Partisi Leninciler Konferansı imzasıyla yayınlanan bildiride konferansın nerede ve ne zaman toplandığı açıklanmamaktadır. "Leninciler Konferansı" adıyla yayınlanan Londra kanadının bildirisi TKP'nin açık bir çürüme içinde olduğunu söylemekte ve şu görüşlere yer vermektedir: "TKP içinde her biri kendi iç disiplinine sahip çeşitli gruplar vardır. Bunlar, el altından iş gören partimizi çürüten oportünist ortacı gruplardır. Bugün TKP'de irade birliği yoktur"

İTÜ'de rektör seçimleri protesto edildi

İTÜ öğrencilerinin rektör seçimlerinin anti-demokratik niteliğini protesto etmek amacıyla Kemal Kafalı'nın rektör seçilmesinin ardından sınıf ve bölümlerde konuşmalar yapmış, dekanlık önünde gösteriler düzenlemişlerdir.

İTÜ öğrencileri rektör seçimlerine yalnızca seçkin bir azınlığın katıldığını, onbinlerce öğrenci, işçi, memur ve asistanın oy hakkının olmadığını belirtmişlerdir.

Bir yolsuzluk da Kastamonu Milli Eğitim Müdürlüğünde

Kastamonu Milli Eğitim Müdürlüğü'nün okul yeri olarak kullanılmak amacıyla elinde bulunan tapulu boş iki arsasının bulunduğu bölgede AP'nin ileri gelenlerinden Sarmısakçı'ya ait arsa ilgili kişinin "paraya ihtiyacı olduğu düşünülerek" 15 milyon 700 bin liraya kamulaştırıldığı bildiriliyor.

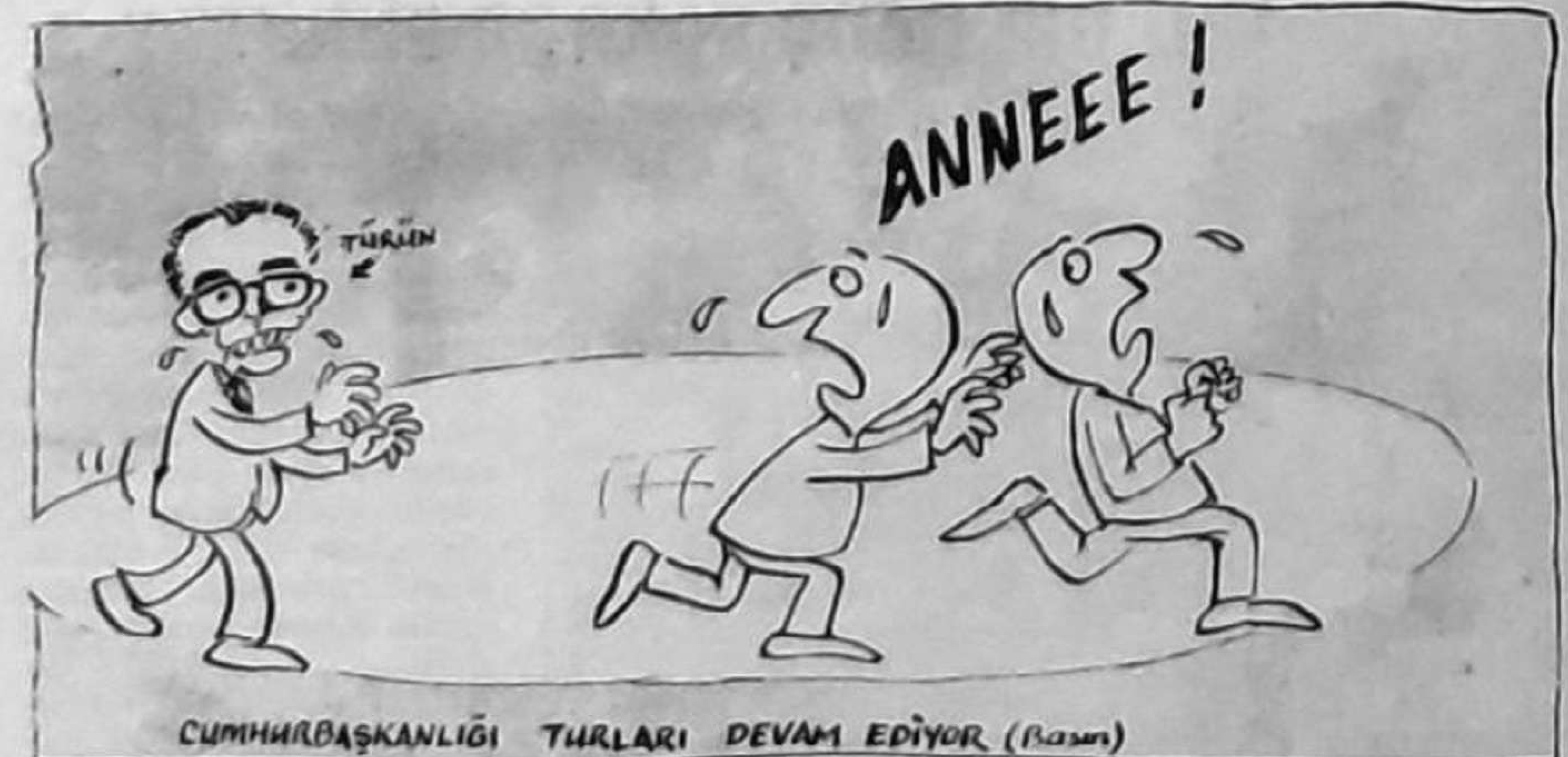
Kastamonu valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğü 1979 yılında okulsuz köylere okul yapımı için ayrılan ödenekten karşılanmak üzere AP İl Yönetim Kurulunun "hatırını kırmamak için" köylerin okulsuz bırakılması pahasına ilgili arsaya 800 ve 1300 metre uzaklıkta 222 sayılı yasa hükümlerine göre parasız tahsisle Milli Eğitim adına tapusu alınmış iki adet okul arsası bulunmasına rağmen sözkonusu arsayı almakla adı geçen kişiyi bir günde milyoner yapmıştır.

İlgili arsanın kamulaştırılması sırasında Milli Eğitim temel yasasının 51. maddesi, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Yasasının 79. maddesi çiğnenmiştir. Bu yolsuzluk da burjuvazinin ve onun kurumlarının kendi yaptıkları yasalar karşısındaki tutumlarını gösteren başka bir örnektir.

Genel-İş'in 84 yöneticisi gözaltına alındı:

Geçtiğimiz günlerde Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca, Ankara Belediyesi işçilerinin direnişi neden gösterilerek, Genel-İş'in 84 yönetici ve işyeri temsilcisi gözaltına alındı. Ankara Belediyesi işçileri, ücretlerinin ödenmemesi üzerine direnişe geçmişlerdi.

Bilindiği gibi sıkıyönetim komutanlıkları, daha önce yaptıkları açıklamalarda kendilerinin "işçi ve işveren arasındaki olaylara karışmayacaklarını" söylemişlerdi. Ancak sıkıyönetim komutanlıkları, sıkıyönetimin ilanından bu yana, birçok greve müdahalade bulunmuş ve grev yerlerinde işçilerin toplu olarak bulunmasını yasaklamışlardı. Yine Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı bir süre önce belediye işyerlerindeki grevleri ve direnişleri yasaklamıştı.

Diyarbakır'da bir genç polis tarafından kurşuna dizildi

4 Haziran günü Diyarbakır'da Hamza Yazmaz adlı bir genç, elleri kelepçeli olduğu halde polis tarafından sokak ortasında kurşuna dizilerek katledildi. 1 Haziran günü gözaltına alınan ve inşaat işçiliği yapan Hamza Yazmaz, 3 gün gözaltında sorguya tabi tutulduktan sonra kelepçeli olarak arama yapmak üzere eve getirildi. Aramanın bitmesinden sonra polis Hamza Yazmaz'ı alarak çıktı. Birkaç adım gittikten sonra Hamza Yazmaz kurşunlanarak öldürüldü.

TRT haber bültenlerinde, Hamza Yazmaz'ın "bir evde polisle giriştiği çatışmada ölü olarak ele geçirildiğini" söylerken, emniyet yetkilileri, Akajans Hamza Yazmaz'ın "dur" uyarısına uymadığı için öldürüldüğünü söylediler. Radyo ve TV'de olay çarpıtılarak ve polislerin işledikleri cinayet gizlenerek verildi. Oysa, olay anında olay yerinde bulunan onlarca emekçi, polisin bu cinayetine şahit oldu.

Hamza Yazmaz'ın katledilmesi, "nüfus planlaması yapıyoruz" diyerek, Kürt emekçilerini kurşuna dizenlerin yeni bir cinayetidir. Faşist katiller daha önce de onlarca Kürt yoksul köylüsünü kurşuna dizmişlerdi.

Ülkemizde her yıl yetersiz beslenme nedeniyle 150 bin çocuğun öldüğü açıklandı

Geçtiğimiz günlerde Dünya Sağlık Örgütü, son araştırmalarının sonuçlarını yayınladı. Dünya Sağlık Örgütünün Araştırmalarına göre, Türkiye'de her yıl yetersiz beslenme nedeniyle 150 bin çocuk ölüyor. Kırsal kesimde ölen her beş kişiden biri çocuk oluyor. Ayrıca araştırma raporu sonuçlarına göre ülkemizde çocuklarda ölüm oranı yüzde 16 olarak belirlendi.

Geçtiğimiz yılı "Çocuk Yılı" olarak adlandırıp, güzel nutuklar atılmasına karşın, ülkemizde kimsesiz ve korunmaya muhtaç çocuklar sorunu gün geçtikçe büyüyor. "Korunma" altında bulunduğu iddia edilen çocuk sayısındaki azlığın yanında, "korumanın" niteliği çağdaş çocuk eğitiminden çok uzakta bulunuyor. 1977 verilerine göre 0-6 yaşında korunmaya gereksinim duyan 1,5 milyon çocuk bulunmasına karşın, 20 çocuk bakım yurdu'nda da 3.030 çocuk bulunuyor. Ayrıca 7-18 yaş grubunda bulunan 2 milyon 200 bin çocuk, korunma, bakılma, yerleştirme gereksinimi duyarken 93 Yetiştirme Yurdunda bulunan çocuk sayısı ancak 15 bindir

Azanya'da ırkçı eğitime karşı mücadele

Azanya'da lise öğrencilerinin Pretoria rejiminin ırkçı eğitim siyasetine karşı sürdürdükleri mücadele her geçen gün biraz daha yaygınlaşıyor, daha ileri boyutlar kazanıyor.

Cape Town'da lise öğrencilerinin boykotuyla başlayan mücadele, kısa sürede tüm ülkeye yayıldı. 100 bin öğrencinin boykotu, grevler, diğer okullardaki öğrencilerin boykotları ve gösterilerle destekleniyor. Örneğin Cape Town bölgesindeki ilkokul öğrencileri 1 Mayıs'ta 1 günlük bir boykota gittiler. Öğrencilerin düzenledikleri protesto gösterileri ise ırkçı polisin vahşi saldırılarına hedef oluyor. Polisin saldırıları sırasında 1 öğrenci öldü, onlarcası yaralandı. Yüzlerce öğrenci de gözaltına alındı.

Tüm bu baskılara karşın öğrenciler hiçbir ödün vermeksizin mücadelelerini sürdürüyor ve giderek daha geniş kitlelerin desteğini kazanıyorlar.

Tutuklu anaları basın toplantısı yaptılar

Çocukları gözaltına alınan ve tutuklanan gençlerin anaları İstanbul'da bir basın toplantısı yaparak güvenlik güçlerinin ve cezaevi yöneticilerinin uygulamalarını protesto ettiler. Analar, işkence uygulamalarına son verilmesini, gözaltına alınanlar ile ailelerinin görüştürülmesini, çocuklarının cezaevlerinde sağlığa uygun koşullarda barındırılmasını istediler.

Kasımpaşa'da bir devrimci öldürüldü

8 Haziran günü Kasımpaşa'da Hamit Ulaş isimli devrimci bir genç, faşist çeteler tarafından katledilmiştir. Hamit Ulaş, Kasımpaşa halkını sindirmek amacıyla mahalleye sık sık baskın düzenleyen faşist çeteler tarafından kalbine sıkılan bir kurşunla öldürülmüştür. Cinayet çevre halkı ve Kasımpaşalı yurtsever, devrimci gençler tarafından protesto edilmiştir.

Üniversitelerarası sınav sistemi degisti. 1981 de iki asamalı sınav (üss-üys) uygulanacak.

Üniversiteye girişte çifte sınav kime ne kazandıracak?

Önümüzdeki yıldan başlayarak üniversiteye giriş sınavları ikiye çıkarılıyor. Daha bu yılın sınavı gerçekleşmeden üniversiteye hazırlık dersaneleri adı verilen soygun yuvaları yeni yıl için hazırlıklara başladılar. Dersanelerin şimdiden reklamlara başlaması çifte sınavın kime ne kazandıracağını sergilemiyor mu? Bir yerine iki sınav. O halde bir yerine iki kurs. Bir soygun yerine iki soygun...

Arnavutluk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği ile TYS arasında ikili kültür anlaşması imzalandı

Arnavutluk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği ile Türkiye Yazarlar Sendikası arasında ikili kültür anlaşması imzalandı. Anlaşmaya göre, iki ülke yazarları karşılıklı yayın gönderecekler ve görüşmeler yapacaklar; 15 gün süreyle misafir kalabilecekler.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Arnavutluk Yazarlar ve Sanatçılar Birliği Başkanı Dritero Agolli: "Arnavutluk ve Türkiye halkları arasındaki kültür bağlarının daha da kuvvetlenmesinde önemli bir adım atmış olduk. Bu anlaşmanın iki ülke yazarları için büyük yararlar sağlayacağına inanıyorum" dedi.

Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı Aziz Nesin ise şunları söyledi: "Türkiye yazarlarının eserlerinin çevrilmesinde büyük kolaylıklar sağlayan ikili anlaşmalar ülkeler arasındaki kültür alışverişi ve dostluk bağlarını kuvvetlendirecektir."

İzmir Belediyesinin 7.000 işçisi greve hazırlanıyor

Isparta, Tuzla, Elbistan (650. güne yaklaşıyor) Marmaris, Mudanya, ve Ankara (7.500 işçi katılıyor) belediye işçilerinin grevleri sürerken İzmir Belediyesinin 7 bin işçisi greve hazırlanıyor.

Grev kararı belediye işçilerinin toplusözleşmeden doğan toplam 100 milyon lira zam farkı alacaklarının ödenmemesinden kaynaklanıyor. Sendika yöneticileri, sıkıyönetimin izin vermesi durumunda greve gideceklerini açıkladılar. Bilindiği gibi daha önce İstanbul ve Ankara Sıkıyönetim Komutanlıkları birer bildiri yayınlayarak belediye işyerlerinde, grevler için sıkıyönetim komutanlıklarından izin alınmasını, direniş, işi yavaşlatma gibi eylemlerin de yasak olduğunu açıklamışlardı. İzmir Belediyesi işçileri haklarının elde edilebilmesi için mücadeleye kararlı olduklarını hiçbir gücün mücadelelerini engelleyemeyeceğini açıklıyorlar.

İşverenlerin, kompradorların işçi haklarına karşı her gün ekonomik ve siyasi saldırıları sürerken, Genel-İş İzmir Şube Başkanı, grevlerin – sanki suçmuş gibi – "siyasi bir yanı bulunmadığı"nı açıklıyor. İşçi haklarına karşı sürdürülen saldırıların da bir siyasi tavır olduğunu belirten işçiler, sendika yöneticilerinin bu açıklamalarını tepkiyle karşılamışlardır.

Başyazı

Köprülerin altından çok sular aktı

Hükümetin yeni zam ve devalüasyon kararlarını dışında tutarsak siyasal açıdan geçtiğimiz haftanın en önemli iki gelişmesi CHP Küçük Kurultayının toplanması ve yeni bir hükümet alternatifi üzerine yapılan tartışmaların yoğunlaşması idi.

Hükümet sorunu üzerine tartışmanın hızlanması ve yeni alternatiflerin ortaya atılması faşist AP hükümetinin peşpeşe aldığı yeni ekonomik tedbirlerin devreye sokulduğu, buhranın derinleştiği, kitlelerin hoşnutsuzluğunun ve tepkisinin arttığı, hükümetin "yıprandığı" bir dönemde yoğunlaştı. Komprador tekeller, emperyalist akbabalar kitlelerin hoşnutsuzluğunu bertaraf ederek ve onların yeni "ekonomik tedbirleri" tepkisiz kabul etmelerini sağlamak için siyasi hazırlıkları hızlandırmaya başladılar. Bu hazırlıkların bir unsuru Olağanüstü Hal Yasasını, Anayasa değişikliği tartışmalarını, DGM ve Eşel–Mobil Yasa Tasarısını kapsayan yeni baskı tedbirleri ise, diğer bir unsuru da at değiştirme ihtiyacıdır. Ecevit ile Demirel arasında denenen "diyalog" ilişkileri şimdi yerini CHP reformistlerinin "geniş tabanlı hükümet" çağrılarına bıraktı. Ecevit'in CHP Küçük Kurultayı'nda halka ve "sol"a karşı keskinliği burjuvaziye yeni bir yeşil ışık olarak yorumlanmalıdır. Ecevit, Küçük Kurultay'da yaptığı konuşma ve AP, CHP ve MSP'den oluşacak "geniş tabanlı hükümet" çağrısı ile, aslında burjuvazinin at değiştirme ihtiyacına "tercüman" olmuş ve buhranın ekonomik ve siyasi sonuçlarını işçi ve emekçi kitlelerinin sırtına "kazasız-belasız" yıkılmasına "katkıda" bulunma isteğini yüksek sesle dile getirmiştir. (Demokrat gazetesinin yayıncıları Küçük Kurultay vesilesiyle CHP'ni "anti-faşist cephe"ye kazanmaya çok uğraştılar. Sonra da "düş kırıklığına uğradılar". Yer darlığı nedeniyle bu konuyu bu sayımızda ele alamıyoruz.) CHP Kurultayı da bu politikanın, parti politikası olarak resmileşmesi için toplanmıştır. CHP'nin bu çağrısı ile MSP'nin hükümete "muhtıra" vermesi ve bir ay sonra "desteğini çekebileceği" kararı ve iki parti arasındaki "yakınlaşma" aynı dönemde ortaya çıktı. Günlük gazetelerde de çeşitli imzalarla "geniş tabanlı hükümet" istekleri yeniden dile getirilmeye başlandı.

Bütün bu gelişmeler, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının at değiştirme ihtiyaçlarından doğan huzursuzluklarının görünen siyasal yansımalarıdır. Onlar bu yolla, kitlelerin düzene ve siyasal mekanizmaya karşı yönelmeye başlayan tepkilerini yumuşatmak, sorunu hükümetle sınırlandırarak, gerici siyasal klikler arasındaki çatışmayı hiç değilse hafifletmek ve kitlelere yönelik yeni siyasi ve ekonomik saldırıları "yeni" bir hükümetle sürdürmek istemektedir. Bu gelişme, aynı zamanda, buhranın siyasal alandaki derinleşmesinin yoğunluğunu da gözler önüne sermektedir. Burjuvazi, egemenliğini ve saldırılarını sürdürmek için yeni tedbirlerin yanında, bir yıla varmadan yeni bir hükümet değişikliğine gitmeye yönelmektedir.

CHP reformizmi ise bilinen işlevini, egemen sınıflara koltuk değnekliği yapma politikasını daha da gericileşerek sürdürmektedir. Ecevit, kitlelerin tepkisini önlemek ve bunu çeşitli biçimlerde dile getirmesini bastırmak için, daha üst düzeyde "görevler"e hazır olduğunu ifade etmektedir.

Ama Türkiye 1978 başlarının Türkiyesi değildir artık. Köprülerin altından çok sular akmıştır. Bugün baskı ve saldırılar karşısında yılmayan, CHP reformistlerinin, revizyonistlerin, sendika ağalarının, küçük-burjuva reformcularının öğütlerine kulak asmayan ve engelleme çabalarına "riayet etmeyen", örgütlenen, tepkilerini çeşitli biçimlerde dile getiren işçi, köylü ve emekçilerin sayısı kabarmıştır. Eylemler kitlevi bir karakter kazanmıştır. Üstelik reformcuların ve revizyonistlerin çizdiği sınırları aşmaktadır. 1 Mayıslar, Çorum'un barikatları, işçi grevleri, Karadeniz'de çay üreticilerinin eylemleri bunun örnekleridir.

Geleceği belirleyecek olan da egemen sınıfların, onların siyasi temsilcilerinin iradesi değil; halkın, işçilerin, köylülerin, emekçilerin, halk gençliğinin mücadelesidir, onun yeni boyutlar kazanmasıdır.

Gericiliğin yeni siyasi tedbirleri devreye sokmaya çalışmasının bir nedeni de budur işte.

ÖZGÜRLÜK

Yorum

Yükseltilen faiz oranları

ZİYA İLHAN

1 Temmuz'dan itibaren banka faiz oranları serbest bırakılacak. Eskiden de tefeci ve faizcilerin büyük ve yaygın bir alanı kapsayan bu uygulaması bu tarihten sonra resmileşip genelleşecek. Artık dileyen dilediğini daha doğrusu ekonomik ve mali bakımdan güçlü olan güçsüzü, büyük küçüğü ve genel olarak burjuvazi işçi sınıfını, tüm çalışanları soyabildiği kadar soyacak . Tabii boyun eğdirebilirse...

Ülkemizde ekonomik bunalım başını alıp gitmiştir. Bu, herkesin dilinde, herkes görüyor, yaşıyor. Üretim son derece düşük düzeydedir. Hemen her dalda stoklar birikmiştir. Satışlar düşmekte, yeni yatırımlara yönelemeyen, para-sermaye sıkıntısı içine giren, döviz-kredi vb. bulmakta güçlük çeken küçüklerden başlayarak birçok firma kapanmaktadır.

Ürünlerini satamayan, dolayısıyla eline para dönmeyen ve para sermayeye olan ihtiyacı gittikçe büyüyen işletmelerin hızla artması faiz oranlarının yükselmesine yolaçan bir etkendir. Nitekim küçüklerin aleyhine daha da büyümek kârlarına kâr katmak isteyen tekelci burjuvazinin, bankaların ve onların emperyalist patronlarının direktifleriyle faiz oranları yükseltilmek üzere serbest bırakılmıştır. Bu serbesti en başta sermayenin temerküzünü, yani az sayıda elde toplanmasını hızlandıracak, küçük ve orta burjuvazinin, kredi vb. bulmasının zorlaşması ve gittikçe borçlarının faizlerini ödeyemez hale gelmeleriyle yıkımlarına etken olacaktır.

Faiz, artı-değer ürünüdür. Yani kapitalist sistemde faiz, burjuvazinin işçi sınıfının sırtından sızdırdığı artı-değerin bir bölümü olarak şekillenir. Yine kapitalizm şartlarında küçük meta üretimi çerçevesinde de küçük üreticilerin artı-emekleri temelinde faiz, kâr vb. oluşur. Bunun anlamı şudur: Faiz oranlarının yükselmesinin bedeli de yine işçi ve emekçilerin sırtına yüklenir.

Faiz oranlarının yükselmesinin havadan para kazanmayı, spekülasyonu vb. teşvik edeceği, üretimi daha da durgunlaştıracağı, yatırımların duşmesine yol açacağı açıktır. Kısacası yükseltilen faiz oranları, bir yandan üretimin düşmesine ve işsizliğe yol açarken, öte yandan sömürünün yoğunlaşmasına neden olacaktır. Faiz oranlarının yükseltilmesi toplumsal üretimden işçilerin ve küçük üreticilerin aldıkların payın gerilemesine neden olacaktır. Bunun yolları çeşitlidir: Genel olarak sömürü oranının artması yanında, zaruri tüketim maddelerinin fiyatlarının yükselmesi gibi.

Faiz oranlarının yükseltilmesinin bir başka dolaysız sonucu da ev ve toprak kiralarının paralel olarak yükselmesi olacaktır. Bu da dar gelirli işçi, emekçi ve hizmetliler kesimlerinin sırtına binecek bir başka yük olacaktır.

Tekellerin sözcüleri, burjuva ekonomistler ve sözde solcu aydınlar, faiz oranlarının serbest bırakılmasının, daha önceden methettikleri tekellerin kârlarını artıracak diğer tedbirler gibi serbest piyasa ekonomisine doğru atılmış bir adım olarak gösteriyor ve ekonomide nispeten bir canlanmaya enflasyonun üst bir düzeyde de olsa durdurulmasına yol açacağını ileri sürüyorlar. Tekellerin ekonomideki egemenliğini gizlemeye ve her alanda kaldırılan sınırlamaların onların kârlarına kâr katmalarına neden olabileceği gerçeğinin üstünü örtmeye çalışan bu burjuva propaganda koftur. Çünkü yükselen faiz oranları belirttiğimiz gibi bir yandan spekülasyonu vb. teşvik edip üretimin daha da durgunlaşmasını teşvik ederken, diğer yandan kitlelerin alım gücünü yükselten değil,tersine düşüren bir etki yapacaktır. Enflasyon hızı bırakalım azalmayı artacaktır.

Ancak kapitalizmin kendi iç döngüsü, onun kâr amacıyla yapılan üretime dayanması nedeniyle uzun sürede zıt sonuçlara da yol açacaktır. Ama bu, kapitalizmin çöküntüsünün tam bir belirtisi olacak iyice duran üretim temelinde, iflaslar ve faizle para sermaye edinilmesi talebinde azalma faiz oranlarını düşürecektir. Bu da bir tür istikrardır: İstikrarsızlığın istikrar kazanması, tam çöküntü.

Peki, tekeller neden istikrarsızlığı derinleştirecek türden tedbirler öneriyorlar? Bu, kâr hırsıyla, aşırı kâr amacıyla, kapitalist üretimin bu güdüsüyle açıklanır. Tekeller ne ülkeyi kurtarma peşindedirler ne de ekonominin düzenlenmesi. Onların tek bir amaçları vardır: daha çok kâr. Ve onlar bu amaçlarının gerçekleşmesinin önünde ne kadar engel varsa kaldırmaya yönelmişlerdir. İşte faiz oranlarının serbest bırakılması da, onların kârlarını yükseltecek; buhranın yüklerini sömürülen sınıfların ve onların yanında tekel dışı burjuvazinin sırtına yıkmalarını kolaylaştırıp geliştirecek bir tedbirdir. Buhranın iyice derinleşmekte olduğunun ve artık her sınıfın amaçlarının açıkça ortaya konulmakta olduğunun göstergesi bir tedbir.

Hükümet IMF'nin direktiflerine uydu

ÜRETİCİ KÖYLÜLER AÇLIĞA MAHKUM EDİLİYOR

Bakanlar Kurulu, buğday, arpa, yulaf, çavdar gibi tarım ürünlerinin taban fiyatlarını tespit etti. Geçen yıl 450 kuruş olarak ilan edilen (daha sonra 530 kuruşa çıkarıldı) buğday taban fiyatı 10 lira olarak ilan edildi. AP hükümeti taban fiyatlarının "şimdiye kadar görülmemiş oranda yüksek olduğu"nun propagandasını yapıyor. Hükümet, tütün, çay, pancar ve buğday gibi ürünler için tespit ettiği taban fiyatlarını örnek göstererek, ne kadar "üretici dostu" olduğunu kanıtlamaya çalışıyor.

Ne var ki gerçekler, AP hükümetinin hiç de üreticilerin "dostu" olmadığını açık bir biçimde ortaya seriyor. Hükümet sözcülerinin, gerici yayın organlarının propagandasının aksine, taban fiyatlarında olan artış aynı sürede temel tüketim maddelerinin fiyatlarında meydana gelen artışlar karşısında oldukça düşüktür. Hükümetin tespit ettiği taban fiyatlarında, geçen yıla göre, buğday'da % 88, tütünde % 86 oranında bir artış olmuştur. Oysa aynı süre içinde temel tüketim maddelerine, kimi ürünlerde % 900'e varan zamlar yapılmıştır. 1979 yılında ortalama fiyat artışı % 80'in üzerine çıkmış, 1980'in ilk 5 ayında enflasyon artışı % 50'yi aşmıştır. Geçen yıla göre enflasyon (fiyat artışları) resmi açıklamalara göre % 133 olmuştur. Yalnızca bu rakamlar bile, AP hükümetinin emekçilerden, küçük üreticilerden yana değil, tam tersine işçi sınıfı ve tüm emekçi kitlelere karşı bir ekonomik politikaya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Enflasyon oranı karşısında taban fiyatlarındaki "artışların" gerçekte düşme olduğu ise vereceğimiz rakamlara bakıldığında daha açık olarak görülecektir.

HÜKÜMET IMF'NİN DİREKTİFLERİNİ UYGULUYOR

Demirel hükümeti işbaşına geldikten bu yana IMF ve Türkiye egemen sınıflarının direktiflerini hayata geçirmekle uğraşmaktadır. Emperyalistlerin ve egemen sömürücü sınıfların istekleri tek tek yerine getirilmektedir. IMF'nin ve komprador-feodal sınıfların isteklerinden biri de tarım ürünleri taban fiyatlarının düşük tutulmasıydı. AP hükümeti, bu konuda da emperyalistlere verdiği sözü tuttu. % 133'e varan enflasyona karşın buğday, tütün, pancar gibi tarım ürünlerinin taban fiyatları oldukça düşük tutuldu. Üreticiye 162 liraya mal olan tütünün kilosuna ortalama 130 lira taban fiyatı verildi. Tekel Bakanı, tütün taban fiyatını açıklarken, bunun % 86'lık bir artış olduğunu söylüyordu. Taban fiyatları bir yıl süreyle geçerli olduğuna göre, tütünün taban fiyatı, hızla yükselmeye devam eden % 133'lük enflasyon karşısında gülünç bir rakamdır. Açıkça görülebileceği gibi iki oran arasında % 47'lik bir fark vardır. Üretici, bırakalım kâr etmeyi, emeğinin karşılığını alamamaktadır. Ürününe, maliyetinin altında düşük fiyatlarla el konulmaktadır. Aynı durum buğday üreticileri için de geçerlidir. Pancar üreticileri için de hiçbir fark yoktur.

ÜRETİCİ KÖYLÜLÜK ARTAN BİR HIZLA SEFALETE SÜRÜKLENİYOR

Buğday üreticileri, küçük üreticiler, geçen yıllara göre artan bir hızla sefalete sürüklenmektedir. Bunalımın yükü altında inleyen küçük üreticiler, yıl boyu çalışmalarının, alınteri dökmelerinin karşılığında beklediklerini alamamakta, artan zamlar karşısında, ihtiyaçlarını karşılamayaz duruma düşmektedirler.

Küçük üreticilerin gelirinin giderek düştüğünü bizzat resmi istatistiklerden de görebiliriz. Örneğin 1963 yılındaki gelir 100 kabul edildiğinde, bu gelirin 1970'de 78,9'a, 1978'de 64,9'a düştüğü görülmüştür. Bu durum küçük üreticilerin durumunu gayet açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Küçük üreticiler, iflasa sürüklenmektedir. Alınterinin karşılığını alamamakta, ellerindeki ürün yok pahasına gasbedilmektedir. Tüccar ve tefeciler, üreticinin elindeki ürüne düşük bir fiyatla el koymaktadır. 1978 sonrasında fiyat artışlarının sırayla % 73,5 ve % 80 oranında arttığı düşünüldüğünde, üreticinin gelirinin hızlı bir biçimde düştüğü daha iyi anlaşılır. Komprador ve emperyalist tekellerin istediği de budur. Tekellerin azami kârları onlar için tek amaçtır. Onlar, bunun için % 900'e varan zamlar yapmakta, öte yandan, taban fiyatlarının düşürülmesini istemektedirler.

Öte yandan, üreticinin elinden yok pahasına ve maliyetinin oldukça altında bir fiyata alınan ürünler, iç piyasada oldukça yüksek fiyatlarla satışa çıkarılmaktadır. Bu durum üretici köylülüğün durumunu daha da sarsmakta, küçük üreticiler giderek yoksullaşmaktadır. Örneğin 1978'de üreticiye 72 liraya mal olan kuru çayın kilosunu iç piyasada üretici 150—200 liraya tüketmekteydi.

1980'in ilk aylarında Demirel hükümetinin bütün temel tüketim maddelerine yaptığı zamlar ise oldukça yüksektir. Örneğin, buğday üreticilerinin doğrudan etkilendiği gübre fiyatları % 850 oranında artmıştır. 1979 yılında 140.000 TL olan bir traktör, 1980 yılında 600 bin lira olmuştur. Bu % 428

% 150 oranında zam yapılmıştır. TL,yapılan devalüasyonla % 60 değer kaybetmiştir. Bu değer kaybetme haliyle, üretici köylülüğün satınalma gücünü düşürmüştür.

Emperyalistlerin, onların IMF türünden sermaye kuruluşlarının ve Türkiye egemen sınıflarının "taban fiyatlarının yüksek olduğu" türünden demagojik propagandalarının ne denli iğrenç olduğu, onların bu tür propaganda ile, üretici köylülüğü iyice yokluğa mahkum etmek istedikleri açıkça ortadadır. AP hükümetinin sözcüleri bu tür propaganda ile aynı zamanda emperyalist sömürüyü gizlemek istemektedirler. Çünkü, üreticinin elin-

lik artış demektir. Aynı süre içinde ilaca ortalama % 200,

çaya % 150—% 300, şekere

den alınan ürünler iç piyasada yüksek fiyatlarla satışa çıkarılırken, dış piyasada emperyalist soygunculara maliyetinin altında oldukça düşük fiyatlarla satılmaktadır. Bir örnek verilirse: 1972—1976 yılları arasında kuru çay maliyetinin altında emperyalistlere satılmıştır. Tablo'da bu açıkça görülmektedir.

Yıllar	Maliyeti (TL/kg)	Yurtdışı satış fiyatı (TL/kg)
1972	28.07	3.15
1973	30.16	4.00
1974	32.15	2.60
1975	44.44	5.90
1976	52.16	7.80

Eren davası 25 haziran'da askeri yargıtay'da incelenmeye başlanacak

Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından 19 Mart 1980 günü ölüm cezasına çarptırılan Erdal Eren'in dava dosyası 25 Haziran günü Askeri Yargıtay'da incelenmeye başlanacaktır. Yargıtay'daki dava duruşmalı olarak görülecektir. Askeri Yargıtay başsavcısı Askeri Mahkeme tarafından verilen idam kararının onaylanmasını talep etmiştir.

Eren'in savunma avukatlarının Sıkıyönetim Mahkemesi'nin kararına hem esastan hem usul yönünden itiraz edecekleri öğrenilmiştir. Bilindiği gibi askeri mahkeme dava sırasında sanık avukatının ve Eren'in savunmayla ilişkin hemen hemen hiçbir talebini incelemeyi kabul etmemiştir. Bunların en önemlileri savunma tanıklarının mahkeme tarafından dinlenilmesinin kabul edilmemesi, 2 Şubat tarihinde Aşağı Ayrancı semtinde çıkan çatışmada ölen erin Erdal Eren tarafından öldürüldüğünü iddia eden savcının ortaya koyduğu delilleri çürüten birçok karşı delilin gözönüne alınmasının reddedilmesidir. Ayrıca mahkeme heyeti savunma avukatı tarafından olay yerinde yapılmasını istediği incelemeyi de "dava sonucunu etkilemeyeceği" gerekçesiyle reddetmişti. Bu arada Eren'i doğumunun hastanede gerçekleşmediği ve yaşının ülkemizde sıkça görüldüğü gibi nüfusa yanlış kaybedilebileceği gibi gerekçelerle Erdal Eren'in 18 yaşından küçük olabileceği yolundaki iddia da mahkeme heyeti tarafından incelenmeye değer bulunmamıştır.

Ayrıca davayla ilgili Adli Tıp raporlarında birçok konuda iç tutarsızlıklar olduğu, raporlarda varılan sonuçların birbirini tutmadığı şeklindeki iddiaların da mahkeme kararında gözönüne alınmadığı bildirilmiştir.

Sanık avukatlarının Askeri Yargıtay'da mahkeme süreci içinde savunmanın kısıtlandığını iddia edecekleri de öğrenilmiştir. Bilindiği gibi Erdal Eren ilk duruşmasına gerek iddianamenin kendisine geç verilmesi gerekse duruşma gününün tebliğ edilmemesi nedeniyle ilk duruşmaya avukat tutamadan ve dava dosyasını yeterince inceleyemeden girmiştir. Ayrıca dava sırasında savunma avukatının yaptığı konuşmalar hakkında soruşturma açılmasının istenmesinin de savunmaya yönelik bir baskı olduğu belirtilmektedir.

Dava sonuçlanmadığı halde çeşitli çevrelerden mahkemeyi ve Askeri Yargıtay'ı etki altına alabilecek beyanlar da bulunmasının bile başlı başlına kararın bozulması için bir gerekçe olduğu söylenmektedir.

Adli tatile girilmeden Eren davasının yargıtayda görüşülüp karara varılacağı zannedilmektedir.

CHP'NİN KÜÇÜK KURULTAYI VE ECEVİT'İN TELAŞI

CHP Küçük Kurultayı 8 Haziran günü Ankara'da toplandı. Kurultay açış konuşmasını yapan Ecevit, konuşmasının büyük bir bölümünü "CHP dışı sola" çatmaya ayırdı. Ecevit, sık sık kendi dışlarındaki soldan etkilenmemeleri gerektiğinden sözederek, devrimciler tarafından aldatılamayacaklarını belirtmek gereğini duydu. 3.5 saat süren konuşması sırasında, ABD üslerini de savunan Ecevit'in konuşmasının bitiminden sonra kurultay basına ve dinleyicilere kapalı olarak devam etti.

CHP Kurultayı, sivil faşist çetelerin katliamlarının yaygınlaştığı, onlarca devrimci ve emekçinin işkencelerde katledildiği, işkencenin yasal bir uygulama biçimini aldığı, içlerinde CHP yöneticilerinin de bulunduğu yüzlerce, binlerce işçi ve emekçinin katledildiği, devlet terörünün en üst boyutlara ulaştığı, onlarca işçi, emekçi ve devrimcinin "dur uyarısına uymadığı" gerekçesiyle kurşuna dizildiği, kişi hak ve özgürlüklerinin bütünüyle gaspedildiği bir dönemde toplandı. CHP Kurultayı toplandığı sırada ülkenin birçok yerinde işçi ve emekçiler faşist katil çetelerine karşı kendilerini korumak için mücadele ediyorlardı. Çorumlu işçi ve emekçiler polis desteğindeki cinayet mangalarının saldırılarını püskürtmek, malını ve canını korumak için barikatlarda toplanıyor, yeni bir Maraş'a izin vermemeye çalışıyorlardı.

CHP Küçük Kurultayı'nda nelerin olabileceği devrimciler için "Sır" değildi. CHP'yi hala bir "umut" olarak gören, CHP'ye oy veren milyonlarca emekçi ise, bu kurultayın teslimiyet çağrılarının yinelendiği bir Ecevit 'şovu' olduğunu bir kez daha gördüler. CHP tabanındaki kitleler,, reformist elebaşıların, faşist katliam ve saldırılar karşısında takınacağı tavrı merak ediyorlardı. Onlar zannediyorlardı ki, bu kurultayda Ecevit, işkenceleri, vur emirlerini, insan'ların sokak ortasında kurşuna dizilmesini, işkence tezgahlarında katledilen devrimcilerin durumunu ele alacak, bir biri peşisıra katledilen CHP il başkanlarının durumuna değinecek! Ancak reformizmin karşı-devrimci yüzü bir kez daha açıkça görüldü. Ecevit, değil faşizme karşı mücadeleden sözetmek, tam tersine, konuşmasının büyük bir bölümünü devrimcileri karalamaya ayırdı. Kitlelere, faşizme teslimiyeti önerdi. "Biz ölüm istismarı, yas sömürücülüğü" yapmıyoruz dedi. Ecevit, üstü kapalı da olsa, adeta Türkeşçi faşistlere "daha fazla insanın kanına girebilirsiniz, siz bakmayın arasıra size çattığıma" demek istiyordu.

Kurultay, devrimcilere saldırı arenası oldu.

CHP Kurultayı, reformizmin ve reformist elebaşıların kitle mücadelesinden, anti-faşist demokrasi mücadelesinin yürütücüleri olan devrimcilerden ne denli korktuğunu bir kez daha ortaya koydu. İçine düştüğü paniği gizleyemeyen Ecevit, reformist ağularının kitleler üzerindeki uyuşturucu etkisinin, devrimci çalışma sonucu kırıldığını görüyor ve bunun için telaşa kapılıyordu. Bu telaşını kurultayda, "sözde solcu" dediği devrimcileri karalamaya çalışarak dile getirdi. Kurultay bir diğer gerçeği de ortaya serdi. O da reformist elebaşıların; reformizmin uyuşturucu zehirinin kitleler üzerindeki etkisinin zayıflaması ve kitle mücadelesinin yükselmesi karşısında daha açıktan saldırıya geçtiğiydi. Nitekim Ecevit, daha açık bir biçimde Amerikan üslerini savunurken, devrimcilere olan kinini de dile getiriyordu. O şöyle diyordu:

"Slogan sosyalistleri... Kendini solcu sananlar... Ayakları havada, başları havada sözde solcular... Bazı çok bilmiş ilerici aydınlar... Biz slogan solcusu değiliz. Slogan Sosyalistleri karşısında komplekslere kapılmayalım"

Ecevit ABD Emperyalistlerini hoş göstermeye çalıştı

Ecevit, konuşması sırasında demokratik kitle örgütlerine, "ilerici" aydınlara, devrimcilere çatarak, kendilerinin "hesap kitap bildiğini", "şaşmaz" kişiler olduklarını ispatlamaya çalıştı! ABD üslerini, NATO'yu savundu. Demirel hükümetinin, işçi sınıfı ve emekçi kitleleri sömürü ve soygunun yükü altında ezme politikasını bir tehdit malzemesi olarak kullandı ve "biz hükümet olmazsak işte böyle olur" sözleriyle emekçileri aldatma yoluna gitti. Kendilerinin "IMF'ye karşı uygarca mücadele ettiklerini" tekrarlayan Ecevit daha sonra şunları söyledi.

"Hükümetimiz döneminde bir takım çok bilmişler bize söylemediklerini bırakmadılar. Şimdi görsünler bakalım, Batıya ödün vermek, IMF'nin boyunduruğuna girmek nasıl oluyormuş AP hükümeti döneminde".

Ecevit bu sözleriyle, kendi hükümeti döneminde ülkeyi emperyalistlere peşkeş çektiğini kitlelere unutturmayı amaçlıyor. Ülkenin "IMF'nin boyunduruğuna" girmesine olan katkılarını, IMF'nin direktifleri doğrultusunda uygulamaya soktuğu "Ekonomiyi Kurtarma" paketleriyle işçi sınıfı ve emekçi kitleleri sefalete sürüklediğini, işçi ücretlerinin dondurulması amacıyla "Toplumsal Anlaşma"yı gündeme getirdiğini, halk kitlelerine karşı, demokratik hak ve özgürlüklere karşı nasıl saldırıya geçtiğini, ünlü işkencecileri nasıl mükafatlandırdığını unutturmayı amaçlıyor Ancak, Ecevit ve bütün öteki reformist şefler yanılıyorlar ve yanıldıklarını da görecekler.

CHP Kurultayı'nda, reformist şefler, kitlelerin anti-emperyalist bilincinin çarpıtılması ve Amerikan emperyalizmine kölelik ruhunun yaygınlaşması için çağrılar çıkardılar. ABD üslerinin Türkiye için ne denli gerekli olduğunu ispatlamaya çalıştılar. Ecevit tıpkı Demirel ve bakanları gibi Amerikan üslerine "tesis" demekle, bu nükleer ölüm tuzaklarına karşı gelişen tepkiyi yumuşatacağını hesaplayarak, "tesisleri" savundu ve şöyle dedi: "Bazı ilerici aydınlar ve solcular, bu tesisler kapatılmalı sloganını haykırır ve parti içini de etkilemeye çalışır. Sovyetler Birliği'nin en üst yöneticileri kendi ağızları ile bana Türkiye'yi uzaydan gözetlediklerini söylediler. Onlar bizim içimizi gözetleyecek de biz onların içini niye gözetlemeyeceğiz. Tesisleri kapatırsak, onlar, Türkiye üzerinde peyk uçurmaktan vaz mı geçecekler"

Ecevit, Sovyetlerin "içini niye gözlemiyecekmişiz" diyor. Sovyetlerin "içini" bu üslerden gözleyenlerin ABD emperyalistleri, Pentagon generalleri olduğunu dünya alem biliyor. Ecevit halk kitlelerini "hiçbir şeyden anlamaz sürü" olarak mı görüyor? Amerikan üslerinin Türkiye için ölüm tuzakları olduğunu, başta iki süper devlet olmak üzere, emperyalist talangarların arasındaki paylaşım savaşlarında, Amerikan emperyalistlerinin çıkarları için, diğer halklara ölüm kusmak için oluşturulmuş nükleer silahlarla donatılmış, militarizmin vurucu merkezleri olduğunu milyonlarca emekçi bilmektedir.

Görüldüğü gibi CHP Kurultayı, emekçi kitlelere, faşizme ve emperyalizme teslimiyet çağrılarının yapıldığı, kitlelerin faşist saldırılara direnmesini engelleme amacıyla çeşitli manevraların yapıldığı bir toplantı oldu.

Eren davası yabancı basında

19 Mart 1980 günü Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi tarafından ölüm cezasına çarptırılan Erdal Eren'in idamını engellemek amacıyla yürütülen kampanya yurtdışında da geniş yankı yapmıştır. Başta Almanya olmak üzere birçok ülkede devrimci-demokrat basın konuyla ilgili yayın yapmaktadır. Özellikle çeşitli ülkelerin Marksist-Leninist partilerin yayın organları Erdal Eren'in idamını engellemek amacıyla sürdürülen kampanyayı aktif olarak desteklemektedirler.

Almanya Komünist Partisi/ML'nin merkez yayın organının Almanya'da sürdürülen "Erdal Eren'in Yaşamını Kurtaralım" kampanyası ile ilgili yazılara sayfalarında geniş yer ayırmaktadır. Ayrıca yine Almanya'da Rote Garde örgütünün yayın organı Roter Rebel, mahkum ve tutuklulara karşı uygulanan 'siyasal baskılara karşı mücadele örgütü olan Rote Hilfe'nin yayın organları da konuyla ilgili yazılar yayınlamaktadırlar.

Kanada, İspanya ve ABD'deki çeşitli yayın organlarında da Erdal Eren davasını ele alan yazılar yayınlanmıştır. Bu yazılarda Eren'in idam cezasıyla cezalandırılmasına yol açan olaylar, Türkiye'deki siyasal durum anlatılmakta ve bu karara karşı mücadele edilmesi istenmektedir.

Avrupa ve Amerika'nın çeşitli ülkelerindeki yayın organları tarafından desteklenen kampanya geniş bir kamuoyu yaratmıştır. Bu yayın organlarının çok sayıda okuyucusu Türkiye'ye protesto mektupları yollamaktadır.

Bu arada geçtiğimiz günlerde Türkiye'yi ziyaret eden Uluslararası Af Örgütü'nden bir heyetin yaptığı incelemelerin sonucu da İngiltere'de rapor halinde yayınlanmıştır. Bu raporda Türkiye'deki işkence iddialarının ve siyasal baskıların yanısıra Erdal Eren'in idam cezasına çarptırılması ile ilgili gelişmeler de sergilenmektedir.

Ya bizimkiler

Yorum

Mart ayı sonundan bu yana Erdal Eren'in arkadaşlarının ve devrimcilerin "liberal" diye nitelendirilebilecek bütün yayın organlarının köşe yazarlarını, yazıişleri müdürlerini, çeşitli üniversitelerin öğretim üyelerini, toplumda adı duyulmuş yazar ve sanatçıları ziyaret ettiklerini ve onlardan Erdal Eren'in idamını engellemek amacıyla açılan kampanyaya katkıda bulunmalarını istediklerini duyuyor, görüyor ve biliyoruz.

Ama üç aylık bir çaba sonucu, bir-iki günlük gazetede yasak savma kabilinden satır aralarına sıkıştırılmış birkaç cümle... Sayfaların en görünmez yerlerine konulan bir - iki küçük haber... İşte bizim aydınlarımızın 18 yaşını bile bitirdiği tartışma konusu olan bir lise öğrencisinin ölüm hücresinde bulunmasına karşı gösterdikleri duyarlılığın düzeyi.

Bazı aydınlarımızın birkaç heyecanlı sözden sonra işi geçiştirdiklerini, diğerlerinin olayı küçümsediklerini, bazılarının "her gün on kişinin öldüğü bir ülkede, bir idamın sözü mü olur" gibisinden akıl almaz gerekçelerin arkasına sığınıp böyle bir mücadeleden yan çizdiklerini de duyuyoruz.

Açılan kampanya karşısında en olumlu tutumu alanların bile "şimdilik kaydıyla" görülmekte olan bir davaya etki yapılamaz" gibi lastikli bir gerekçenin arkasına gizlenerek seslerini çıkarmadıklarını da görüyoruz. Ama aynı kişiler bazı yetkili çevrelerin mahkeme kararını ve Yargıtay üyelerini etki altına alacak beyanları karşısında bile tek bir söz söylememeyi yeğleyebiliyorlar.

Bizim aydınlarımızın siyasal olduğu kadar, insani bir sorun karşısındaki bu kayıtsızlığını ve bizden binlerce kilometre uzaklıkta, başka ülke aydınlarının, işçi kuruluşlarının, hatta dini örgütlerin ve papazların Eren'in idamını engellemek amacıyla gösterdikleri çabayı da izliyoruz. Almanya Hıristiyan Öğrenciler Birliği Yönetim Kurulu üyesi ve aynı zamanda papaz olan Gerhard Jankovski yüzünü bile görmediği genç bir insanın idam edilmesini engellemek amacıyla sağa sola koşturuyor. Gazeteci Jurgen Roth, idam cezasını mahkum eden bir protesto metnini daha fazla kişiye imza ettirebilmek için çaba sarfediyor. İngiltere'den hukukçu Bayan Anne Burley tek bir çağrı mektubuyla uçağa atladığı gibi Türkiye'ye geliyor ve İngiltere'ye döner dönmez Uluslararası Af Örgütü adına hazırladığı bir raporla Erdal Eren olayını bütün dünyaya duyuruyor. Yine Almanya'da yazarlar, üniversite öğretim üyeleri, sanatçılar Türkiye'ye mektup üzerine mektup göndererek idam kararının geri alınmasını istiyorlar. Belçika'dan hukukçular, Yargıtay'da sürdürülecek davaya katılmak için binlerce kilometre yol katederek Türkiye'ye gelmeyi insani bir görev sayıyorlar.

Peki bizim aydınlarımızın bu suskunluğunu nasıl açıklamalı? Her gün köşelerinde "faşizme karşı mücadele" konusunda ince hesaplar yapanlar, neden böyle acil bir konuda kalem oynatmıyorlar? Her olayı vesile sayıp gazetelere demeç veren yazarlar, sanatçılar neden Erdal Eren konusunda ağızlarına kilit vuruyorlar? Gencecik bir fidanın idam sehpasının altına itilmesi karşısında gösterilen bu duyarsızlığı, insani görevler konusundaki kayıtsızlığı bir kenara bırakın, ama ya siyasal dargörüşlülüğe ne demeli?

Ülkemizde yeni bir 6 Mayıs ne pahasına yaratılabilinir? Bunu, en iyi 12 Mart'ı yaşayanlar bilir. 12 Mart, 6 Mayıs için yalnızca bir başlangıçtı. Sınır tanımaz bir terör kampanyası, emekçilere, işçilere, devrimci örgütlere, aydınlara yönelik baskı ve zulüm 6 Mayıs'la noktalandı. Ama bu kez niye yeni bir 6 Mayıs yeni bir 12 Mart'ın başlangıcı olmasın? Türkiye'de siyasal bir idam cezasının gerçekleşmesi, neden yeniden böyle bir ortamın yaratılmasının aracı olmasın? Neden bu, bütün ilerici, yurtsever, devrimci seslerin kesilmesinin vesilesi yapılmasın? Egemen sınıfların, halk hareketini durdurmak, terör kampanyasını daha üst düzeylere çıkarmak için böyle bir çıkış noktasına ihtiyaçları var.

İşte grupçuluktan gözleri kararanların, siyasal dargörüşlülükle önlerini göremeyenlerin anlayamadıkları budur.

Revizyonistler Metal ve Tekstil İşçilerini Mücadeleden Alıkoyuyor

- REVİZYONİST SENDİKA AĞALARI İŞÇİ SINIFININ "SAVAŞ OKULLARI" OLAN GREVLERİ BASİT BİR İŞ BIRAKMAYA DÖNÜŞTÜREREK İŞÇİ SINIFININ YENİLGİSİNİ HAZIRLIYORLAR
- İŞÇİLER GREVİN VE MÜCADELENİN SORUNLARINDAN UZAK TUTULARAK ONLARIN KAPİTALİZMİN NİTELİĞİNİ KAVRAMALARI, SOSYALİZMİ ÖĞRENMELERİ ENGELLENMEYE ÇALIŞILIYOR

Metal ve tekstil işkollarında 40 bine yakın işçi grevlerini sürdürüyor. Sendikaların açıklamalarına göre önümüzdeki günlerde grev kararı alan diğer işyerlerinde de işçiler greve çıkacaklar. Böylece bu iki işkolunda toplam grevci işçi sayısı 60 bini aşacak.

Maden-İş ve Tekstil sendikalarının revizyonist ağaları grev yerlerini büyük bir sessizlik içinde tutar, işçileri mümkün olduğu kadar grev alanından ve grevin sorunlarından uzaklaştırmaya çalışırken, MESS ve TİS (*) ellerindeki her olanakla işçileri mücadeleden caydırmaya çalışıyorlar. MESS patronları işçilere ve ailelerine yazdıkları mektupla, bir yandan işçileri en iyi kendilerinin düşündüğü imajını vermeye çalışırken, bir yandan da işçileri açlık ve işsizliğe terk etmekle tehdit ediyorlar. Özellikle de işçilerin içinde bulunduğu, T. Maden-İş ve Tekstil sendikalarınca yaratılan zor koşulları kullanarak işçilerin direncini kırmaya çalışan patronlar işçilere "mücadele etmekle bir şey kazanamayacakları"nı empoze etmeye çalışıyorlar. Revizyonist sendika ağaları da izledikleri işçi düşmanı politika ile patronların ekmeğine yağ sürüyorlar.

GREVLER İŞÇİLERİN "SAVAŞ OKULLARI"DIR

Grevler işçilerin "savaş okulları"dır, sözü sendikacılıkla, Marksizmle az çok temasa gelmiş herkes tarafından tekrarlanır. Özellikle revizyonist sendika ağaları bu sözü sık sık kullanarak kendilerinin mücadele kaçkınlığını örtmeye çalışırlar. Gerçekten de grevdeki her işçi, patronların zalimliğini, işçileri hiçbir tereddüte kapılmadan nasıl sokaklara atığını, kapitalizmin kendisi için bir sefaletten başka bir şey getirmediğini görür. Kapitalizmi yıkma isteği içinde kabarır. Sömürü ve soygun düzenine karşı nefreti artar.

İşçiler, grevle birlikte, dostlarını ve düşmanlarını daha iyi ayırdetmeye başlarlar. "Baba" pozunda ortada dolaşan patronun kendilerinin düşmanı olduğunu, yasaların, diğer güçlerin patronların çıkarları doğrultusunda çalıştığını, buna karşın bütün işçilerin çıkarlarının birlik olduğunu görürler.

İşte bütün bu olgular işçilerde mücadele azmini geliştirir. Normal zamanda bir insanın kısa zaman bile dayanamayacağı koşullarda grevci işçi uzun bir zaman dayanır. Ona bu direnme gücünü veren bilincidir. Ve bilinci ne kadar gelişmişse, ne için mücadele ettiğinin ne kadar farkındaysa direnme gücü de o kadar fazla olacaktır.

Bugün metal ve tekstil işkolunda üç aya yakın bir zamdır süren grevler ise; patron, sendika ağaları ve sıkıyönetimin işbirliği ile bir savaş okulu olmaktan çıkarılmıştır. Grevci işçiler, geçim derdi içine itilmiş, sendika ağalarınca ya iş bulmaya, ya da ailelerinin yanına gitmeye teşvik edilmektedirler. İşe girmeyen, köyüne, ailesinin yanına gitmeyen işçiler için ise gidecek tek yer kahvelerdir. İşçiler burada kumar gibi kötü alışkanlıklara itilmekte, grevci bir işçi gibi değil, bir işsiz gibi yaşamaya zorlanmaktadır. Çünkü işçilerin grev yerlerine gitmeleri yasaktır. Buralara grev gözcüleri ve sendika ağalarının bir avuç yardakçısı dışında kimse sokulmamaktadır. Kaldı ki gidilse bile oralarda işçinin bilincini, mücadele azmini geliştirecek bir faaliyet de sürdürülmemektedir. Grev yerlerinde olan şey her türlü siyasal tartışmaların yasaklanması, sendika politikasının eleştirilmesinin yasaklanması, grev yeri ziyaretlerinin yasaklanması gibi bir dizi yasaklardır.

REVİZYONİST SENDİKA AĞALARI İŞÇİLERİN DAYANIŞMASINI ENGELLİYOR

Revizyonist sendika ağaları sadece grevde olan işçilerin birliğini bozmak, onları başından dağıtmakla da kalmıyorlar. Grevci işçilerin diğer işçilerle ve diğer emekçilerle hatta kendi aileleri ile dayanışmasını da engelliyorlar. Onlar işyerlerinin diğer fabrikaların işçileri, devrimciler ve demokratların ziyaretlerini bölge temsilciliğinin iznine bağlıyorlar. Tabii böyle olunca da ancak sendika ağalarının "hoşuna giden" ziyaretçiler kabul ediliyor. Ya da onlar 1 Mayıs'ta olduğu gibi işçilere, "grevci işçileri şeker ve çayla ziyaret edin" diyerek sınıf dayanışmasını yozlaştırmaya, komikleştirmeye çalışıyorlar. Tekstil ağaları ise, ziyaretçilerin işçilerle grev yerlerinde tartışmalarını yasaklayarak gerçekte, ziyaretin amacı olan desteklemeyi ahbap sohbetleriyle sınırlayarak, grevlerin mücadeleci havaya girmesini engelliyorlar. Gerek Tekstil, gerekse Maden-İş ağaları bugün tek "destek" biçimini yaygınlaştırıyorlar. O da kendi taraftarlarının eline tutuşturdukları makbuzlarla "grevci işçilere yardım!" Bu yardımın işçilere ulaştığı ise son derece şüpheli bir durumdur.

İşçi ailelerinin işçileri desteklemesi, onların da birer grevci gibi, tüm grevciler ve grevci aileleri ile nefes alıp vermeleri son derece önemli iken, revizyonistler, işçi ailelerinin mücadeleye katılmalarını engellemek için onların mücadelelerini provoke ediyorlar. Bunu en son İKD'nin korsan eyleminde gördük. Bu eylem gerçekten korsan bir eylemdi. Güya evlerine MESS tarafından gazete gönderilmiş, 60 işçi eşi bu gazeteleri vilayete, valiye iade etmek için getirmişler. Ama bu kadınlar tutuklanmış. Eylemin biçimi ve gerekçesinin gerici muhtevasını bir yana bıraksak bile, acaba bu MESS bu gazeteleri 40 bin işçi ailesine göndermişken neden 60 kadın vilayete götürülmüştür? Acaba sadece 60 kadın mı vilayete gitmek cesareti göstermiş? Elbette hayır! Hemen bütün işçi eşleri böyle bir eyleme katılabilirdi. Ama revizyonistler 60 kadını oraya götürüp tutuklattırarak hem diğer kadınların mücadele azmini kırmış, hem de mücadele ediyor görünmüşlerdir! Nasıl ki, işçileri grev yerlerinden uzaklaştırarak grev yerlerini birer savaş okulu olmaktan çıkarmanın kestirme yolunu bulmuşlarsa, 60 işçi eşi kadını tutuklattırarak da, işçi kadınların başka, daha kitlesel, daha militan eyleme baş vurmasının yolunu kesmeye çalışmışlardır.

SENDİKA AĞALARI VE PATRONLAR AYNI SAFLARDA

Patronlar bir yandan işçileri ve ailelerinin yoğun bir propaganda altında tutarken bir yandan da uzlaşmayacaklarını ilan ediyorlar. Ne olursa olsun işçi isteklerini kabul etmeyeceğiz diyorlar. Sendika ağaları ise; patronların inadını kırabilecek, onları dize getirebilecek tek gücü, işçileri dağıtarak mücadelenin yenilgisini hazırlıyorlar. Çünkü patronları ancak işçilerin birleşmiş gücü yenilgiye uğratabilir.

Sonuçta sendika ağaları işçileri mücadelenin dışına iterek, kendilerini ön plana çıkarıyor, iki karşıt sınıfın mücadelesi olması gereken grevi, patronların istediği çizgide tutarak mücadeleyi, sendika ağaları ile patronların pazarlığına indirgiyorlar ki; patronlar da bütün gayretleriyle grevin böyle yürütülmesini istiyor.

Grev uzadıkça patronlarla sendika ağalarının birbirlerine bütün bağırıp çağırmalarına karşın birbiriyle en azından zımni bir anlaşma içinde olduğu daha iyi anlaşılıyor. 1977—1978 MESS grevlerinde olduğu gibi revizyonistler satış için uygun bir zaman kolluyorlar. Ama işçiler bugün dünkünden daha bilinçli, daha uyanık. Mücadele o kadar kolay bastırılamayacak.

(*) TİS: Tekstil İşverenleri Sendikası

MESS patronları işçiler için yeni provokasyonlar düzenliyor

MESS patronları bir yandan işçi evlerine gönderdikleri mektuplarla, bir yandan günlük basındaki açıklamalarıyla işçilerini ne kadar "çok düşündüklerini" anlatmaya çalışırken, işyeri grevde olmayan patronlara da işçiler için neler düşündüklerini, "işçilerini ne kadar çok sevdiklerini" kanıtlayan mektuplar postalıyorlar.

Öyle anlaşılıyor ki, işçilerin iş arama ihtimallerine karşı benzer mektuplar tüm sanayicilere yazılmış, örneğin, elimizdeki mektup Ankara'da bir sanayiciye yazılmış. Mektup şöyle diyor:

"Üyelerimizden, Işık Koll Şti., Temel Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Yardımlaşma Birliği Vakfı, Tarım Makinaları Fabrikasına ait işyerlerinde, T. Maden—İş tarafından grev uygulanmaktadır.

"Üyelerimize ait işyerlerinde çalışan ve greve iştirak eden işçilerin listesi aşağıda gösterilmiştir. Şayet, greve iştirak eden işçilerden işyerinize müracaat ederek çalışmak isteyenler olursa, bunların derhal işe alınarak işbaşı yaptırılması ve sendikamıza da haber verilmesini rica ederim."

MESS Hukuk Müşaviri
Nuri Yurdakul

Mektuba, yukarıda adı geçen üç işyerinde çalışan 207 işçinin adı, meslekleri sıralanmış.

İlk bakışta MESS'in grevde olan işçilerin geçimlerini sağlamak için iş araması halinde patronların kendilerine kolaylık göstermesi istendiği sanılabilir. Ama MESS gibi azılı işçi düşmanı bir patron örgütünden böyle bir şey beklenemeyeceği açık. Zaten listelerin sonuna eklenen küçük bir notla ek liste amaçlarını ortaya koyuyor.

207 kişilik listenin sonuna bir liste daha ekleyen MESS diğer patronlara şunu söylüyor:

"Şarlak Kollektif Şti. işyerinde çalışmakta iken iş akitleri feshedilen aşağıda isimleri yazılı işçilerin işe alınmamaları gerekmektedir."

Böylece revizyonist sendika ağalarının işçilere 1500 TL grev yardımı ile işçileri başka işlerde çalışmaya zorlamalarından yararlanan patronlar bir yandan işçileri "derhal işe aldırarak" iş akitlerini feshedecek bir gerekçe bulurken, iş akitleri feshedilen işçileri açlığa ve sefalete mahkum etmeye çalışıyorlar. Böylece MESS patronlarının gerçek niyetleri onların işçileri nasıl düşündükleri de iyice anlaşılıyor.

MESS Patronları işçilerin iş akitlerini feshetmek, grevleri kırmak için akla gelebilecek her yolu deniyorlar. Yarın grevci işçileri işe almak için sağa sola reklam verirlerse şaşmamak gerek! Ama işçilerimiz bu oyuna gelmeyeceklerdir. MESS'i dize getirmek için greve daha çok sarılacak, mücadeleyi yılmadan sürdürecekler. Onlar MESS'in benzer yollarla 1977—78 grevlerinde pek çok işçiyi işten attığını unutmadılar. Unutmadıkları diğer bir şey de, sendika ağalarının işçileri geçinmek için ara işlerde çalışmak zorunda bırakmalarıdır.

Faşist sendika ağaları bir kez daha ihanet etti

MHP yöneticileri ve MİSK'in Türk—Metal'in, Çelik—İş'in faşist sendika ağaları hükümetin işçi sınıfına karşı açıkça saldırıya geçmesinden yararlanarak faşist demagojinin etki alanını genişletmeye koyuldular. Bu azılı faşistler, bu eli işçi kanına bulanmış katiller topluluğu işçi haklarının savunucusu pozunda sahneye çıkıyorlar. Yok, asgari ücreti vergi dışı bırakan yasa çıkarılmalıymış, yok eşel-mobil işçi haklarına saldırıyormuş vb. Kuşkusuz faşistler bunu hükümetin tüm uygulamalarını destekleyerek yapıyorlar ve gerçekte böylesine masum talepleri bile savunmak niyetinde değillerdir.

Son günlerde yaptıkları sözleşmelerle faşist sendikacılar bu söylediklerinde bile ne derece "samimi" olduklarını daha ortaya koydular. Onlar bir yandan hükümetin dayatmaya çalıştığı ve gerçekte toplusözleşme düzenin ortadan kaldırma anlamına gelen yeni sözleşme ilkelerini ilk kabul edenler oldular. Yine bu dayatılan ilkeler içinde yer alan, faşistlerin karşı olduklarını söyledikleri eşel-mobil sistemine göre ücret artışını yüzde usulüne göre belirleme ilkesini kabul eden yine ilk faşist sendika ağaları oldu. Onlar bu işçi düşmanı önlemleri sadece sözde kabul etmekle kalmadılar, faşist Çelik—İş Sendikası TDÇİ Genel Müdürlüğü ile, Türk Metal Sendikası MESS ile onların istedikleri bir platformda toplusözleşme yaparak patronlar ve hükümetin işçi sınıfına yönelttiği saldırılara kucak açtılar. Üstelik bu işçi düşmanı faşist ağalar ücret artışlarını, patronların uzun zamandır istedikleri bir biçimde yüzde olarak artırmayı kabul ederek işçi sınıfına düşmanlıkta sınır tanımadıklarını, patronların her isteğini kabul etmeye hazır olduklarını, yaptıkları itirazların demagojiden başka bir şey olmadığını gösterdiler.

Çelik—İş ve Türk Metal'in faşist ağaları imzaladıkları toplusözleşmelerle sadece adına sözleşme yaptıkları işçileri satmakla yetinmediler, Türkiye işçi sınıfının mücadelesine bütün olarak zarar verdiler.

Şöyle ki:

Egemen sınıflar ve hükümetleri bu sözleşme dönemini, salt ekonomik olarak ucuza kapatmayı amaçlamakla yetinmiyor, işçilerin kazanılmış haklarına da saldırarak yeni sözleşme ilkeleri dayatmak istiyor. Çelik İş ve Türk Metal bu ilkeleri kabul etmekle, hükümet ve egemen sınıflara bir mevzi kazandırmışlardır. Ve şimdi patronlar Çelik—İş ve Türk Metal'den aldığı bu güçle işçilerin karşısına dikilmekte, "daha fazlasını veremeyiz" demektedirler. Nitekim MESS Başkan Vekili Erdoğan Karakoyunlu, Maden-İş'e: "Türk Metal ile imzalanan sözleşmeyi sizinle de imzalamaya hazırız. Daha fazlasını veremeyiz" diyerek Türk Metal'in nasıl işçi düşmanı bir sözleşmenin altına imza attığını ifade etmiştir.

Türk Metal ve Çelik İş'in faşist sendika ağaları imzaladıkları toplusözleşme ile bir kez daha işçi düşmanlıklarını kanıtlamışlardır. Onların işçi hakları savunuculuğunun demagojiden başka bir şey olmadığı bir kez daha görülmüştür.

- **DİSK SINIF İŞBİRLİKÇİSİ ÇİZGİSİNİ "DEVRİM" VE "SOSYALİZM" SÖZLERİ ARKASINA SAKLAMAYA ÇALIŞMAKTADIR**
- **DİSK "ÖRGÜTSEL BAĞIMSIZLIK" BAYRAĞI ARKASINDA "PARTİLER ÜSTÜ POLİTİKA" İZLEMEKTEDİR**
- **DİSK, CHP, TKP, TİP, TSİP, VP GİBİ BURJUVA, BURJUVA–TOPRAK AĞASI PARTİLERİN DÜMEN SUYUNDA, DÜZENİ SAVUNAN BİR POLİTİKA İZLEMEKTEDİR**

Disk Kongresine Doğru 1

SINIF SENDİKACILIĞI VE DİSK

DİSK'in 7. Genel Kurulu 25—30 Haziran tarihlerinde *erken* olarak toplanacak. DİSK'in normal genel kurulu Ekim ayında olması gerekirdi. Ama her nedense DİSK genel kurullarını bugüne kadar bir türlü normal zamanında toplayamamıştır. Yine bu genel kurul da sendika ağalarının kendi aralarındaki çatışmaya bağlı olarak öne alınmıştır.

DİSK, 1967 yılında, sosyalizm, sınıf sendikacılığı, devrimci sendikacılık gibi son derece iddialı sloganlarla ortaya çıktı. Sloganları ve DİSK, işçiler, devrimci demokrat çevrelerce ilgiyle karşılandı. İşçiler, yasal ve yasa dışı her yola başvurarak DİSK çatısı altında toplanmaya yöneldiler. Ama bir süre sonra DİSK'in de Türk-İş gibi sınıf işbirlikçisi bir çizgi izlediği kuşkusu yayılmaya başladı. Özellikle 15-16 Haziran eylemlerindeki tavrı geniş işçi yığınlarının kafasında DİSK'in devrimciliği konusunda kuşkuların yayılmasına neden oldu.

DİSK'in kuruluşundan bu yana 13 yıl gibi azımsanmayacak bir zaman geçti. Denebilir ki, bu 13 yılın aşağı yukarı 10 yılında ülkemizdeki tüm devrimciler, demokratlar, işçileri sınıf sendikası olarak gördükleri DİSK'in çatısı altında toplamaya çalıştılar. İşçi sınıfının sendikal birliğinin DİSK çatısı altında gerçekleşmesi için çaba harcadılar. (Birçok ortayolcu akım bugün bile böyle bir amacın peşinde koşmaya devam ediyor) Ama DİSK'in sınıf işbirlikçisi çizgisi ve DİSK'in reformcu ve revizyonist ağaları işçi sınıfının birliğinin önüne engel olarak çıktılar. İşçi sınıfının çıkarlarına aykırı olarak yürüttükleri faaliyetle işçi sınıfının birliğini parçalamak, sınıf hareketini kendi denetimleri altına almak için vargüçleriyle çalıştılar.

DİSK bir sınıf sendikası mıdır?

DİSK ağalarının yüzlerinin iyice açığa çıkması karşısında DİSK ağalarının izlediği çizgiye sınıf sendikacılığı çizgisi diyemeyen birçok demokrat, DİSK ağalarının kötü, ama DİSK'in devrimci, sınıf sendikası olduğunu, en azından geçmişte sınıf sendikası olduğunu söylemekte, DİSK'e her nedense devrimcilik atfetmektedirler.

Oysa DİSK daha kuruluşundan itibaren sınıf işbirlikçisi bir çizgi izlemeye başlamış, modern revizyonizmin en pespaye tezlerini sosyalizm olarak propaganda ederek, işçi sınıfı içinde modern revizyonistlerin güç toplamasının başlıca dayanağı olmuştur.

DİSK'in kurucuları, DİSK'in mücadelesine temel olarak ilkeleri açıklayan, "DİSK Kuruluş Bildirgesi"'n de şunları söylüyorlardı:

"Bizler; *Türk işçi sınıfının* tüm çıkarları, hakları ve özgürlükleri ve de onuru için biraraya geldik.

"Kapitalist yoldan kalkınmak isteyenlerin uyguladıkları sistemden gelen dengesizlik, düzensizlik ve çalkantılara boyun egmeyerek, *kapitalist olmayan yoldan* yani emekten yana bir kalkınma planının uygulanması ile kalkınmak için uyarıcı çalışmalarımızı aralıksız sürdüreceğiz.

"Bu ardı arkası kesilmeyen ilerleme ve gelişme, bilimi öncü sayarak, Anayasa'da yer alan *köklü dönüşümleri* yapma olanağını varederek mümkün olacaktır. Üretim kuvvetlerinin çağdaş uygarlığa uygun seviyeye gelmesi ancak *bizim Anayasa'ya sahip çıkmamızla sağlanacaktır.*

"İşte *biz devrimciliği*, bugünkü tutucu, gerici *ekonomik ve politik ilişkilerin Anayasa uyarınca değiştirilmesi* ve yukardan beri özetlediğimiz ilkelerin hayata uygulanması anlamında anlıyoruz. *Devrimcilik, hepimizin mülk sahibi olmasını* ve uygarlık nimetlerinden eşitçe yararlanma olanağı sağlayacağı için bizim sendika çalışmamızın ı. özünü kapsayacaktır. vb. vb.... (DİSK Kuruluş Bildirgesi) (abç)

Yukarıya "DİSK'in Kuruluş Bildirgesi"'nden aktarılan pasajlardan da açıkça anlaşılacağı gibi DİSK, sosyalizm adına, bir yandan 1960'larda modern revizyonistlerin geri kapitalist ülkeleri sömürgeleştirmek için tezgahladıkları "kapitalist olmayan yol"'u savunurken bir yandan da devrimciliği "mal mülk sahibi" olmak olarak lanse ederek, biriktirecekleri "mal mülke" kapı aralıyorlar.

Anayasa sorununa gelince: Marksizmle az çok yüz yüze gelmiş herkes bilir ki, sınıflı bir toplumda, yasalar, özellikle bütün yasaların "Ana"sı olan Anayasa egemen sınıfın çıkarlarını savunmak, onların sömürü ve zulmünü bir disipline, kurallara bağlayarak, sömürünün bu kurallara göre gerçekleştirilmesini amaçlar. Diğer bir deyişle sömürüyü herkessin gözünde "meşrulaştırmayı" amaçlar. Oysa, gerek "Bildirge"'den yukarıya aktardığımız pasajlardan, gerekse DİSK ağalarının yıllardır her zaman yaptıkları konuşma ve izledikleri çizgiden anlaşılacağı gibi onlar yasalara uymayı her zaman baş görev edinmiş, Anayasayı gözbebekleri gibi korumuşlardır. Bu durumun doğal sonucu olarak, onlar işçilerin düzene karşı mücadelesini engellerken, düzen içinde "Anayasa doğrultusunda yapılacak reformlarla" sömürünün kalkacağı, sosyalizmin kurulacağını iddia etmişlerdir.

Açıktır ki, sosyalizm adına revizyonizmi, devrimcilik adına "mal mülk sahibi" olmayı, devrim yerine yasalara ve Anayasaya saygıyı geçiren bir platform, bir mücadele çizgisi, çıkarları sosyalizmde olan, mal mülk sahibi olmayan, devrimden yana olan işçi sınıfını birleştiremezdi. Birleştiremedi de... Nitekim, bol devrim lafazanlığı arkasında kaldırılan toz duman çekilmeye başlayınca DİSK'in gerçek niteliği de görülmeye başlamış, DİSK'in işçi sınıfını birleştirmek bir yana onun daha da parçalanmasının bir aracı olduğu görülmüştür.

DİSK'in bu "Kuruluş Bildirgesi"'ne bugün DİSK içindeki bütün reformcu ve revizyonistler sahip çıkmakta, birbirlerini bu "kutsal bildirgeye" karşı çıkmakla suçlamaktadırlar. Ama onlar bu saatten sonra "Bildirge"'nin 1967'deki biçimiyle çok "dikkat çekeceği" düşünülmüş olmalı ki, ağalar "DEMOKRATİK SINIF VE KİTLE SENDİKACILIĞININ TEMEL İLKELERİ" adı altında "DİSK'in İlkelerini" yeniden formüle ettiler. Bu "Temel İlkeler" ilk bakışta DİSK'in gerçekten bir sınıf sendikası olduğu intibaını veriyor. Ama biraz daha dikkatli bakıldığında, DİSK ağalarının sınıf işbirlikçisi çizgilerinin devrim ve sosyalizm sözleri arkasına ustaca saklandığı görülüyor. Özellikle onların eylemleri, pratikte izledikleri çizgi bu tekrarladıkları genel doğruları nasıl yorumladıklarını gösteriyor. Bu ilkelerin kapsamlı bir eleştirisi bu yazının sınırlarını aşar (*) Ancak biz DİSK'in gerçek bir sınıf sendikası mı, yoksa kendisine sınıf sendikacılığını yakıştıran bir reformcu ve revizyonist sendika merkezi mi olduğunu açığa çıkaracak iki konu üzerinde duracağız. Çünkü açıktır ki, bir sendikanın sınıf sendikacılığını mı, yoksa burjuva sendikacılığını mı temsil ettiğini bellibaşlı iki noktadan kanıtlayabiliriz: *Birincisi*, sendikanın izlediği ideolojik siyasi çizgi; *ikincisi* sendikanın işçi sınıfı partisiyle bağı.

DİSK'in temel ilkeleri adlı broşürde, DİSK'in bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadele ettiği yazılmaktadır. Ama bugün söylenenlerden ne anladıklarına bakıldığında, DİSK'in bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi diye bir sorununun olmadığı anlaşılır. Çünkü: DİSK'in demokrasi mücadelesinin esası Anayasayı, bugünkü demokrasiyle hiçbir ilgisi olmayan siyasal düzeni savunmaktır. DİSK, "faşist bir cunta gelir" iddiası arkasında gerçekten demokrasi mücadelesi verenleri suçlamakta, bu düzeni demokrasi olarak tanıtmaya çalışmaktadır. DİSK'in demokrasi anlayışı, ırkçılık ve şovenizm konusunda da kendini göstermekte, DİSK'in UKKTH savunduğu iddiasına karşın, DİSK azgın bir şovenizm dalgası olan Kıbrıs'ın işgalini "barış harekatı" olarak alkışlarken, işçilerden bir yevmiye keserek işgale yardımcı olmuştur. Doğu'da süren baskı ve terörle ise DİSK hiç ilgilenmemeyi tercih etmiştir. Faşizme, ırkçılık ve şovenizme karşı mücadeleyi Türkeş'e karşı olmakla sınırlamıştır.

DİSK'in bağımsızlıktan ne anladığına gelince, herkesçe bilinir ki, DİSK ağaları bugüne kadar Amerikan emperyalizmine karşı mücadelesi NATO'dan çıkılsın" ve "ikili anlaşmalara hayır"dan ibaret olan sosyal-emperyalizmin dümen suyunda bir "bağımsızlık mücadelesi" yürütmüşlerdir. Gerçekten bağımsızlık mücadelesi yürütenleri ise, sosyalizme karşı çıkmak gibi demagojik bir propaganda ile geriletmeye çalışmışlardır.

Sosyalizm, DİSK ağaları için modern revizyonizmin çeşitli varyantlarının tezlerinden ibarettir. Ağalara göre, İsveç'ten Çin'e, Yugoslavya'dan SSCB'ye kendisine sosyalist diyen herkes sosyalisttir. Ama gerçekten sosyalist olan örneğin Arnavutluk, ağalara göre sosyalist değildir.

Ağalar, sosyalizmin "mal mülk sahibi" olma anlamına geldiği konusundaki tezlerine çok sıkı sarılmış, her biri bu ilkeyi özenle yerine getirmişlerdir. Yine DİSK ağaları sosyalizm adına, Anayasayı "barışçıl geçiş", "UDD" gibi sosyalizme varmayacak ne kadar yol varsa hepsini bir arada devrim olarak savunmayı, işçilerin kafasını karıştırmayı esas iş edinmişlerdir.

Bu kısa özetten anlaşılacağı gibi, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi DİSK için içi boşaltılmış, revizyonizm ve reformculuğa maske görevi gören kof bir slogandan başka bir şey değildir. Bu nedenle onlar her zaman düzeni savunan, sınıf işbirlikçisi bir çizgi izlemişlerdir.

Sınıf sendikacılığı için hiçbir oportünizme imkan tanımayan sınıf sendikaları ile sınıf partisi arasındaki ilişki sorununa gelince DİSK'in gerçek yüzü açığa çıkmaktadır. DİSK, bir yandan Türk—İş'in "partilerüstü politika" safsatasını eleştirerek kendini temize çıkarmaya çalışırken, niyetlerini elevermektedir. Çünkü DİSK'in savunduğu "sendikal bağımsızlık"'la Türk—İş'in "partilerüstü politikası" arasında özünde hiçbir fark yoktur. DİSK'in Temel İlkeleri"nde konu şöyle ifade ediliyor.

"Sınıf sendikaları kitle örgütleri olmaları gereği *örgütsel bağımsızlık*, sınıf örgütü olmaları gereği ise işçi sınıfı *bilimine ve sınıf mücadelesine bağımlılık göstermek* zorundadır." (D.S.K.S. Temel İlkeleri s. 17) (*)

Aynı ilkeyi Türk—İş de savunabilir ve çizgisinde "partilerüstü politikasında" hiçbir değişiklik yapması gerekmezdi. Hele DİSK'in "işçi sınıfı biliminden" ne anladığı göz önüne alınırsa (DİSK ağaları işçi sınıfı biliminden Marksizm-Leninizmi değil, Kruşçev, Brejnev, Titoculuk, euro-komünizm gibi revizyonizmin çeşitli varyantlarını anlamaktadır) bu "işçi sınıfı bilimine bağlılığın" ne menem bir oportünizme örtülük görevi yaptığı anlaşılır. "Örgütsel bağımsızlık" ise, artık bilinmektedir ki tüm oportünistlerin, revizyonistlerin işçi sınıfı partisi karşısında "bağımsızlıklarını" korumak için kaldırdıkları bayraktır. Zaten DİSK ağalarına göre işçi sınıfı partisi de değişiktir. Çeşitli ağalara göre; CHP, TKP, TİP, TSİP, VP vb. işçi sınıfı partisidir. Bazılarına göre de bunların hepsi birden işçi sınıfı partisi, diğer bazılarına göre ise DİSK ağalarının kuracağı bir parti işçi sınıfı partisi olacaktır. Ama onlar ülkemizdeki gerçek işçi sınıfı partisine karşı düşmanca bir tavır izlemekte, onun sendikalar içindeki her türlü faaliyetini bastırmak için polisten, patronlara herkesle işbirliği yapabilmektedirler.

Sınıf sendikacılığı için can alıcı soru bugün şudur: DİSK hangi partinin çizgisine bağlıdır? Bunun cevabı yuvarlak ya da reformcu, revizyonist partilerden biriyse, DİSK bir sınıf sendikası değil, sıradan bir burjuva sendikacılık merkezidir. DİSK de bundan başka bir şey değildir.

DİSK kurulduğu günden bu yana burjuvaziyle uzlaşma çizgisi izlemiştir

Bugün DİSK içinde, bellibaşlı iki ağa takımı çatışmaktadır. Bir tarafta TKP'li revizyonist sendika ağaları, öte yanda Baştürk'ün başını çektiği reformcu ağalar. Her iki ağa takımı da birbirlerini burjuva partileri ile, burjuvazi ile uzlaşmakla suçlayarak puan toplamaya çalışmaktadır. Özellikle TKP'li revizyonist ağalar, muhalefette olmanın avantajından yararlanmaya çalışarak, DİSK yönetimini 1978–79 yıllarında CHP hükümeti ile uzlaşmakla suçlamaktadırlar. Ama gerçekte her iki ağa takımının da birbirleri için ileri sürdüğü "uzlaşmacılık" iddiası doğrudur. DİSK daha kurulduğu andan itibaren TİP, CHP, TKP gibi burjuva partileri ile, genel olarak burjuvaziyle uzlaşagelmiştir.

TKP'li revizyonist ağalar 1970 15—16 Haziranında işçi sınıfı eyleminin bastırılmasında AP hükümeti ile uzlaşmış, 12 Mart'ın yarı-askeri rejimini desteklemiştir. Demokrasiyi kurtarma adına TKP'li ağalar 14 Ekim 1973 ve 1975 seçimlerinde CHP'yi desteklemiş, 1974 Kıbrıs'ın işgalinde hükümetin ve ordunun baş destekçisi olmuşlardır. 6. Kongreden sonra ise, TKP'yi uzlaşmacılıkla suçlayan A.Baştürk ekibi 1977 ve 79 seçimlerinde CHP'yi destekleyerek, 1978 yılında hükümetle birlikte işçi sınıfına düzeni kurtarma çağrısı yaparak "Demokratik Platform" adı altında reformcu bir cephe örgütlemeye kalkarak kendi uzlaşmacılıklarını ortaya koymuşlardır.

"Savaşımcı" ağalar olarak geçinen revizyonist sendika ağaları muhalefette iken de uzlaşmacılıklarını sürdürmüş, 1977 ve 79'da CHP'yi desteklerken, 1978 1 Mayıs'ında 1 Mayıs gösterilerinden yan çizip İzmir'e giderek ne menem "savaşımcı"lar olduklarını göstermişlerdir. Aynen bugün mücadeleyi daha geri talepler ve biçimler içine çekmeye çalıştıkları gibi...

Sonuç olarak şu söylenebilir: DİSK daha baştan itibaren bir burjuva sendikacılık merkezi olarak kurulmuş ve bütün tarihi boyunca sınıf işbirlikçisi bir çizgi izlemiştir. Bu işbirlikci çizgi DİSK'in her alandaki tavrında kendisini göstermiştir. Ve DİSK, Anayasacı, burjuva partilerinin kuyruğuna takılan bir çizgiyi hiçbir dönemde terk etmemiştir. Dahası, o, aynen Türk-İş gibi işçi sınıfını sendikal eylemin dışında tutmak için vargücüyle mücadele ederek, değil sınıf sendikacılığı, demokrat bir sendikacılık çizgisine bile yaklaşamamıştır. Türk—İş'ten tek farkı sınıf işbirlikçisi çizgisini "devrim", "sosyalizm", "sınıf sendikacılığı" gibi sözler arkasına saklamasıdır.

Bundan sonraki sayılarımızda DİSK'in bu gerici sınıf işbirlikçisi konumunu çeşitli yönleriyle ortaya koyacağız.

(*) DİSK'in Temel İlkeleri"nin kapsamlı bir eleştirisi daha sonra ele alınacağından burada sadece konumuz açısından gerektiği kadar değineceğiz.

(*) DSKS Temel İlkeleri: Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Temel İlkeleri (DİSK Yayınları)

Barikatların arkasından

Yediden yetmişe bütün halk yedi gün boyunca direndi

"SOKAKLARDA TOPLANAN HALKIN ARASINDA BARİKATLAR KURMA ÇAĞRISI YAPILDI. VE ANINDA BİZİM MAHALLENİN (MİLÖNÜ) GİRİŞİNDEN BAŞLAMAK ÜZERE BARİKATLAR KURULDU. YENİ BİR KAHRAMANMARAŞ KATLİAMINA KARŞI MAHALLE HA... SALDIRILARI... ÇOCUKLARIM... ANALARIMIZ... BARİKAT ÖNL...

"...Evimiz de ne var ne yoksa taşıdık ve direndik

★ 30-31 Mayısta Çorum'un çok büyük bir kısmı barikatların arkasında kalıyor.
- Şehrin beşte üçü barikatlarla örülüyor.

★ Barikat... alan di... % 60'ı... mezheb...

F. SEVİNÇ – M. YILDIZ

Çorum'da tüm emekçi halk, devrimciler, yurtseverler ilericiler, yaşlısı, genci, kadını, çocuğu günlerce barikatlarda faşist saldırıya karşı direndi. Uyumadı, dinlenmedi, barikatlarda nöbet tuttu, çarpıştı, faşistleri kovaladı ve Türkiye halkının devrimci mücadelesine, anti-faşist demokrasi mücadelesine şanlı bir sayfa daha ekledi... Bu şanlı mücadeleyi veren nasıl ki günlerce barikatlarda çarpışan, kenetlenen faşist saldırıya, tüm faşist güçlere karşı koyan Çorum'un yiğit halkıysa, bu mücadeleyi en iyi, en canlı, en gerçek şekilde aktaran yine onlar olacaktı. Ülkenin dört bir yanında aynı saldırılara maruz kalan, baskı ve zulmü yüreklerinde yaşayan daha nice emekçiye, devrimciye, yurtsevere, gençlere, kadınlara çocuklara bu şanlı mücadeleyi aktarmak, bu örnek direnişi yaymak ve dersler çıkarılmasını sağlamak amacıyla direnişin, mücadelenin tam ortasında bulunanların, saldırıya uğrayanların, evi, dükkanı yakılan, yağmalananların ve bu direniş içinde saflarını iyice belirleyen, bilinçlerini iyice bileyen Çorum'un yiğit halkının ağzından anlatmayı düşündük. Aşağıda yer alacak olan tüm konuşmalar Çorum'da direnen, barikatlarda çarpışan emekçilerinin, kadınlarının, halk gençliğinin sesi. Bize yalnızca anlatılanları not etmek düştü.

Bir ananın anlattıkları faşist saldırıların daha önceden planlandığını kanıtlıyor

Gün Sazak'ın ölümüyle başlayan faşist saldırıların başlamasından 3-4 hafta önce Merzifon'dan Çorum'a ameliyat olmak üzere gelen bir ana faşistlerin Hastanede çalışma sürdürdüğünü belirterek şunları anlattı: Çorum'un Sigorta Hastanesi'nde kısa boylu bir memur var. Daha ben yatar yatmaz sen Merzifon'da hangi mahalledensin diye sordu. Nüsretiye deyiverince, sen de kominitsin dediler. Ben de ne anlarım ben kominitlikten dedim. Sonra bana ikide bir gelip laf atıyorlar, kominitlere küfrediyorlar ve Milönü'nü de ordan kaldıracağız diyorlardı. O kısa boyluydu bunları diyen. Sonra doktorların gittiği zaman toplanıyorlardı. Bir gece 200 kişi doldular. Aldılar kitapları ellerine sabaha kadar okudular. Sonra yine aralarında konuşuyorlardı. Komünistleri Çorum'dan süreceğiz, denize dökeceğiz diye. Okudukları kitaplar da o cinsdendi"

Merzifonlu ananın anlattıkları, Çorum'da MHP'li faşistlerce ilerici, devrimci halkın oturduğu Milönü mahallesinin nasıl önceden hedef seçildiğini gösteriyor. Ve Gün Sazak'ın ölümü bu hedefin gerçekleştirilmesi için anında harekete geçiren bir bahane oluyor. "Faşistler daha sabahtan okulların önünde toplanıp gösteri yapmaya, çarşıda dükkanları yağmalamaya başladılar diyor. Çorumlu bir memur"

Faşist saldırıya karşı Milönü halkı sokaklarda toplanmaya ve barikatlar kurmaya başlıyor

Çorumlu memur faşist saldırıları haber alan Milönü halkının önce sokaklara döküldüğünü söyleyerek, "sokaklarda toplanan halkın arasında barikatlar kurma çağrısı yapıldı. Ve anında bizim mahallenin (Milönü) girişinden başlamak üzere barikatlar kuruldu. Yeni bir Kahramanmaraş katliamına karşı mahalle halkı uyanıktık. Ve saldırıları önlemek için çocuklarımız, karılarımız, analarımız evimizde ne var ne yoksa barikat önlerine çekmeye başladık. Bir komşum römorkunu bile barikata çekti. Çocuklar taşlar taşıdılar. Evlerden kalas odun bidon ne varsa herkes sokaklara yığmaya başladı. Böylece ilk barikatlar oluştu. Barikatların arkasında ne kadar eski lastiğimiz, paçavramız, çalı çırpımız varsa getirip ateşler yaktık. Ve ellerimize balta, sopa, odun, kazma ne bulduysak alıp başladık nöbete" diye anlatıyor.

Çorum'lu memurun sözlerine karısı da karışıyor ve kadınların barikatların kurulmasında canla başla çalıştıklarını hatta hamile bacıların bile bu çalışmaya katıldıklarını söylüyor.

CENAZE TÖRENİ

Köylerinden traktörle Çorum'a gitmekte olan iki devrimci kardeş, faşistlerin etkinliğinde olan Ovasaray Köyünden geçerken saldırıya uğradı. Faşistler Selahattin Ardıç'ı öldürdü. Küçük kardeşi ise o saldırıdan kurtularak traktörle Çorum'a geldi.

Çorum'da barikatların henüz kaldırılmadığı 2 Haziran'a rastlayan saldırıda öldürülen devrimci Selahattin Ardıç için düzenlenen cenaze töreninde polis ve jandarma çok sıkı önlem aldı. Bu önlemlere karşın 1000 kişinin katıldığı cenaze töreninde anti-faşist sloganlar atıldı. Daha sonra Ardıç'ın ailesi ve küçük bir grup cenazeyi köyüne götürürken faşistler yine saldırdılar. Cenazeyi götürenleri tartakladılar. Şehir çıkışında cenazenin yakınında olan askeri cemselerin olay sırasında uzakta olduğu ve olay yerine daha sonra geldiği görüldü.

Karşı mahalleden yükselen ateşleri görünce biz de ateş yaktık

"Karşı Mahallede yanan ateşleri görünce biz de ateş yaktık" diyen başka bir emekçi kadın da, Karşıyaka mahallesinde barikatların kuruluşunu şöyle dile getiriyor: "Komşulardan biri geldi Milönü basıldı dedi. Biz o sırada mahallede bulunan polis karılarıyla birlikte bahçede oturuyorduk. Bir polis karısı ha ha diye gülünce başka biri niye gülüyorsun, kocalarımız görevde dedi. Sonra akşam oldu. Biz Milönü'nde yanan ateşi gördük. Mahallede biz de ateş yaktık. Barikatları kurduk. Kadınlar çöp bidonları taşıdık. Barikatlar yaptık. Sopalarla, balta, keserle barikatın arkasında yer aldık. Sonraki gece Allah Allah sesleri duyuldu. O gece biz eteğimize topladığımız taşları alarak yandaki evin damına çıktık. Başladık beklemeye. O çıktığımız evde oturanlar da sağcıymış. Biz faşistler saldırıyor diye konuşunca, evin karısı yağmurdan kaçarken doluya tutulduk" dedi. Daha denklerini açmamışlardı. Yani taşınmışlar"

Polislerden önce eşleri mahalleleri terkediyor

Milönü, Karşıyaka, Şenyurt vb. mahallelerde halkın barikatlar kurduğunu, direndiğini ve çarpışmaya hazırlandığını gören polis eşleri önce bir evde toplanıyor. Ardından da şehri terkediyorlar. Polisin MHP'li faşistlerle birlikte uzun zamandır sürdürdüğü baskı ve saldırıların canlarına tak dedirttiği Çorum'lu emekçiler, polisleri bu mahallelerden sürüyorlar. Polislerin oturduğu evleri ancak jandarma koruyuculuğuyla boşaltabildiğini söyleyen Çorum halkı, şimdilerde sözkonusu mahallelerde tek bir polisin barınmadığını, tümünün kovulduğunu belirtiyor. Halkın polise olan tüm nefretine karşın, polis de çıkıp giderken yapabileceği en son zararı da yapıyor. Karşıyaka mahallesinde oturan bir köylü, "Ercan adında bir polis oturuyordu. Şu karşıki evde. Saldırılar başlayınca herkes bir olup bu polisi mahalleye almadı. Ertesi günü yanında jandarmayla gelip eşyalarını aldı. Gittiğinde eve bir baktık ki, her yeri yarmış kırmış. Bize en sonunda bu kötülüğü de edip gitti" diyor. Yine mahalleliler Nevzat Şentürk, Kemal Maraşlı adındaki işkenceci polislerin mahalleden ilk kaçanlar olduğunu belirtip, bunların terkedilmiş boş evlerini gösteriyorlar. Şu anda direnişin yapıldığı hiçbir mahallede tek bir polis evi kalmamış, Hepsi kaçmışlar. Çorumlular, "Gelecek olanlara da hiçbirimiz evimizi vermeyeceğiz. Polisin ne olduğunu, MHP'lilerle birlikte bizlere nasıl saldırdığını gözlerimizle gördük, yaşadık" diyerek polise karşı duyulan öfkeyi ifade ediyorlar.

Parolayı bilmeyen bir mahalleden ötekine geçemiyordu

Üç tam gece nöbet beklenen barikatların kurulmasıyla birlikte görev bölümü ve disiplinli çalışmalar da başlıyor. Yurtsever devrimci bir kadın bu gelişmeleri sıralayarak, "kadınlar önce barikatlara yardım ettiler. Sonra çocuklar taşlar taşıdı. Barikatlar kurulduktan sonra en önde gençler yer aldı. Erkekler yeraldı. Yaşlılar daha gerilerdeydi. Evlerde yemek hazırladılar. Genç kadınlar, bacılar toplanıp, gruplaşıp propaganda yürüttüler. Barikatlara yiyecek, çay dağıttılar. Kadınlar evlerden yüzlerce şişe taşıdı. Çocuklar şişelere benzin doldurdu. Bir saldırı olduğunda yakıp saldıranlara atılmak üzere hazırlandı. Sonra mahalleler arasında haber getirip götüren görevliler ayrıldı. Parolalar tespit edildi. Parolayı bilmeyen bir mahalleden ötekine geçemiyordu. Barikatlardan ayrılmayı isteyenlerin halkı etkilememesi için hep anlattık. Sokağa çıkma yasağı olduğunda eve girelim diyenlere karşı çıktık. Şimdi de oturmuyoruz. Kadınlar, gençler toplanıp konuşuyor, bundan sonra gelişecek olaylara karşı nasıl davranacağımızı kararlaştırıyoruz" diyor.

Başka bir Çorumlu ev kadını olayları genel olarak şöyle anlatıyor: "Akşam 7 sıralarında evin önünde otururken çocuklar Milönü basıldı diye koştular. Duyar duymaz mahalleye gittim. Bu sırada faşistler arabayla kahveyi ateşe tuttular. Bunun üzerine barikatlar kuruldu. Hepimiz sabaha dek bekledik. Sabahleyin yaralı bir polisin elinde iki silahla bir eve girdiğini ve evdekileri rehin aldığını duyduk. Halk o evin önünde toplandı ve polisi dışarı çıkardı. Bu olay sırasında 70 yaşındaki İsmail Gerdan kalpten öldü. O yaralı polis şimdi hastanede yatıyor. Sonra halk yine barikatlarda direndi. Biz analar çocuklarımıza yemekler taşıdık. Sabah Vali mahalleye gelerek yalvardı. Dağılmamızı istedi. CHP'li milletvekilleri barikatları açmamızı istedi. Halk onlara rest çekerek onları dinlemedi. 31 Mayıs günü de daha önce Nurhaklar'da öldürülen devrimciler için toplantı yaptık. Konuşmalar yapıldı. Bizim direnişimiz de anlatıldı. 5. gece yine barikatlar vardı. Faşistler saldırmak istedi ancak püskürtüldü. Evlerimizi aramak istediler ona da karşı koyduk. Daha sonra kendi isteğimizle barikatları kaldırdık. Bu direnişte birçok ana daha önce okula çocuğunu almaya gelmezken şimdi sokaklarda bekledi. Bu mücadelede halkın devrimcilere olan güveni de arttı".

Çorum direnişinde devrimcilere olan güvenin sağlamlaştığını söyleyen bir başka ana da, "çoğumuz mücadelenin öğrencilere ait olduğunu düşünürdük. Fakat şimdi gördük. Saldırılar yalnızca çocuklarımıza değil. Eskiden de devrimcilere kapısını açmayan kişiler, onlarla omuz omuza çarpıştı. Ve şimdi çoğumuz anladık birlikte karşı konulunca bunlarla, yani faşistlerle başedileceğini" diyor.

Faşistler 6 aylık bir bebeyi kaçırdılar ama halk bebeği de buldu...

Devrimci, ilerici, emekçi halkın oturduğu Milönü, Karşıyaka, Nadık, Şenyurt mahallelerinde, sağ görüşlü de olsa saldırganlık yapmayanlara dokunulmazken, faşistler mahallelerinde bulunan halkı kırıp geçirdiler. Zorla mahallelerinden göç ettirdiler. Bununla da kalmadılar evleri yaktılar, komşuları bile olsa dövdüler ve sürekli alevi-sünni yaygarasını kopardılar. Faşistlerin kısmen etkin olduğu Sigortalar mahallesinde oturan, faşist saldırı sonucu Milönü'ne göç etmek zorunda kalan bir aile faşistlerin Alaaddin camisine hoparlör takarak "allah allah diye bağırttıklarını söyleyerek, bu sesi duyunca basıldık sandık. Karanlıkta hiçbir şey görmüyorduk. Ama sesler yakınımızdan geliyordu. Hem de silah sıkıyorlardı. Biz de kapımızın önünde barikat kurduk, ateş yaktık. Tam 3 gün bekledik. Evimizin yakınlarında dolaştılar. Sonra da bu mahalleye geldik."

Faşistler bir de minibüse saldırdılar. Minibüsün sahibi, olayı şöyle anlattı: "Yolumuzu kestiler. Nerelisin dediler. Ahmetoğlan köylü deyince başladılar vurmaya. Yanımda bacım da vardı. Önümde beş on çocuk olmasa basıp geçerdim, kurtulurdum. Onları ezmemek için durdum" Minibüs sahibinin bacısı da faşistler tarafından kıyasıya dövülmüş. 50 yaşlarında olan bu kadın olayın devamını anlatarak, "kardeşimi dövdüklerini görünce yapmayın bırakın dedim. Bu defa da benim üzerime çullandılar. Dövdüler. Her yanım göğerdi. Sonra minibüsü alıp gittiler. Bir yerde bulduk. Parçalayıp hurdasını çıkarmışlar" diyor. Aynı olayı yapan faşistlerin daha sonra minibüs şöförünün evine geldiği 6 aylık çocuğunu kaçırdığı, komşuların arama taramasıyla çocuğun bulunduğu da anlatılıyor. Saldırıya uğrayan bu aile, şimdi direniş yapılan mahallelerin birinde oturan akrabalarının yanına sığınmışlar.

Yine faşistlerin etkinliğinde olan Sigortalar mahallesinde ekmeklerin çiğnendiğini, radyoların teyplerin taşlara atılarak parçalandığını gözleriyle gören bir kadın, "Benim de evime geldiler. Kapılarımı çaldılar. Yaşlı anamla otururuz. Hem de

MAHALLE HALKI UYANIKTIK. VE SALDIRILARI ÖNLEMEK İÇİN ÇOCUKLARIMIZ, KARILARIMIZ, ANALARIMIZ EVİMİZDE NE VAR NE YOKSA BARİKAT ÖNLERİNE ÇEKMEYE BAŞLADIK

...e yoksa barikatlara ...irendik „

★ Barikatların arkasında yer alan direnişe katılan halkın % 60'ı Aleviyse % 40'ı Sünni mezhebinden emekçiler.

Mahallelere ve sokak aralarına barikatlar örüldü.

Çorum halkı faşist saldırganlığa karşı dişiyle tırnağıyla yedi gün boyunca direndi

...li alevi-sün-
...bardılar. Fa-
...tkin olduğu
...esinde otu-
...onucu Milö-
...zorunda ka-
...stlerin Ala-
...parlör taka-
... diye bağırt
...ek, bu sesi
...k sandık.
... şey görmü-
...sler yakını-
... Hem de si-
... Biz de ka-
...barikat kur-
... Tam 3 gün
... yakınların-
...nra da bu
...
...e minibüse
...isün sahibi,
... "Yolumu-
...elisin dedi-
...öylü deyin-
... vurmaya.
... da vardı.
...cuk olmasa
...rtulurdum.
... için dur-
...hibinin ba-
...rafından kı-
...50 yaşların-
... olayın de-
... "kardeşimi
...ıce yapma-
...ı. Bu defa
...e çullandı-
...ler yanım
...inibüsü alıp
...e bulduk.
...sını çıkar
...ı olayı ya-
...aha sonra
...ün evine
... çocuğunu
...arın arama
...un bulun
...r. Saldırıya
...şimdi dire-
...lerin birin-
...ının yanı-
...
... etkinliğin-
...r mahalle-
... çiğnendi-
...plerin taş-
...alandığını
... bir kadın,
...e geldiler.
...ar. Yaşlı
... Hem de

bunu yapan komşularımdı. Bizi dövdüler. Herbişeyimizi kırdılar. Tavuklarımı bile çaldılar. Yatakları kestiler. Sonra orda bulunan bir bakkal bizi geceyarısı bu yakaya geçirdi. Kendi de tam 40 kişiye karşı durdu" diye anlattı. Faşistlerin bulunduğu Sigortalar mahallesinden göç eden bir başkası da "Tam beş haneyi zorla MHP'ye kaydettiler. Onlar da bizim gibi adamlardı. Korkularından kayıt oldular" diyor.

Faşistler sigorta mahallesini terkediyor

Faşist saldırılara, bunca zulme karşı kararlı şekilde direnen halkın mücadelesi sonucu faşistler Çorum'da iyice gerilemiş durumdalar. Onlar etkin oldukları Sigorta mahallesini bile terk ediyorlar. Faşistlerin olduğu bu mahalleyi aynı zamanda bazı aileler de terk ediyor. Ve mahalle yavaş yavaş boşalıyor. Karşıyaka mahallesinde oturan bir emekçi, "Ben o mahalleye taşınmaya karar verdim. Niye orayı bırakalım. Burdan da gideriz, ordakilerde evlerini terketmezler" diyerek, Çorum'un tek bir mahallesinin dahi faşistlere terkedilmeyeceğini belirtiyor.

Ama faşistlerin de yavaş yavaş terkettiği Sigortalar mahallesinde yağmalamalar, saldırılar, baskınlar sonucu pek çok yer tahrip olmuş ve oturulamaz durumda.

Barikatların kurulduğu mahallelerde oturan halk, polis dışında, ajanlar dışında, tek bir kişinin evlerinden çıkmasını istemiyor

Sigortalar mahallesinin bu durumuna karşılık günler, geceler boyu direnişlerin sürdüğü Milönü'nde, Karşıyaka'da, Nadık'da, Şenyurt'ta oturulmaz duruma getirilen tek bir ev yok. Öyle ki bahçelerde açan çiçekler bile dallarında duruyor. Herşey düzenli ve disiplinli. Yaşlısı, genci tüm halk biraraya geliyor, tartışıyor durumu değerlendiriyor, önündeki görevleri saptıyor. Bu çalışmaların bir örneğine de biz tanık olduk. Gittiğimiz evde evin anasıyla sohbet ederken içerde bir odada tartışma sürüyordu. Ve faşist saldırıya karşı direnişlerde gerçekleşen tam birliğin korunması için önlerinde duran görevler konuşuluyordu.

Bu arada "sağ eğilimli bazı ailelerin evlerini terketmelerinin olumsuzluk olduğunu" belirten devrimci bir genç, "Onların mahalleyi terketmemesi gerekir. Bizim görevimiz yaşadığımız olaydaki haklılığımızı tek tek anlatmak ve böyle kişileri ikna etmek. Biz buna daha fırsat bile bulamadık" dedi.

Böylesi küçük olumsuzlukların yanısıra bugün mahallelerde komiteler oluşturuluyor ve her türlü fırsatçılığa, gelişebilecek herhangi bir olaya karşı birlik ve uyanıklık korunuyor. Örneğin ev kiraları bile halk tarafından saptanıyor.

Mücadele ruhu, faşizme karşı direnme azmi, saldırıya canla başla karşı koyma ve sonuna kadar direnme kararlılığı Çorum'lulara, onların yiğit gençlerine, yiğit kadınlarına, yiğit erkeklerine kısacası tümüyle ezilen, sömürülen, faşist baskı ve saldırılar yöneltilen Çorum'lulara öylesine işlemiş ki, bugün onların 3, 5, 10 yaşlarındaki çocukları sokaklarda faşistleri püskürtme oyunları oynuyor, birbirlerini barikatlara çağırıyor, mevziler alıyor ve sokaklarda "Faşizme ölüm" diye bağırıyorlar.

Yine Çorum'un çocukları gibi sokakları, duvarları ve buralarda yazılan sloganlar bu yiğit direnişi, bu direnişin daha ileri taleplerini dile getiriyor; "Faşizme ölüm, halka hürriyet"

DÜNDEN BUGÜNE

Çorum 70 bin nüfuslu, alevi ve sünni halkın yıllardır yanyana yaşadığı bir kent. Daha çok topraktan geçimini sağlayan tarım emekçilerinin, memurların, öğretmenlerin, esnafın, işçilerin büyük çoğunluğu anti-faşist bir potansiyele sahip. Ve yıllardır alevisi, sünnisi, tüm Çorum halkı birlikteliğini koruyor.

Gün Sazak'ın ölümüyle artan faşist saldırılar bu birlikteliği daha güçlendirdi, daha pekiştirdi. Ama faşist saldırılara karşı bu yenilmez kenetlenmede alevi-sünni çatışması yaygaralarına karşı Çorum'un yiğit halkının geçmişten gelen deneyleri de büyük etken oldu.

Çorum'da sivil faşistler nasıl varoldu?

Sivil faşistlerin Çorum'da varoluşlarının temel dayanağı ülkenin dört bir yanında olduğu gibi resmi güçler ve büyük tefeci tüccarlar. Çorum'da gelişen devrimci, anti-faşist mücadele karşısında çıkarları tehlikeye giren bu tefeci-tüccarlar, Çorum'daki sivil faşistlerin baş destekçileri ve besleyicileri MHP'li faşistlerin halka yönelttiği tüm saldırılarda resmi güçler açıkça yer alırken, örneğin Hamoğulları Şahinci gibi tefeci tüccarlar da bu faşist saldırganların maddi destekçilerini oluşturuyor, onları besliyor.

1970'lere kadar inen yıllarda 3 Mayıs, Doğanspor, Vakıflar Spor gibi mahalli spor klüplerinde, İmam Hatip Lisesi'nde ve Atatürk Ortaokulu'nda örgütlenmeye başlayan MHP'li ve ÜGD'li sivil faşistlerin faaliyetlerinin yoğunluk kazanması 1976 yılında oluyor. 1976'da Çorum Eğitim Enstitüsü'ne sayıları 800'e varan ve Alaca, Kargı, Osmancık gibi çevre kasabalardan toplanan MHP'li faşistler özel olarak yerleştiriliyorlar. Bunu izleyen zamanda sivil faşistlerin saldırıları artıyor ve 1977 yılında lisede Ergül Baş isimli bir ilerici kız öğrencinin faşistler tarafından öldürülmesiyle daha da pekişiyor. Resmi güçlerden açık destek alan MHP'li faşistlere karşı halkın nefretiyle birlikte anti-faşist potansiyel artıyor. Faşistlerin o zamanki saldırılarını bize aktaran bir Çorumlu, resmi güçlerin MHP'li faşistlere nasıl destek olduğunu açıklayarak, "Devrimci liseli kızı faşistler öldürdü. Ama katili olduğu gerekçesiyle bir devrimci tutuklandı. Hala da cezaevinde. Oysa gerçek katil elini kolunu sallaya sallaya dolaşıyor" diyor.

Faşist saldırılara karşı halk birleşiyor ve örgütleniyor

Hamoğulları'nın sahibi olduğu tuğla ocaklarında çevre kasaba ve köylerden toplanan MHP'li faşistler "işçi" adı altında beslenip yeni saldırılar için hazırlanırken, halkın bu saldırılara karşı tepkisi onları biraraya getiriyor. Halkevi, sonradan YDGD olan gençlik dernekleri, Ziraatçiler Derneği vb. yerlerde anti-faşist tepkiler daha örgütlü biçimlere dönüşüyor.

Ve 1979, 24 Aralık'ına geliniyor. Kahramanmaraş katliamını protesto eylemine katılan onlarca öğretmen sürgün yiyor. 2 öğretmen açığa alınıyor. Yine 1979 Kasımında29-30 Kasım eylemlerini destekleyen bir demeç verdiği gerekçesiyle Ziraatçiler Derneği Başkanı 6 ay süreyle görevinden uzaklaştırılıyor.

MHP'li faşistlerin saldırılarıyla paralel giden anti-demokratik uygulamalara karşı daha güçlü sesler yükselmeye başlıyor. Ticaret Lisesi Müdürü'nün görevden alınmasını protesto eden öğrenciler boykota gidiyor. Boykotu destekleyen öğrenci velileri idari makamlara başvurarak öğretmenlerini geri istiyorlar. Okula yeni atanan faşist müdürler bu protestolar karşısında ardı ardına değiştirilmek zorunda kalınıyor. Ve bu arada okulda bulunan 25-30 faşistin resmi güçlerin desteğindeki saldırıları da sürüyor. Ticaret Lisesi'ndeki olaylara yakından tanık olan bir kişi özellikle Nevzat Ertürk adlı polisin bu saldırılarda yer aldığını belirterek, "bu polis kızlara sataşmadan tutun, derslere girmeye kadar her türlü baskıyı uyguladı" diyor.

Faşist saldırıların aralıksız sürmesi orta dereceli okullarda iki ay boyunca derslerin yapılmasını engelliyor. Okula gidip gelirken saldırılarla karşılaşan öğrencilerin can güvenliğini veliler sağlamaya başlıyor. Topluca çocuklarını okullara götürüp getirmeye başlıyorlar. Okul - Aile Birlikleri bütünüyle anti-faşist emekçilerin eline geçti. Faşistler buralardan atıldı. Yine veliler toplu halde çocuklarına yönelen saldırılara karşı çıkıyorlar. Bir Çorum'lu emekçinin ağzından bir olayı aktaralım: "Bir keresinde Hasan Bilginer isimli faşist öğrencilere silah çekti. Bunun üzerine çıkan olayda polis iki öğrenciyi gözaltına aldı. Çoğunluğunu ana ve bacılarımızın oluşturduğu veliler bu haksızlığa o anda karşı çıktılar ve topluca karakola gidip çocukları geri aldılar. Ancak öğrencilere silah çeken faşist öğretmen hakkında hiçbir işlem yapılmadı. Tersine Lisede faşistlerin polisle birlikte yürüttüğü baskı ve saldırılar arttı". Çorumlu emekçinin anlattığı bu örneğe giderek yenileri ekleniyor. MHP'li faşistlerin polise verdiği ve içinde devrimci öğrencilerin adları olan listeye göre tek tek okuldan alınan devrimci öğrenciler, karakola götürülüyor. Bunun üzerine biraraya gelen analı, bacılı veliler topluluğu karakol önünde çocuklarının bırakılması için seslerini yükseltiyorlar. Yerlerde oturarak çocuklarını almada kararlı olduklarını dile getiriyorlar ve aynı gün tek tek toplanan devrimci öğrenciler geri bırakılıyor.

Polis bir yandan işkence ediyor, bir yandan "Çorum'u Maraş'a çevireceğiz" diyordu.

Çorum'da sistemli bir şekilde yerleştirilmesi amaçlanan faşist zorbalık ve baskı aynı zamanda işkence, dayak, vb. yöntemlerle pekiştirilmeye çalışılıyordu. Karakola düşen her kişi falaka ve elektrikten geçirildiğini ifade ediyor. Tüm saldırılara karşı birleşen halk ve yükselen halk mücadelesine karşın işkence, küfür, falaka alabildiğine artıyor Çorum'da. Örneğin Kemal Maraşlı, Nevzat Şentürk, Komiser Süleyman Güleç, Mevlüt Mete gibi işkenceci polis isimleri 7 yaşındaki çocukların bile ağzında dolaşıyor: "Onlar işkenceci, onlar halka kötülük edenler" diye.... Ve 7 yaşındaki çocuğun aklına bile işkenceci olduğu yerleşen faşist emniyet müdürü görevli polislerine "bana Milönü'nden getirin de isterse 4 yaşındaki çocuk olsun" diyor. Amirlerinin isteklerini harfi harfine yerine getiren işkenceci polisler ise, karakola çektikleri emekçi halka, halk çocuklarına "Çorum'u da Maraş'a çevireceğiz" diyerek vurdukça vuruyorlar.

23 Nisan günü faşistler bayram yerinde devrimcilere ve halka saldırıyorlar. Her zaman olduğu gibi saldırı sonucu saldırganlar değil, okulun bando takımından 4 öğrenci gözaltına alınıyor. Gerekçe: Davullarında yıldız resmi var!... 23 Nisan olaylarının hemen ardından okuldaki öğrencilerin fişlenmesine karşı çıkan devrimciler, güçlü bir protesto gösterisi düzenliyor. Polis gösteriye saldırıyor ve birçok kişiyi karakola götürüyor. Bu arada toplanan halk polis arabasını taşılıyor. 30 Nisan günü öğrenciler yine gösteri düzenliyorlar.

Ve 1 Mayıs'a geliniyor

Yoğunlaşan faşist saldırıya karşın her geçen gün daha güçlenen devrimci hareket ve tüm emekçi halkın birliği sonucu Çorum'da güçlü bir 1 Mayıs gösterisi düzenleniyor. 1 Mayıs öncesi faşistler tarafından katledilen Cemal Kepçeli adlı devrimci bir esnafın bin kişilik cenaze töreni sırasında revizyonist ve ortayolcuların aktif kitle eylemlerini kırma tavrı, 1 Mayıs gösterisi sırasında da tekrarlanıyor. Tüm güçlerin sokaklara yığıldığını gören orta yolcular, "bu eylem yapılamaz" demagojisini yayıyorlar. Ancak devrimcilerin kararlılığı sonucu 1 Mayısta sabah saat 10'da mahalle aralarından koşan 15'er kişilik gruplar biraraya gelerek "yaşasın 1 Mayıs", "Faşizme ölüm, halka hürriyet" vb. gibi sloganlar atmaya başlıyorlar. Slogan atan gruba kadınlar, kahvede oturan halk da katılıyor ve alanda sayısı 1500'e varan kalabalık bir topluluk oluşuyor. Gösteriye aktif katılan 300 kişinin dışındaki halk da yer yer slogan atıyor. Gösterinin yapıldığı Milönü mahallesini jandarma çeviriyor. Halk buna karşılık barikatlar kuruyor ve 1.5 - 2 saat sonra sokaklarda toplanan halka saldırılıyor. Kahvelere baskın düzenleniyor. Kadınlar, polis arabalarını tahrip ediyor. Bunun üzerine sivil polisler kaçıyor.

Ve 1 Mayıs öncesi MHP'li faşistlerin "herkes 1 Mayıs günü evine girsin, yağma olacak" yaygaralarına; polisin, sivil faşistlerle birleşen saldırılarına; genel direniş propagandası yaparken Haydar Cemiyet adlı bir yurtsever devrimci gencin yaralanmasıyla sonuçlanan SGB'li sosyal faşistlerin karşı devrimci eylemleriyle denk düşen bütün yıldırma ve bastırma yöntemlerine karşılık, devrimciler halkla birlikte 1 Mayıs'ı kutluyorlar. Bu 1 Mayıs gösterisi, Sağlık Koleji'nin 200 öğrencisinin marşlar, konuşmalarla kutladığı ikinci bir 1 Mayıs eylemi ile de destekleniyor. Ardından 6 Mayıs 1972'de katledilen üç devrimcinin idamını protesto gösterisi düzenleniyor. Eti Ortaokulu öğrencileri ve bir kısım halk okul girişinde saatlerce toplanıp kısa bir yürüyüş yapıyorlar.

Bütün bu gelişmeler olurken, CHP reformistleri halka şikayetlerini Valiye Emniyet Müdürü'ne yazılı olarak bildirmelerini, Ankara'ya gitmelerini, ama sakın saldırganlarla karşı karşıya gelmemelerini öğütlüyorlar.

İşte Gün Sazak'ın ölümüyle Çorum'da doruk noktasına ulaşan faşist saldırganlığın ve ona karşı yükselen anti-faşist mücadelenin izlediği süreç kısaca böyle...

ÇORUM OLAYLARINDA:

Revizyonistler ve ortayolcular ne yaptı?

Çorum olayları içinde revizyonistler ve orta yolcular olarak bilinen siyasal mihraklar nasıl bir rol oynadı, olayların içinde ne yaptılar? Çorum'a gittiğimizde bu soruların cevabını da öğrenmek istedik.

Başından sonuna kadar gelişmelerin içinde olduğunu söyleyen ve yaşadığı olayları bütün yönleriyle bizlere anlatan Çorumlu bir devrimci bu konuda da şu bilgileri aktardı:

REVİZYONİZM VE ORTA YOLCULUĞUN VARLIK NEDENİ

''Çorum'da revizyonistlerin ve orta yolcu akımların pek bir güçleri yoktur. Geçmişte TSİP kuruldu ve göstermelik bir tabela örgütü örgütlendi. Belli bir kitle tabanına sahip olmayan bu örgüt bir kaç kez bölündü. Bugün SGB çatısı altında bir grup revizyonist faaliyet göstermekte ve kendilerine kitle tabanı yaratmaya çalışmaktadırlar. Fakat bugüne kadar bütün anti-faşist eylemlerde mücadeleyi içerden çökerttikleri için iyice deşifre olmuşlardır. Şehir içinde ve mahallelerde belli bir etkinliklerinden bahsedilemez. Okulların bir kısmında ise 20-30'ar kişilik bir grubu etkilemektedirler. Halk bunların ihanetlerini ve dönekliklerini yakından bildiği için onlara 'rezilyonlar' adını takmıştır. Kitle eylemlerine daha çok orta yolcu akımlar aracılığı ile sızmaktadırlar.

''Orta yolcu akımları ise Çorum'da Dev-Yol denen grup temsil etmektedir. Bunlar toplam 45-50 kişiden ibarettir ve fazla bir geçmişleri yoktur. Bu grup varolduğu günden bu yana Çorum'da reformist bir çizgi izlemiş, zaman zaman da 'gerillacılık' oynamaya yeltenmiştir. Kitleler arasında revizyonistler kadar da güçleri yoktur. Onların esas işlevleri, revizyonist ve reformist düşünce ve politikaları var olabildikleri kadarıyla kitleler arasına taşımaktan ibarettir. Genellikle revizyonistlerle ittifak yapmakta, onlarla birlikte çalışmaktadırlar. Revizyonistlerle onlar arasındaki fark, sadece isimlerinin değişik olmasıdır''

''BARİKATLARIN KALDIRILMASI İÇİN PROPAGANDA YAPTILAR''

''Bu durum, son Çorum olaylarında daha açık bir biçimde kendini gösterdi. 29 Mayıs sabahı halk barikatların arkasındayken, Valilik sokağa çıkma yasağı ilan etti. Barikatlar arkasında mevzilenen binlerce emekçi barikatları kaldırmama ve Valiliğin kararına uymama konusunda kararlı gözüküyordu. Revizyonistler ve orta yolcular ise halka sokağa çıkma yasağına uyulması ve barikatların kaldırılması için propaganda yapmaya başladılar. Yürüttükleri propagandanın hiç bir etkisinin olmadığını görünce bu kez de barikatları terkederek, arka mahallelere kaydılar ve oralarda gerici propagandalarını yürütmeye devam ettiler. Hem de devrimciliği, anti-faşistliği dillerinden düşürmeden... Ama daha çok geceleri ortalıkta bir görünüyorlar, birşeyler yapar görünüyorlar, sabaha karşı tekrar ortadan kayboluyorlardı. Bu durum bir sonraki akşama kadar devam ediyordu''

''Ortayolcu bir grup, barikatların arkasındaki özgürlüklerden ve halkın hoşgörüsünden yararlanarak kendi kendilerine gerillacılık oyunları oynadılar. Onların bu tip tavırları, halk tarafından tepki ile karşılandı''

''Revizyonistler ve onlarla birleşen orta yolcular, işlerin ciddileştiğini görünce 1 Haziran'dan itibaren arka mahalleleri de büyük ölçüde terkettiler. Hatta bir kısmı Çorum'dan da ayrıldı''.

''Onlar barikatların bir an önce kaldırılması ve barikatların arkasını boşaltmak için yoğun bir çaba gösterdiler. Halkın anti-faşist potansiyelini kırmak için sürekli bir propaganda faaliyeti yürüttüler ve ham hayaller yaymaya çalıştılar. Bazı güçler 'kontrolü' ele geçirirse, barikatların kaldırılması için halkı 'ikna' etmeye çalıştılar. Bu güçlerin anti-faşistliği üzerine sürekli olarak propaganda yürüttüler''.

'KUTSAL BİRLİK' SÜRÜYOR

''Barikatların kaldırılmasından sonra revizyonistlerle orta yolcular arasındaki bu 'Kutsal birlik' sürdü ve buna CHP reformistlerinin bir kısım yetkilileri de doğrudan katıldı. Onlar 'Devrimciler' imzası ile bir bildiri yayınlayarak devrimcilere saldırdılar ve halka 'selam ve şükranlarını' arzettiler. Esasında CHP reformistleri başından itibaren mücadeleyi durdurmak için ellerinden geleni yaptılar. CHP Çorum milletvekilleri Ethem Eken ve Şükrü Bütün, vali ile barikatların başına gelerek halkı mücadeleden vazgeçirmeye çağırdılar Esasında CHP, yüzü iyice açığa çıktığı için hareketin doğrudan içinde, arkadan hançerlemek için yer alamadı. Reformist düşünceler, barikatların arkasına revizyonistler ve orta yolcular eliyle taşındı.''

''Ama reformistlerin, revizyonistlerin ve orta yolcuların faaliyetleri ve gerici propagandaları barikatların arkasında bir sinek vızıltısı gibi kaldı''

Merzifon'da bir mahallede halk faşistlere karşı üç gün direndi

Merzifon, Çorum'a 70 kilometre uzaklıkta, Amasya iline bağlı bir ilçe. Merzifon halkı Çorum ve çevresinde sistemli olarak yerleştirilmeye çalıştırılan faşist baskı ve saldırıların aynısını yaşıyor. Aynı süreçlerde aynı taktikler izleyen MHP'li faşistler, yine Çorum'da olduğu gibi polise, bilinen güçlere ve Muzaffer Sarıhacıoğlu, Dursun Karaduman gibi tefeci tüccarlara dayanıyor. MHP, ÜYD, Ülkü-Köy, Ülkü-Bir gibi faşist mihraklar, saldırganların üstlendiği yerler. MHP'li faşistler buralardan yoldan yürüyen halka bile saldırılar düzenliyorlar.

YAŞAR KAYGISIZ

İşçi-öğrenci Yaşar Kaygısız 16 Nisan'da MHP'li faşistlerce katledildi.

Yaşar Kaygısız'ın cenaze törenine 3-4 bin emekçi katıldı.

YDGD YÖNETİM KURULU ÜYESİ FAŞİSTLERCE KATLEDİLİYOR

15 Nisan gecesi caddede yürümekte olan bir grup devrimci gence MHP önünde taşlı, sopalı bir saldırı olduğunu belirten yurtsever devrimci bir genç,. ''Önce taşla, sopayla saldıran sivil faşistler, sonra silah kullanarak YDGD yönetiminde yer alan Yaşar Kaygısız'ı katlettiler'' diyor.

MHP'lilerce katledilen devrimcinin cenaze törenine 3-4 bin kişiyi bulan çocuklu, kadınlı kalabalık bir halk topluluğunun katıldığını söyleyen Merzifonlular, aynı gün gelişen olayları şöyle anlattılar:

''Cenaze töreninden sonra MHP'li faşistler Harmanlar ve Mahzenler Mahallelerinde emekçi halka saldırılar düzenlediler. Kadın kız ayırmadan dövmeye, evlerini yağmalamaya başladılar. Halk bu olaya tepki gösteriyor. Polis de saldıran MHP'li faşistlerin yanında yeralarak halka faşistlerin bulunduğu mahalleleri kastederek, 'buralara gelmeyin' diyor''

GÜN SAZAK'IN ÖLÜMÜYLE GELİŞEN SALDIRILAR ÇORUM'DAKİLERİN AYNISI

Gün Sazak'ın ölümü faşist saldırganlığın tam aradığı ortamı yaratıyor. Çorum'da olduğu gibi 28 Mayıs sabahı çevre köylerden gelenlerle birlikte güçlerini çoğaltan 1000-1500 kişilik faşist grup, liseye baskına gidiyor. Bu baskın sırasında öğrenciler 1.5 saat okulda mahzur kalıyor. Bu olayların geliştiği sırada, Tekke ve Hacıbalı mahallesinde bulunan halk, sokaklarda toplanarak faşist saldırıya tepkisini haykırıyor ve lisede mahzur kalan çocukların can güvenliğinin sağlanması talebinde bulunuyor. Halkın bu kararlı toplanışını haber alan polis ve jandarma, okulda baskına uğrayan yüzlerce öğrenciyi arabalarla evlerine getirmek zorunda kalıyor.

FAŞİSTLER, CAMİYİ SALDIRI MERKEZİ OLARAK KULLANIYORLAR

Aynı gece Naccar Mahallesi'nde bulunan Tobak Minare Camiinden saldırıya geçen faşistler, ilerici halkın oturduğu mahallelere ateş açıyorlar. Tekke mahallesinde saldırıya uğrayanlardan biri olan bir ana şunları anlattı:

''Akşam üzeriydi. Camiiden bizim mahalleye doğru ateş edildi. Ateş açıldığını gören kadınlar, gençler, yaşlılar herkes toplandı. Devrimciler en öne koştular. Benim de oğlum var. O da en önlere gitti. Faşistlerin bizim oturduğumuz mahallelere gelebileceği yolları bağlayan köprüler kesildi, barikat kuruldu. Faşist katiller tam 3 gece ateş ettiler. Biz de baltayla,odunla, sopayla sabahlara kadar nöbet bekledik''

Evet, sivil faşistler polisin de desteğini alarak üç gece boyu camiiden halkın üzerine ateş açıyorlar. Merzifon halkı da aynı Çorum halkı gibi bu saldırılara karşı koyuyor. Ateşe karşılık veriyor. Gece ateş açan faşistler gündüzleri de çarşıda yağma yapıyorlar. Merzifonlular, ''polis onlara destek oldu. Camiden birlikte ateş açtılar'' diyor.

3 gece süren bu ateş ve ona karşı direniş sırasında 2 devrimci yaralanıyor. Faşistlerden yaralananların sayısı ise belirlenemeмiş durumda. Faşistlerin bir taksiye saldırarak yağma ettiklerine tanık olan yaşlı bir kadın kalpten ölüyor.

Tüm bu saldırılar boyunca gençler en önde olmak üzere tüm Merzifon halkının sokaklarda hazırlıklı bir şekilde beklediğini söyleyen bir emekçi, ''Çocuğuna sokağa çıkma, hiçbir şeye karışma diyen analar ellerine sopa aldığı gibi sokaklara döküldü. Hatta komşusunu polise karşı gelmiş diye kınayan bir kadının eline aldığı değneklerle saldırganlara karşı yürüdüğünü gördüm'' diye anlatıyor.

FAŞİSTLER BİR KİŞİYİ KATLEDİYORLAR

Saldırıların devam ettiği aynı günlerde Sanayi mahallesinde bulunan faşistlerin bir taksiye ateş açması sonucu Cafer Ceylan isimli bir kişi ölüyor. Aynı takside bulunan bir kadın da yaralanıyor. Faşist saldırının sürdüğü üç gün boyunca tüm devrimci hareketler ve halkın birlikte saldırılara karşı koyduğu ve birlikte mücadele ettiği belirtiliyor. Çatışmanın çıktığının 3.günü sokağa çıkma yasağı ilan ediliyor. Ardından emekçilerin , saldırıya uğrayan halkın oturduğu mahallelere operasyonlar düzenleniyor.

SALDIRILAR BİTMİŞ DEĞİL

Merzifon'da bugün, MHP-li faşistlerin polisle birlikte yürüttüğü baskılar sürüyor. Buna karşılık emekçi halkın ve devrimcilerin günden güne daha örgütlü bir biçime dönüşen tepkisi sürüyor.

Bir devrimcinin günlük'ünden notlar

İLK GÜN

''Akşam oldu. Saat 19'dan itibaren sokağa çıkma yasağı var. Mahalle gündüz olduğu gibi canlılığını koruyor. Hatta daha da canlı. Kadınlar bir evde toplanmışlar. Direnişte kadınlara düşen görevler ve günün olayları tartışılıyor. Erkekler ise, ışıkların aydınlatmadığı karanlıkça bir yerde toplandı. Toplantıya gelmeyenler saptanıyor ve çağrılıyor. Eleştiriler yapılıyor. Yoklamaya geçiliyor. Genç bir arkadaş herkesin ayağa kalkıp ismini ve çalıştığı yeri söylemesini öneriyor. Orta yaşlı bir emekçi buna itiraz ediyor. Bunun insanları açığa çıkaracağını ve muhtemel sızmalara karşı tedbirsizlik olacağını söylüyor. Bunun yerine, yoklama için ayağa kalkan kişinin içimizden birisi tarafından tanınıyor olmasının yeterli olacağını söylüyor. Öneri kabul ediliyor ve yoklama yapılıyor. Sonra güçler mevzilendiriliyor. ''İleri mevziler'' için gönüllüler çıkıyor. Geriye kalanlar ise mahallenin güvenliği ve diğer faaliyetler için örgütleniyor. Sonra parola saptanıyor. 2—3 tane nöbetçi gözetleme noktası saptanıyor. Nöbet noktalarında ikişer kişi nöbet tutacak. Nöbet saatleri bildiriliyor. Milönü'ndeki ana barikat ve Komite ile mahalle arasına haberci konuluyor. Mahalleler arası koordinasyonu sağlayan gezici görevliler var.

''Saat 20'den sonra bir mahalleden başka bir mahalleye geçmek paraloyı bilmeyen için tehlike.''

''GECECİLER''

''Orta yolcular gündüzleri ortalıkta pek görünmüyorlar. Akşam saat 20'den sonra piyasaya çıkıyorlar. Bunların halkla, direnişle, anti-faşist mücadele ile pek bir ilgileri yok anlaşılan. Kumda oynayan çocuklar gibi, kendi kendilerine gerillacılık oynuyorlar.''

YARDIM GELİYOR

''Çorum köylerinden yeni insanların geleceği söyleniyor. Traktör farları uzaktan, dağ yolundan beliriyor. Aşağıda sönüyor. Farla üç defa işaret veriliyor, cep feneri ile üç defa cevap... Bir süre sonra, bir grup köylü genci karşılıyoruz. Duraklamadan kılavuzların eşliğinde ''ileri mevziler''e gidiyorlar.''

SALDIRI PÜSKÜRTÜLÜYOR

''MHP'li faşistlerin 150—200 metre yaklaştıklarını gözlüyoruz. ''Allah Allah'' sesleri ile ateş etmeye başlıyorlar. Saldırı püskürtülüyor. Faşist sürü, çareyi kaçmakta buluyor. Durum hiç de onların lehine değil... Bu arada ''sulara zehir atılmış' diye bir söz dolanmaya başlıyor ortalıkta. Kısa sürede herkes duyuyor. Bu şayianın nereden çıktığını bulamıyoruz. Suları kontrol ediyoruz. İçmeye ve kullanmaya devam ediyoruz''

HERKES 'İŞ'İN BİR KENARINDAN TUTUYOR

''Her zaman yüksek perdeden atan entellektüellerin pek sesi-soluğu çıkmıyor. Önerileri hep soyut kalıyor. Çoğu kez safdışı kalıyorlar. Ama 7'den 70'e herkes ''iş''in bir kenarından tutuyor. Tam bir birlik ve dayanışma var.''

SON GÜNLER

''Yeni saldırıların olabileceğini tahmin ediyoruz. Mahalle hiçbir koşulda terk edilemez deniliyor. Herkes kararlı. Hummalı bir faaliyet sürüyor. Barikatlar sağlamlaştırılıyor.''

Demokratik lise mücadelesinde 1979-1980 öğrenim dönemi

Okullarda yoğun bir polis, jandarma baskısı uygulandı. Sık sık binlerce öğrenci topluca tutuklandı.

Liseli gençlik Demokratik Lise mücadelesinde bir yılı daha geride bırakarak yaz tatiline girdi. Geçtiğimiz dönem liseli gençlik açısından birçok yeni sorunla doluydu. Sorunlar daha da ağırlaşmıştı. Hayat liseli gençlik için daha da çekilmez bir hal almıştı. Bir yandan hayat pahalılığı, zamlar, eğitim giderlerinin sürekli olarak artması, bir yandan faşist katliam ve terör, bir yandan her türlü özgürlüğün ortadan kaldırılması, baskıların daha da artırılması, en küçük kıpırdanışın kan ve ateşle karşılanması... Bütün bunlar liseli gençliğin hayatını, geleceğini daha da karartıyordu. Liseli gençlik bir yıl boyunca bu baskılara göğüs gerdi, mücadele etti. Şimdi geçen bir dönemi çeşitli özellikleriyle özetlemeye çalışalım :

ÇOK YOĞUN BASKILAR ALTINDA BİR ÖĞRETİM YILI

Bu yıl liseli gençlik üzerinde uygulanan baskılar geçmiş yıllara göre daha da artırıldı. Baskılar her alanda daha da yoğunlaştırıldı.

Daha dönem başlamadan Milli Eğitim Bakanı "Disiplin Yönetmeliği"nin etkin bir biçimde işletileceğini açıkladı. Hatta bazı okullarda öğrenci velilerine, eğer öğrenci herhangi bir olaya karışırsa veya okul eşyalarına bir zarar verirse, hemen öğrencinin kaydını alacağına dair belgeler imzalatıldı.

Okullardaki polis-jandarma baskısı alabildiğine yoğunlaştırıldı. Bütün okulların kapısına ve içine jandarma, polis yığıldı. Okulların görünümü adeta birer kışlaya benziyordu. Tunceli Öğretmen Lisesi ise tamamen işgal altına alınarak askeri kışla haline getirildi. Jandarmalar sadece kapıda durmakla kalmıyor, binaların içerisine de girerek koridorlarda dolaşıyorlar,.. ders sırasında sınıf kapılarını açık tutarak öğrenci ve öğretmenleri ders yaparlarken de denetim altında tutuyor ve böylece gerekli gördükleri anda derslere de müdahale edebilme olanağını kullanıyorlardı. Sık sık okullar basılarak arama taramalar yapılıyordu. Öğrenciler, polis ve jandarmaların keyfi olarak kendilerini dövdüklerini, gözaltına aldıklarını, kız öğrencilere laf attıklarını, sarkıntılık yaptıklarını, birkaç kişi birarada gezmelerini, gülmelerini, yüksek sesle konuşmalarını, türkü vb. söylemelerini yasakladıklarını belirterek bu uygulamalara karşı sık sık tepkilerini ortaya koydular. Jandarma, sınavı erken bitirdiği için sınıfından erken çıkan bir kız öğrenciyi, sınıfından çıktığı gerekçesiyle keyfi bir şekilde kurşunlayarak öldürdü. Öğrencilerin çeşitli taleplerle yaptıkları forum, gösteri yürüyüşü gibi eylemler ise en küçüğünden büyüğüne kadar polis jandarma saldırısının en ağırıyla karşılaştı. Bu tür eylemleri polis jandarma binlerce kişilik gücünü seferber ederek, dipçikten, kurşunlama, okulları saatlerce tarama, bombalama, okullara tank ve panzerlerle saldırıya geçmeye kadar her türlü yolla bastırmaya çalıştı. Bu gibi olaylarda, yurdun çeşitli yerlerinde çok sayıda liseli, ortaokullu öğrenci, polis ve jandarma kurşunlarıyla can verdi.

Toplu tutuklamalar bu yıl çok fazla görülen olaylardandı. Birçok şehirde öğrenciler çeşitli gerekçelerle sık sık tutuklandılar. Geçtiğimiz dönem içerisinde onbinlerce öğrenci, polis ve jandarmanın hiçbir ayrım yapmadan bütün öğrencileri hedef alan toplu tutuklamalarına uğradı. Bu öğrenciler daha sonra hiçbir suçu bulunamadığı için günlerce hapis tutulduktan sonra serbest bırakıldı.

* Sıkıyönetim de öğrencilere yönelik birçok uygulamalara girişti. Daha sene başından sıkıyönetim komutanları öğrencilere, öğretmenlere ve ailelerine hitabeden bildiriler yayınlayarak neleri yapmamaları gerektiğini bildirdiler. Bunlara uymayanlara karşı neler yapılacağını açıkladılar. Okullarda çeşitli olaylara adı karışan öğrenci ve öğretmenlerin sıkıyönetim bölgesi sınırları dışına çıkarılması, getirilen yeni uygulamalardan bir tanesiydi. Diğer bir uygulama da öğrencilerin tamamının resimleriyle fişlenerek çıkartılan çizelgelerin okullara asılması ve sıkıyönetime gönderilmesi şeklinde idi. Ayrıca yukarıda bahsettiğimiz toplu tutuklama, çeşitli eylemler yapan öğrencilerin üzerine polis jandarma birliklerinin, tank ve panzerlerin gönderilmesi işlemleri, sıkıyönetim bölgelerinde sıkıyönetim komutanlıklarının denetimi altında sürdürüldü.

* Demokratik Lise mücadelesine yönelen katliamlar geçtiğimiz dönem içerisinde de artarak sürdü. Öğrencileri yıldırmak, haklı talepleri için sürdürdükleri mücadeleyi engellemek amacını taşıyan bu katliamlar, öğrencilerin yanı sıra öğretmenlere de yöneliyordu. Bu yıl geçmiş yıllara göre katledilen öğretmen sayısı çok daha arttı. Geçtiğimiz dönem içerisinde üç yüze yakın öğrenci, yüzü aşkın da öğretmen faşist katliamların hedefi oldu.

* Demokratik Lise mücadelesinin en önlerinde yer alan Erdal Eren'e, gösterilen kanıtlar vb. incelenmeyerek görülmemiş bir hızla idam cezası verilmesi, diğer şeylerin yanı sıra aynı zamanda liseli gençliğe ve Demokratik Lise mücadelesine yönelen saldırılardan bir tanesiydi.

SİVİL FAŞİSTLERİN SALDIRILARI

Liseli gençlik kitlelerinden iyice tecrit olmuş durumda olan MHP, ÜGD'li faşistler öğrencilere yönelik saldırılarını sürdürdüler. Çok sayıda liseli öğrenciyi saldırılarda ve pusularda katlettiler. Resmi güçlerin, sivil faşist çetelere saldırılarında yardımcı oldukları ve sivil faşistlerin, saldırılarını resmi güçlerin hazırladığı ortam ve yardımlarla gerçekleştirdikleri gözleniyordu. Saldırılardan sonra faşist saldırganlar kaçırılırken, saldırıya uğrayan ve saldırıya karşı kendisini koruyan öğrenci kitleleri tutuklanıyordu. Trabzon, Kayseri ve diğer bazı yerlerde liseler faşist çetelerin yoğun saldırılarıyla karşılaştı. Dönem başında polisin desteğindeki sivil faşistlerin saldırılarıyla karşılaşan Konya Gazi Lisesi öğrencileri birleşerek ve ailelerinin de aktif desteğini alarak yiğitçe mücadele ettiler ve saldırıları püskürttüler.

ARTAN HAYAT PAHALILIĞI VE PARALI EĞİTİM

Son zamanlarda korkunç bir hızla artan hayat pahalılığı, tüm toplum kesimlerini olduğu gibi liseli gençliği de büyük zorluk ve acılarla karşı karşıya bıraktı. Liseli gençliğin içinde bulunduğu açlık ve sefaleti daha da artırdı. Eğitimin paralı olması öğrenciler için hayatı daha da katlanılamaz bir hale getirdi. Defter, kalem, kitap ve diğer ders araç gereçlerinin fiyatlarıyla ulaşım giderleri bir önceki yıla göre kat kat artarak emekçi ailelerinin katlanamayacağı boyutlara ulaştı. Üstelik birçok kitaplar da dönem ortasına kadar bulunamadı. Öte yandan her yıl olduğu gibi, öğrencilerden kayıt sırasında hiçbir şekilde para alınmayacağı ilan edilmesine rağmen, kayıt ücreti adı altında öğrencilerden haraç alınması işi yine sürdü.

ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE HALK DAYANIŞMASI

Geçtiğimiz öğrenim dönemi, bütün toplum kesimlerinde mücadelenin daha birleşik bir hal kazanması ve genelleşmesi yönündeki gelişmenin de doğrudan bir parçası olarak, öğrenci, öğretmen ve halk arasındaki aktif dayanışmanın daha da geliştiği, güçlendiği bir dönem oldu. Özellikle 24 Aralık eylemlerinden sonra girişilen öğretmen sürgün ve kıyımlarına karşı öğrenciler aktif bir tepki gösterdiler. Öğretmenlerine sahip çıktılar. Bu, ailelerinin, geniş emekçi kitlelerinin de aktif desteğini kazandı, Aynı şekilde öğretmenler de öğrencilere yönelen saldırılarda öğrencilerin yanında yer aldılar. Öğrencilerin mücadelesiyle halk mücadelesi arasında da güçlü bir kaynaşma gelişti. Emekçi kitleleri, öğrenci aileleri,öğrencilere yönelen her saldırıda aktif bir şekilde öğrencilerin yanında yer aldılar. Örneğin Tunceli'de liseli öğrencilere yönelen her saldırının ardından öğrencilerle binlerce emekçinin saldırılara karşı birleşik direnişi ortaya çıktı..24 Aralık'ta binlerce polis ve jandarmanın kuşatması altında olan İncirli ve Yıldırım Beyazıt Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerine çevredeki emekçiler direnişlerle aktif destek sağladılar. 29 Nisan'da Tuzluçayır Lisesi öğrencilerine yönelen saldırıya emekçi halk göğüs gerdi, öğrencilere yardımcı oldu. Bu sırada bir emekçi kadın jandarmanın açtığı ateşle öldü. Adana'da 4 Aralık 1979 günü arkadaşlarının serbest bırakılması için direniş yapan Yapı Meslek Lisesi öğrencilerine yönelen saldırı karşısında Meydan, Yeşilyuva, Mirza Çelebi, Dumlupınar, Dağlıoğlu mahalleleri halkı direnişlerle aktif bir şekilde yardımcı oldu. Ardından 5 ve 6 Aralık günlerinde Borsa I, Borsa II, Paktaş I, Sümerbank, Çukobirlik, Teksa, MTA, Sepe işçileri işi yavaşlatarak liseli gençliğe yönelen saldırıları protesto ettiler. İşçi sınıfının gençliğe sahip çıkan bu eylemi, gençlik açısından çok anlamlı ve değerliydi. Öte yandan liseli gençlik de başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi kitlelerin giriştiği eylemlere aktif bir şekilde katıldı. 24 Aralık, Tariş direnişini destekleme, 29, 30 Nisan ve 1 Mayıs eylemleri bunun en açık örnekleridir.

24 ARALIK VE SONRASI

Liseli gençlik 24 Aralık eylemlerinde aktif, yaygın ve kitlesel bir şekilde yer aldı. 24 Aralık eylemleri liseli gençliğin mücadelesinin en yüksek boyutlara ulaştığı noktalardan birisidir. 24 Aralıktan sonra liseli gençlik üzerindeki her türlü baskı daha da yoğunlaştırıldı. Liseli gençliğin öğretmenlerine yönelen kıyımlara karşı güçlü bir tepki göstermesi üzerine okullar havaların soğuk oluşu vb. bahanelerle erkenden tatile sokuldu. Bu tatil 1,5 ay sürdü. Bu uzun tatil, hem liseli gençliği okullardan uzaklaştırarak dağıtmak, mücadelesini yavaşlatmak, hem de bu arada istenen sürgün ve kıyımları rahatlıkla gerçekleştirmek amacını taşıyordu. Büyük ölçülere varan zamların ve Tariş, Antbirlik, Tekel direnişlerinin de liselerin tatilde olduğu bir döneme rastlaması, egemen sınıflara, liseli gençliğin güçlü protestolarını engellemesi açısından bir ölçüde rahatlık sağlamıştır. Öğrencilerin ve öğretmenlerin kararlı tutumlarının sonucu olarak sürgün ve kıyımların çok büyük bir bölümü geri alınmak zorunda kalındı.

ÖĞRENCİ BİRLİĞİ ÇALIŞMALARI

Geçtiğimiz dönemde liseli gençlik kol seçimlerine daha bilinçli bir şekilde yaklaştı. Öğrenci birliklerinin yaratılması doğrultusunda daha bilinçli ve yaygın bir çaba harcadı. Birçok okulda okul yönetiminin tanıdığı öğrenci birlikleri oluşturuldu. Bazı okullarda ise okul yönetimlerine rağmen fiili olarak öğrenci birlikleri seçildi. Çeşitli yerlerde okul yönetimleri ve sıkıyönetim tarafından öğrencilerin kültürel kol seçimleri ve kol faaliyetleri siyasetle uğraşıldığı, zararlı faaliyetlerde bulunulduğu gerekçeleriyle yasaklandı. Ayrıca getirilen yeni baskı yasalarıyla liseli gençliğin bütün örgütlenme hakları tamamen ortadan kaldırılmıştır.

DEMOKRATİK LİSE MÜCADELESİ DURDURULAMADI

Çok yönlü olarak uygulanan yoğun faşist baskı ve teröre rağmen liseli gençliğin haklı talepleri ve demokratik lise için verdiği mücadele engellenememiştir. Liseli gençliğin anti-faşist demokrasi mücadelesinde aktif, militan ve kitlesel bir güç olarak yer alması engellenememiştir. Liseli gençlik özellikle mücadelesinin yüksek olduğu birimlerde ve yörelerde saldırıları geri püskürtmeyi ve haklarını korumayı başarmıştır. Liseli gençlik anti-faşist demokrasi mücadelesinde önemli bir güç olduğunu Ankara, Tunceli, Adana, İzmir başta olmak üzere birçok yerdeki direnişleriyle ve 24 Aralık ile 29—30 Nisan, 1 Mayıs eylemlerindeki yeriyle göstermiştir.

REKTÖR SEÇİMLERİ YAPILDI

Geçtiğimiz günlerde çeşitli büyük üniversitelerin rektör seçimleri yapıldı. Rektörlüğe seçilen kişilerin özellikle bazılarının öğrencilere karşı tutumları, üniversitelerin özerk ve demokratik olmalarına karşı tutumlarıyla tanındıkları söyleniyor. Bu kişiler öğrenciler tarafından protestolarla karşılandılar.

Seçilen rektörlerin öğrencilere ve üniversite çalışanlarına karşı nasıl bir tutum takınacakları önemli bir konudur. Bunu bir yana bırakırsak, seçimlerin aynı zamanda üniversitelerimizin özerk ve demokratik olmadığını bir kez daha sergilemiştir.

Üniversitelerin demokratikliğinden hiçbir şekilde söz edilemez. Özellikle üniversitelerin ezici çoğunluğunu oluşturan öğrencilerin ve işçilerin yönetimde hiçbir şekilde söz ve oy hakkı yoktur. Asistanların hakları ise iyice sınırlandırılmıştır. Öğretim üyelerinin haklarına da birçok kısıtlama konmuştur. Bugün üniversitelerin yönetimleri çok küçük azınlıkların eline bırakılmış durumdadır. Ayrıca öğrencilerin ve diğer kesimlerin üniversite içinde örgütlenme hakları yoktur. Öğrencilerin hiçbir hak ve yetkiye sahip olmayan öğrenci temsilcilerini seçmeleri bile yönetmelik maddeleri, üniversite yönetimleri veya sıkıyönetim tarafından engellenmektedir.

Disiplin yönetmelikleri öğrencilerin her türlü hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca öğrencilerin en küçük kıpırdanışını bile kan ve ateşle bastırmak için üniversiteler koridorların, dersanelerin içerisine kadar polis ve jandarma ile doldurulmuştur. Üniversitelerin polis ve jandarmalarla doldurulduğu, derse jandarmanın girmesine izin vermeyen öğretim üyelerinin engellendiği, üniversitenin ezici çoğunluğunun yönetimde hiçbir söz hakkının olmadığı ve baskı altında tutulduğu bu koşullarda üniversitelerin ne bilimsel, ne de idari özerkliğinden söz edilmesi olanaksızdır. Üstelik yasalar da hükümetin ve kolluk kuvvetlerinin üniversitelere istediği zaman müdahale edebilmesini sağlayan maddelerle doludur. Küçük bir grup tarafından hazırlanan ve bütün öğrencilerin, asistanların, öğretim üyelerinin ve kamuoyunun tepkisini çeken yeni Yükseköğrenim Yasası Tasarısı da aynı nitelikleri taşımakta, hatta günün koşullarına göre daha da geliştirmektedir.

Öğrenciler, asistanlar, işçiler tüm bunlara karşı, üniversite yönetiminde herkesin söz, oy ve seçilme hakkına sahip olduğu, her kesimin serbest örgütlenme hakkının olduğu, üniversite kitlesinin her türlü hak ve özgürlüklere sahip olduğu, baskıların, polis ve jandarma baskısının olmadığı gerçekten özerk ve demokratik üniversiteler istemektedir.

İRAN DEVRİMİ VE GERÇEKLER

ÖZGÜRLÜK

İran'daki durum ve Humeyni yönetimi uzun süredir dünya ve Türkiye kamuoyunu meşgul ediyor. Özellikle, Humeyni yönetimi ile ABD emperyalizmi arasındaki ilişki ve çelişkiler ele alınarak, devrimci-demokrat geçinen bazı yazarlar ve siyasi gruplar Humeyni yönetimi ile ilgili olarak anti-emperyalist ve devrimci hayaller yaymaya çalışmaktadırlar.

İran devriminin genel gelişim süreci içerisinde ele alındığında, Humeyni yönetimini nasıl ele alınması, onun "anti-emperyalistliği" nasıl değerlendirilmelidir?

Amerikan emperyalizmi gerek İran'ı yıllardır azgınca sömürüp, yağmalaması; gerekse de İran halkının celladı faşist Şah rejiminin işbaşına getirilmesi ve desteklenmesinde oynadığı rol nedeniyle İran halkının, haklı olarak büyük nefretini kazanmıştır. Bu nefret ve öfke İran devriminin ana motiflerinden biridir.

Katil Şah'ın, İran halkının kahramanca mücadelesi sonucu devrilmesinden bir süre sonra ABD'ye sığınması bu nedenle İran halkının büyük bir tepkisine yol açtı. Elçiliğin işgal edilmesi ve diplomatların rehin alınması da bu sıralarda gerçekleşti. Halkların en temel haklarını bile sürekli ayaklar altına alan emperyalistler ve gericiler bu olay karşısında "devletler hukukunun çiğnenmesi", "diplomatik dokunulmazlık" gibi sahte gerekçelerin ardına sığınarak olaydan,İran devrimini karalamak amacıyla yararlanmaya çalıştılar. Oysa ABD'nin Tahran Büyükelçiliği'nin yıllardan bu yana CIA'nın faaliyet merkezi olduğu, buradan İran'ın içişlerine en kaba bir şekilde müdahale edildiği bu sözde diplomatların casus ve kışkırtıcılardan oluştuğu ve İran'da faaliyet gösteren Şah yanlısı gerici klikleri örgütledikleri herkes tarafından bilinen şeylerdir. Bu yüzden emperyalistlerin iki yüzlü demagojileri umdukları sonucu vermedi.

HUMEYNİ YÖNETİMİNİN İZLEDİĞİ POLİTİKA

Bu sorunun bir yanıdır. Ele alınması gereken diğer yanı ise İran'daki Humeyni yönetiminin bu olaya bağlı olarak izlediği politika ve amaçları oluşturmaktadır.

Bilindiği gibi Humeyni Şah'a karşı ayaklanan çeşitli sınıf ve tabakaların etrafında birleştiği bir simge durumunda ortaya çıktı. Oysa bu sınıf ve tabakalar arasında köklü ayrılıklar ve çelişmeler mevcuttu. Örneğin Humeyni esas olarak dinci-feodal çevrelerin ve tefeci-ticaret burjuvazisinin çıkarlarının yani üst sınıfların çıkarlarının savunuculuğunu yaparken ve esasta bu sınıfların çıkarlarını koruyacak burjuva-feodal bir İslam cumhuriyeti önerirken, işçilerin ve köylülerin çıkarları Şah'ın monarşist-faşist yönetiminin yıkılmasından sonra işçi-köylü meclisleri egemenliğine dayanan devrimci-demokratik bir işçi-köylü cumhuriyetinin kurulmasını gerektiriyordu. Bu sorun basit bir tercih sorunu değil, Şah'ın monarşist-faşist rejiminin yıkılmasından sonra İran devriminin ilerlemeye devam mı edeceği, yoksa olduğu yerde sayarak, daha sonra zorunlu olarak geriye mi döneceğine ilişkin temel bir sorundu ve bugün de öyledir.

Şah'a ve onun kanlı rejimine karşı ayaklanan yığınların Humeyni çevresinde birleşmesi o günün somut koşullarında geçici olarak gerçekleşmiş ve daha sonra dönülmesi mümkün olmayacak tarihsel bir momenti simgeliyordu. 1979 yılının Mart ayında devrimciler tarafından bu durum tahlil edildi. Bu tahliller devrimci bir yayın organında yayınlandı.

GELİŞMELER BU TAHLİLLERİ DOĞRULADI

İran'daki son gelişmeler bu tahlili doğruladı. Şah'ın devrilmesinden sonra İran işçileri, köylüleri ve ezilen millet ve milliyetleri, Şah'ın devrilmesinden sonra elde etmeyi umdukları acil talepleri uğruna mücadeleye atıldılar. Bütün İran, siyasal özgürlüğü korumayı ve genişletmeyi amaçlayan güçlü kitle gösterileri, insanca çalışma koşulları ve sendikal haklar uğruna girişilen grev dalgaları ve kırsal alanlarda toprak ve ulusal özgürlük talebinden doğan köylü ayaklanmaları dalgasıyla sarsıldı. Üniversite öğrencileri ve kadınlar, hakları uğruna büyük gösteriler düzenlediler. Komünistler ve devrimci-demokrat akımlar bu ortamda hızla örgütlendi ve etkilerini genişlettiler. Halk, Şah'ın ordusu dağıtıldığı sırada ele geçirdiği silahlara sıkı sıkıya sarıldı.

Humeyni ve çevresinin bu dönemdeki başlıca kaygısı ise İran'daki "anarşi"-ye son vermek, halkın elindeki silahları toplamak, kitle hareketini bastırarak burjuva-feodal devlet ve orduyu yeniden örgütlemek ve çıkarlarını temsil ettiği güçleri bu devlete egemen kılmaktı.

Böylece İran'da Humeyni'ye karşı halkın muhalefeti hızla genişledi. Humeyni—Sencabi gibi klikler tarafından yönetilen ve Şah yönetimine muhalif egemen sınıf kliklerinden küçük-burjuva unsurlara kadar geçici olarak bir arada tutan cephe parçalanmaya, dağılmaya ve ayrışmaya başladı. Humeynici yönetimin elindeki silahları teslim etmesi için halka yaptığı tüm çağrılar sonuçsuz kaldı. Bu durumda düne kadar Şah'ın en büyük destekçileri olmuş olan çeşitli emperyalist güçler (Amerikan emperyalistleri, Sovyet sosyal-emperyalistleri ve Çin sosyal-emperyalistleri) Humeyni yönetimiyle aralarındaki çeşitli çelişmelere rağmen İran'daki temel çıkarlarını koruyabilmek amacıyla Humeyni yönetimini şu ya da bu şekilde desteklemeye başladılar.

BAZI REFORMCU GİRİŞİMLER

Humeyni yönetimi İran'daki işçi-köylü devrimine karşı oynadığı gerici role rağmen emperyalistlerle belirli çelişmelere sahiptir. Bu onun emperyalizmle tam olarak bütünleşmemiş tefeci-tüccar burjuvazi ve bir kısım dini feodal çevrelere dayanmasından kaynaklanmakta ve halk hareketinin de zorlamasıyla onu belli anti-emperyalist çıkışlara, reformcu bazı girişimlere yöneltmektedir. Bu girişimler emperyalizme darbe vurduğu ölçüde desteklenmelidir. Ama bu hiçbir zaman Humeyni yönetiminin esas fonksiyonunu, İran'daki işçi-köylü devrimine kendi talepleri uğruna ayaklanmış halk yığınlarına karşı oynadığı gerici, karşı-devrimci rolü örtbas etmemeli, bugün İran devriminin esas görevinin iç gericiliği devirmek, toprak devrimini ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını gerçekleştirmek, siyasi özgürlüğü sağlamlaştırmak ve işçi sınıfına haklarını sağlamak olduğu gerçeğini karartmamalıdır. Kaldı ki, bugün Humeyni'nin yapmak istediği gerçekleşir, İran'daki işçi-köylü hareketi bastırılırsa bu Humeyni yönetiminin emperyalizmle tamamen uzlaşması için sahnenin hazırlanması anlamına gelir.

İkincisi, Humeyni'nin emperyalizme karşı bazı reformcu çıkışları ve elçilik olayında da görüldüğü gibi gerçekleştirdiği gürültülü siyasal jestler, onun emperyalizmin ülke içindeki ekonomik ve sosyal dayanaklarına (emperyalist tekellere, komprador tekelci kapitalizm ve yarı-feodal toprak ağalığı ekonomisine ve bu temelde yükselen komprador-feodal sınıflara) karşı izlediği uzlaşmacı siyasetin gerçek niteliğini gizleyemez. Çünkü, İran'ın bugünkü koşullarında özellikle Amerikan emperyalizmine karşı olduğunu söylemeyen ve ona şu ya da bu şekilde tavır almayan hiçbir güç İran'ı yönetemez. Ama kuşkusuz İran'da başta ABD emperyalizmi olmak üzere emperyalizmi bütünüyle ve onun ekonomik ve sosyal dayanaklarını yok edecek tek güç işçiler ve köylülerdir. Onlar bugün silahlı ve ayaktadırlar. Ve yalnızca onlar sonuna kadar desteklenmelidir.

ÖZGÜRLÜK Amerikan emperyalizmiyle Humeyni yönetimi arasındaki çatışmayı bu çerçeve içinde değerlendirmekte, Humeyni yönetimine karşı olduğunu ve onun devrilmesi gerektiğini savunurken, Humeyni'nin gerek halk hareketinin zorlaması, gerekse temsil ettiği sınıfların niteliği nedeniyle emperyalizme karşı aldığı tek tek tedbirleri desteklemektedir

Birçok devrimci, yurtsever, komünist, "ırz düşmanlığı", "esrar kaçakçılığı" vb. gibi sahte gerekçelerle Humeyni'nin "devrim muhafızları"nca kurşuna diziliyor.

KAVUKLU DEVRİM

Geçtiğimiz ayın ortalarında, Cumhuriyet gazetesinde Cengiz Çandar'ın "Dünden Yarına İran" başlıklı bir yazı dizisi yayınlandı. Her ne kadar, İran işçilerinin, köylülerinin, ezilen uluslarının, kadınlarının, gençliğinin "dünden yarına" durumunu, taleplerini; devrimci-demokrat akımları, komünist hareketi vb. bu dizi içinde bulamadıysak da, yazıda sözü edilmeyenlerden arta kalanlar, yani üst sınıflar arasındaki iktidar kavgasının bazı ayrıntıları hakkında bilgi sahibi olduk. Cengiz Çandar "dünyaya batı gözlükleriyle bakanların asla anlayamayacakları" İran "gerçeğini" kendine iyi yaraşan bir "Doğu" gözlüğü takarak anlattığından, hem batıda, hem doğu'da, hem de İran'da olabilecek şeylerle değil, ama, gerçekten sadece Doğu'da görülebilecek kavuklu mollaların, dinci feodallerin, İran tefeci ticaret burjuvazisinin ideolojisiyle, psikolojisiyle yazı boyunca adamakıllı tanıştık.

Fakat "batı kökenli bir akım olarak, İran'ın kültürel özellikleriyle, tarihsel gelişim çizgisiyle ve deneyimiyle pek bağdaşmayan Marksizm"den yana olduğumuzdan ve başımıza bir molla kavuğu, yüzümüze bir imam sakalı, gözümüze de bir mistik Doğu gözlüğü takmadığımızdan olsa gerek "dünden yarına İran'ı" C. Çandar'dan farklı görüyoruz.

Elçilik İşgali Olayı'nın "Batı Kökenli" ve "Doğulu" Yorumları

Cengiz Çandar'a İran'da "perde arkası bilgiler" sağlayan bir yetkili İmam'ın tutumunu şöyle yorumluyor: "İmam rehinelerle ilgili herhangi bir konu kendisine intikal ettiği zaman en aşırı (maksimalist) tutumu almaya mecburdur. İmam, ABD'nin katı tutumu karşısında geri adım atan, yelkenleri suya indiren bir önder görünümüne razı olamaz"

Biz "batı kökenli" düşünceler taşıyanlar bu "Doğulu"yla tamamen anlaşıyoruz! Kitlelerin derin bir hoşnutsuzlukla dalgalandığı, işsizlerin büyük gösteriler düzenlediği (ve devrim muhafızlarınca kurşunlandığı), grevlerin birbirini izlediği, Kürdistan'da, Kuzistan'da, Kuzey ve Doğu'da savaşların sürdüğü, birçok bölgede Humeynicilerin seçimleri kaybettikleri... ve halkın anti-Amerikan bir öfkeyle tutuşmakta olduğu bir dönemde Humeyni "maksimalist" bir tutum almak zorundaydı elbet! Bir başka İranlı yetkilinin Çandar'a söylediği gibi "Hiçbir İranlı lider rehineleri bırakmayı göze alamaz. Bunu yapan kim olursa olsun bir gün bile ayakta duramaz".

Yoksa, daha önce büyük bir anti-Amerikan gösteri sırasında Amerikan elçiliğini işgale kalkışan kitlelere karşı elçiliği "devrim muhafızlarına" korutan İmam ve kavuklu şürekasının anti-Amerikan duygularının ansızın şahlanmasının mantıki bir açıklaması yoktur. Gerçek tam da Çandar'ın yazdığı gibi "İmam her zaman kitlelerin önderi değil, çoğu kez takipçisi. 'Ben halkın hizmetçisiyim' sözü gerçek psikolojisini yansıtıyor."

Kuşkusuz şimdilik bu "hizmetçiliğe" katlanmak, gerçekten anti-emperyalist önlemler almaktan, her türden sömürgeciyle tüm anlaşmaları iptal etmekten, ABD'yle olan tüm yeni sömürgeci siyasal ekonomik ilişkileri gerçekten kesmekten, halkın demokrasi taleplerini yerine getirmekten vb. daha kolay...

İmam "Ak Devrim"e Neden Karşı Çıkmış?

Çandar, İmam'ın oğluna soruyor. O da "Ak Devrimin İran tarımını çökerteceğini ve İran'ın dışa bağımlı bir tüketim toplumuna dönüştüreceğini gördüğü için" diye cevaplıyor. Çandar da "İmam'ın bu denli ekonomi bilgisi olduğuna çok şaşırıyor".

Şah, "Ak Devrimi"ni, patlamak üzere olan köylü kitlelerini yatıştırmak için tezgahladı. Köylülerin patlamasındansa, gerici klikler arasındaki uzlaşabilir bir çatışmayı yeğleyerek, geniş topraklara sahip olan Ayetullahların elindeki bir kısım toprağı köylülere verdi. Devletten "Ak Devrim"le (Ayetullahların İran'da bizim ülkemizde raslamadığımız, batıdaki kilise malikane örgütlenmesini andıran bir kast yapıları vardı. Bu örgütlenme devletten de doğrudan yüklü bir yardım görmekteydi ve İran parlamentosunda ayrıca temsil ediliyordu.) aldıkları yüklü yardım kesilmeyen Ayetullahların, dinci-feodal örgütlenmeleriyse yine esasta ayrıcalıklı konumlarını korudular. Bu gericiler arası bir sürtüşmeydi.

Kısacası, İmam'ın ekonomik bilgisinin derinliğini bilmiyoruz ama ekonomik içgüdüleri hiç de fena değildi.

Uslanmayan Kürtler Ya da Yabancı Parmaklar

"Sorunun kökeni" diyor

Mollalara ve Humeyni'ye rağmen feodal esaret zincirlerine karşı gerçek kurtuluş için mücadeleye atılan onbinlerce İran kadını.

Sanandaj'da hükümete karşı ayaklanan Kürtler...

VE CENGİZ ÇANDAR

ZEYNEP KAYA

yazar, "Şah dönemine uzanıyor." "Devrim sayesinde su yüzüne çıkabilen Kürt siyasal hareketleri Kürdistan için özerklik talep" edebilmişler ama bu talep "İslam devrimcileri için yabancı bir kavram"mış! Çünkü; "İslam ulusal sınırlar tanımayan evrensel bir ideoloji"ymiş! Bunun için de "başta Humeyni'ye, Kürtlerin talepleri bir milliyetçilik hastalığı gibi gözükmüş"!

Evet! Bu nedenle de Humeyni tam tekmil ABD donatımlı bir orduyu Kürdistan'a yolladı ve bu "milliyetçilik hastalığını" tedaviye girişti. Hatta —İslamiyetin hangi ilkesiyle bağdaşmadığını Çandar daha iyi incelemiştir— toprak talebiyle toprak ağalarının topraklarını işgal eden Kürt yoksul köylüleri sıkı bir bombardıman altında kaldılar, yerleşim merkezleri yerle bir oldu ve selameti silahlarıyla dağa çekilmekte buldular.

"Devrim yönetimi birkaç kez özerklik talebini *kabul eder gibi oldu* (!). Öyleyse neden çarpışmaların önü alınamıyor? Yabancı parmaklar nasıl da etkili olabiliyor...?"

Hükümet "kabul eder gibi de görünüyor", acaba bu Kürtler neden uslanmazlar?!

Siz, Beni Sadr'a sormuşsunuz Bay Çandar, o da size "Yabancı parmağı" demiş. Siz de üzülüyorsunuz: "Örgütlerin herhangi biriyle uzlaşmaya varılsa, rakip bir örgüt hemen savaşı kızıştırıveriyor."

Çünkü oradaki mesele birkaç satılık Kürk kliğiyle ya da bir iki "yabancı parmağı"yla çözümlenecek bir şey değildir. Çünkü orada Kürt halkı 50 yıldır toprak ve demokrasi istiyor, sayın demokrat!

"Azeri Yok, Türk Var"

İran'da "Azeri diye bir kavram" yokmuş. Öyleyse Çandar, "İran'da Türklerin ulusal talepleri var mı?" diye İmamın torununa sormuş. "Yokmuş, çünkü "Türkler bu ülkenin sahibidirler. Beni Sadr Türktür. Eski başbakan Bazargan, Ayetullah Halhali vb... Türk kökenlidirler. Sait Sencabi de bir Türkle evliymiş! "Bunca yönetici çıkaran bir topluluk İran'ın sahibidir".

Herhalde bizim ülkemizde de parlamentoya ara sıra kadın milletvekilleri girdiğine göre kadınlar tamamen özgürlüğü elde etmişlerdir!

Acaba Tebriz radyosunu işgal edip, devrimden sonra ilk kez bir vericiyi halkın yararına yayına geçiren, Humeyni'nin Şah artığı ordusunca bastırılana kadar, demokrasi talepleriyle halka seslenen Azeriler ne istiyorlardı?

Acaba Şah'a karşı en güçlü direniş merkezlerinden biri olan Azarbaycan'dan Molla başına neden tek oy çıkmadı? Belki de "İran'ın gerçek sahipleri" olduklarından buna gerek bile duymadılar.

Sendika İstemeyen İşçi Sınıfı, Özgür Oldukları İçin Çarşaflara Bürünen Kadınlar, Toprağın Altında Yaşayan Mutlu Yoksullar

"Devrim köklü bir ekonomik değişimi *henüz* gerçekleştirmiş değil. Üstelik Şah döneminin çekilmez gibi görünen hayat pahalılığı, Şah dönemini aratacak boyutlara tırmanmış". "Fiyat artışlarının önüne geçip dur diyen yok", "yoksullarsa, cepleri daha da boşalmış olmasına rağmen mutlu ve coşkuluymuşlar!

"Şah döneminde yasaklanmış sendika hakkı yine yokmuş ama işçi sınıfının ortaya konmuş böyle bir talebi de yokmuş". Ancak "yer yer iş bırakmalar ve grevler var", "bunların da altından kendilerine Marksist-Leninist diyen örgütler çıkıyor."

Bu demokrat geçinen yazar, İran 'araştırması'nı yaparken işçilere "bu grev, talep, ödün hikayelerinden kendinizi kurtarınız! Yaşamdan daha büyük ödün olur mu? Çabalarınızı yaşamak için harcayınız" diyen Beni Sadr'ların, Mollaların bilumum devlet kodamının katından az aşağı eğilip baksaydı, devrimin hemen ertesinde işçilerin insanca yaşamak ve sendika hakları için yaygın grevlere gittiğini görürdü. Kaldı ki "işçi sınıfı böyle bir talebi dile getirmese bile" her demokratın görevi bu hakkı talep etmektir.

"İran'ın En Özgür Kadınları Çarşaflı ve Başörtülüler"

"Kadınların, kara çarşaf giymeye zorlandıkları söylentisi, İran dışında devrime kara çalmak için uydurulmuş efsaneye benziyor" diye yazıyor Çandar.

Bir ara onbinlerce kadın, İmam'ın çarşaf giymeyi zorunlu kılan bir yasa tasarısına karşı büyük gösteriler düzenlediler, İmamın "devrim muhafızları" kadın kitlesini yaylım ateşe tuttu. Ola ki bu kadınlar, "çador"lu özgürlük, özgürlük yerine "çadorsuz esaret" için dövüşe dursunlar!

"Sol Deyince Akla Gelen"

"İran solu deyince akla gelen ilk isim" diyor Çandar "kuşkusuz Tudeh, yani Sovyet yanlısı İran Komünist Partisi." "Partinin sırtındaki kambur, Sovyetler Birliğinin beşinci kolu olarak *görünmesi*", "Tudeh gerçekten de Sovyet politikasına *sadakatle bağlı*", "Sovyetler ise İran'da *biraz da tarihten kalma* nedenlerle hiç sevilmeyen... bir ülke durumunda."

Eskiden Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı biri olarak bilinen Cengiz Çandar, ne zamandan beri bu süper güce karşı böyle temkinli bir dil kullanmaya başladı?

Eğer Sovyetler ve gerçekten İran'daki beşinci kolu olan Tudeh partisi, İran halkı tarafından sevilmiyorsa, bunun gerçek tek nedeni, İran halkının, her devrimci atılımında, bu emperyalist gücü ve ülkedeki uşaklarını karşısında bulmasındandır.

"İran'daki iktidar karmaşası zamanla solun egemenliğine yol açabilir, ki bu da İran'ın Sovyet nüfuzu altına girmesine yol açabilir"miş! Ne zamandan beri Sovyetler 'sol' bir mihrak oldu? Onun yağmasının araçları, beşinci kolları ne zamandan beri 'sol' güçleri temsil ediyorlar?

Sol deyince aklına ilkin Sovyet sosyal-emperyalizminin İran'daki beşinci kolunu getiren Cengiz Çandar, Alman Televizyonunun bile adını haberlerinde geçirdiği İran İşçi Köylü Komünist Partisi'nin adını hiç mi duymadı? Ya da "aralarına Savak ajanlarının sızdığı söylenen" Fedailer Örgütünden söz ederken, molla ağzıyla bu örgütü karalarken, Şah'a karşı mücadelede pek çok yurtsever devrimci üyesini yitirmiş olan bu örgütün bugün İran'da (kendisinin iddia ettiği gibi "sosyalizmi savunduğu için" ya da Savak ajanı olduğu için değil) sadece Humeyni yönetimiyle savaşmaya devam eden devrimci-demokrat bir hareket olduğu için dincilerce lanetlendiğini hiç mi bilmiyor?

Süper güçlere karşı "terbiyelilik" devrimci güçlere karşı pervasızlık herhalde önce Maoculuk, üç dünyacılık, şimdi de "molla anti-emperyalizmi"nin doğal sonuçları olsa gerek...

* * *

Cengiz Çandar ve benzerleri doğulu gözlüklerini bir kenara atmadan, ne İran'ın, ne Türkiye'nin, ne de dünyanın "dününü", bugününü ve "yarınını" kavrayamazlar...

Kwangju olayı sona ermedi! Halk bunu unutmayacak

Kore halkı dökülen kanların hesabını soracak!

Kore'nin en büyük kentlerinden biri olan Kvangju'daki direniş kanla, ateşle bastırıldı. Kente giren ordu birlikleri önlerine gelen herkese ateş açtı, sokaklardaki yaralıları tekmeledi, kurşunladı. Resmi verilere göre ölü sayısı 16, ama tanıklar 100'den fazla ölü olduğunu söylüyor. Yaralı ve tutuklu sayısı ise bilinmiyor.

Kvangju'daki "masum yurttaşların acı çekmemesi" için gerçekleştirilen bu askeri harekattan sonra, faşist generaller çetesi "ulusal birlik" için çağrıda bulundu. Ardından da ulusal çıkarları "savunmak" için 17 general ve 8 sivilden oluşan bir cunta kurdular.

Halkın büyük ölçüde kendiliğinden gelişen direnişi bastırıldı, generaller çetesi şimdilik duruma hakim oldu. Ama Kvangju'lu bir tıp öğrencisinin dediği gibi "Kvangju olayı henüz sona ermedi! Halk bunu unutmayacak!"

"Dur" emrine uymadığı için katledilen Salvador'lu bir emekçi! Kan ve zulüm, halkın mücadelesini durduramıyor.

İKTİDARDAKİ CUNTANIN TÜM VAHŞETİNE KARŞIN GREVLER, GÖSTERİLER SÜRÜYOR; HER GÜN YENİ BİR İŞKOLUNA YAYILAN GREVLER VE DİRENİŞLER EMPERYALİSTLERİ VE UŞAKLARINI ŞAŞKINA ÇEVİRİYOR

Salvadorda Faşist Diktatörlük Sallanıyor

El Salvador'da emekçi halkın yükselen mücadelesini boğmak için ilan edilen sıkıyönetim bir ay daha uzatıldı. Mart ayından bu yana yürürlükte olan sıkıyönetim faşist polis ve askeri birliklere yol ortasında sorgusuz-sualsiz adam öldürme, istediği ev ve işyerinde arama yapma vb. sınırsız haklar tanıyor. Nitekim yollardaki aramalarda, evlere ve grevdeki işyerlerine yapılan baskınlarda her gün yüzlerce kişi gözaltına alınıyor. Tüm bu baskıların yanı sıra, siyasal cinayetler sistemli bir biçimde sürdürülüyor.

İktidardaki cuntanın tüm vahşetine karşın, grevler, gösteriler sürüyor, her geçen gün biraz daha yaygınlaşıyor. Hemen her gün yapılan gösteriler sıkıyönetim güçleriyle kanlı çatışmalarla sona eriyor. Her gün yeni bir işkoluna yayılan grevler ve direnişler emperyalistleri ve yerli uşaklarını şaşkına çeviriyor. Kanalizasyon, temizlik ve demiryolu işçilerinden sonra, eğitim emekçileri, hukukçular ve doktorlar da greve gitti.

Faşist cuntanın can havliyle sarıldığı sıkıyönetim de sökmedi, El Salvador'da faşist diktatörlük sallanıyor.

SANATTA İÇERİK VE BİÇİM

Kavranılması gereken önemli bir özellik, yaratılan eserlerin –gerçekten devrimci olmasının temel koşulu olarak– ''içerik bakımından sosyalist, biçim bakımından ulusal'' olması gerekliliğidir.

Bugünkü temel üzerinde; *bir bütün olarak* unsurları tamamlanmış, inşa edilmiş bir devrimci sosyalist kültür ve sanatın yaratılması olanaksızdır. Ancak tek tek eserler ve faaliyetler halinde gelecekteki kültür ve sanatın unsurlarının geliştirilmesi ve yetkinleştirilmesinin olanağı vardır. Bir sınıfın kültür ve sanatı, sınıfın kendisinin egemen sınıf olarak örgütlenmesiyle unsurlarını tamamlamış bir kültür ve sanat haline gelebilir. Kültür ve sanat, egemen sınıfın kültür ve sanatı olmadıkça ancak unsurlar halinde bulunabilir.

Bugünkü egemen komprador-feodal kültür ve sanata temel teşkil eden, egemen ilişki biçimi ve egemen sınıflardır; var olan düzendir. Ancak, bunların karşısında kendi düşünceleri, tasarıları, özlemleri ile ezilen işçi ve emekçi sınıflar da vardır. Bunların olduğu her yerde, sosyalist ideoloji var olacaktır, demokratik düşünceler var olacaktır. Bunların ifade edildiği sanatsal ürünler de var olacaktır. Bu ürünlerin yaratılması faaliyeti, proletaryanın ideolojik, siyasi yönlendirme, etkileme, denetleme ve ilerlemesine yardımcı olma faaliyetini de zorunlu kılacaktır.

Tam da bu noktada kavranılması gereken önemli bir özellik, yaratılan eserlerin –gerçekten devrimci olmasının temel koşulu olarak– *''içerik bakımından sosyalist, biçim bakımından ulusal''* olması gerekliliğidir.

Proletaryanın teorik mücadelesinin kapsamı içinde bir alan olarak gördüğümüz kültürel ve sanatsal eleştiri ve yaratma faaliyeti bu konumu ile bir sınıf içeriğine sahip olmak zorundadır. Ancak bu sınıf içeriğinin gerekliliği, devrimin aşamalarının niteliğinden bağımsız olarak, proletaryanın konumundan ve çağın karakterinden kaynaklanan sosyalist görevlerimiz sorunu ile ilgili olarak kavranmalıdır.

Açıktır ki, kültürün içeriğinin gelişmesi esas olarak bizim iradi çabamıza bağlı değildir. Ancak sanatsal faaliyette, devrimci unsurların geliştirilmesi ve yönlendirilmesi bizim iradi etkimizle ilgilidir. Gelişmekte olan kültürel unsurların, esas içeriğinin demokratik ulusal özelliklere sahip olmasının kaçınılmazlığı ile bizim görevlerimiz arasındaki ilişkinin doğru kavranılmasına dayanacak kıstaslar bunlardır diyebiliriz.

Bu açıdan bakıldığında, içinde bulunduğumuz durumda ve demokratik devrim sürecinde sosyalist bir kültürün yaratılabileceği düşüncesi tarihsel materyalizme uygun değildir. Ama bu noktadan hareketle, *özellikle proletarya hareketine doğrudan bağlı faaliyetlerde* ''içerik bakımından demokratik, biçim olarak ulusal'' şeklinde bir kavrayış ve bunun hayata geçirilmesi çabası burjuva, küçük-burjuva bir anlayıştır. Ülkemizde egemen kültürün komprador-feodal niteliğine karşıt olarak gelişen unsurların genel karakteri, ulusal ve demokratik olacaktır. Ancak bunun üzerinde proleter ideolojinin güçlendirilmesi ve sosyalist içerikli ürünler verilmesinin teşvik edilmesi görevi merkezi bir öneme sahiptir.

Proletaryanın demokratik devrimde önculuğu sorununa bağlı olarak, kültürel faaliyetin içeriğinin etkilenmesi, bizim propagandamızın kapsamına ve gücüne bağlı olarak belirli bir düzeyde olacaktır. Bu faaliyet, sosyalist etkiyi egemen kılma, onu mümkün olan en ileri içerikle doldurma faaliyeti olacaktır.

Konusu bakımından ister demokratik devrimin sorunlarını, isterse proletaryanın kapitalizme karşı durumunu ele almış olsun, bir romanda, hikayede, resimde, türküde, tiyatroda vb. gerçeği sosyalizm perspektifinden ele almak, demokratik devrime ilişkin propagandayı sosyalizm hedefi açısından değerlendirmek gerekir. Programımızın her noktası, geleceğin sosyalist toplumuna nereden geçerek ulaşacağımızın ifadesidir. ''Biz sürekli devrimden yanayız'' (Lenin) Bizim demokratik devrimdeki durumumuzu kendi sınıfsal amaçlarımız, sosyalizm hedefi karakterize etmektedir. ''İçerik bakımından sosyalist'' kavrayışı, sosyalist bakış açısının, proleter ideolojinin, içeriğe hakim olması demektir.

Biçimde ulusallık, ''dil''in ulusal olması demektir. İfade tarzının ulusallığı demektir. Her sanat dalı için bunun nasıl sağlanacağı ayrı inceleme ve araştırma konusudur. Her sanat dalının kendine göre bir ''dil''i vardır. Ve ulusallığın biçimde belirlenmesinin genelleştirilmiş olarak ifade edilmesi, bu unsura ilişkin olarak mümkündür.

Sosyalist Gerçekçilik

Sanatsal yaratma ve eleştiride temel yöntemimiz sosyalist gerçekçiliktir. Bu bazılarının sandığı gibi devrimin aşamalarına bağlı olarak değişecek bir şey değildir. Demokratik devrim döneminde ''devrimci gerçekçilik''(?!), sosyalist devrim döneminde ''sosyalist gerçekçilik'' gibi temelsiz saçma anlayışlar, proletaryanın anlayışı değildir. Bunlar burjuvazi ve küçük burjuvazinin ''nev'i şahsına münhasır''dır.

Bizim gerçekçilik anlayışımız, ideolojimizde ve devrimci proletaryanın siyasal hattında ifadesini bulur. Bunların olduğu her yerde sanat ve eleştiri, sosyalist gerçekçi olacaktır.

> ''Stalin yoldaş, yazarlarımıza *'insan ruhunun mimarları'* adını vermiştir. Bu ne demektir? Bu ad size ne gibi yükümlülükler getirmektedir?
> Bu her şeyden önce, sanat eserlerinde hayatı, gerçeğe uygun bir biçimde yansıtabilmek; durağan ve cansız bir biçimde yalnız 'nesnel gerçekçilik' biçiminde değil, devrimci gelişmesi içinde yansıtabilmek amacıyla hayatı tanımak demektir.'' (JDANOV– ''Sovyet Yazarları Birinci Kongresinde Konuşma'', Edebiyat... Üzerine, s. 18)

Jdanov'un da belirttiği gibi, bizim gerçekçilik anlayışımız, gerçeği mevcut durumu içinde değil, devrimci gelişmesi içinde ele alır. Burjuva gerçekçilikle sosyalist gerçekçilik arasındaki farkın özü budur.

Sosyalist gerçekçilikte sanatçının toplumsal gerçekliğe yaklaşımı yorumlaması ve gelişme doğrultusunu açıklamasıyla toplumsal gerçekliğin objektif durumu tam olarak birbirine uygundur. Bundan dolayı bu yöntem, yalnızca çöken ve çürüyüp yozlaşan burjuva toplumunu teşhir etmekle kalmaz, geleceğin toplumunu yaratacak olan sınıfın durumunu da yansıtır. Çünkü genel olarak devrimci proletarya için önemli olan yalnızca mevcut durumun bilinmesi değil, aynı zamanda bu durumun neye doğru gelişmekte olduğunun da bilinmesidir.

Çağımızda gerçek, belirleyici gerçek, sosyalizm ve kapitalizm arasındaki uzlaşmaz tarihi mücadele temelinde beliriyor. Devrimci kitlelerin tarihsel süreç içinde oynadıkları rol, artık mülk edinmenin bugüne dek yaşanmamış nihai biçimini yaratmak üzere şekillenmiş olmakla kalmıyor, aynı zamanda onların bilinçlerinde ve duygularında kuracakları yeni dünyanın net bir bilincinin yaratılmış olmasını da zorunlu kılıyor.

Devrimci Romantizm ve Olumlu Kahraman

Sosyalist gerçekçiliğin önemli unsurlarını dile getiren *devrimci romantizm* ve *olumlu kahraman* kavramları, gelecekte olacak olanı, özlenilen durumları, bu tarihsel süreçte yer alan insanların taşıdığı yüksek değeri, ahlak, cesaret ve fedakarlığı yansıtan tipik durumları ve tipik kişileri tanımlamak için kullanılmıştır.

Özellikle ''gerçeğin yansıtılması'' bakımından bu kavramların kullanılmasını ''idealizm'' olarak niteleyen revizyonistlerin bu karşı çıkışlarını şöyle özetleyebiliriz: 1956 kongresi, her alanda olduğu gibi, sanat ve kültür alanında da Stalinciliğe son vererek, sanatı parti diktatörlüğünden kurtarmış ve özgürleştirmiştir! Bilinçli ve yöntemli bir çalışma olarak sunulan şey, aslında ekonomik subjektivizmdir. Bu da estetik alanda devrimci romantizm denilen idealist akımı doğurmuştur. Gerçekte bu idealizm, hiçbir zaman gerçekten var olmamış olayları ve insanları (yani devrimci gelişmeyi, devrimi, devrimci militanı) varmış gibi göstermiştir.

Kuşkusuz, romantizm terimini kendi başına ele alarak ve içeriğini 19. yüzyılın Avrupa romantizminin içeriği ile özdeşleştirerek, ''devrimci romantizm'' kavramındaki anlamına ulaşmaya çabalamak eğer sosyalizme karşı özel bir düşmanlık beslenmiyorsa mümkün değildir.

Şu halde ''devrimci romantizm'' nedir? Bu iki kavram nasıl biraraya gelebilmiştir? Sovyet Yazarları Birinci Kongresinde Jdanov, bu konuya şöyle değinir:

> ''İnsan ruhunun mimarları olmak demek, her iki ayağını da gerçek hayatın toprağına basmak demektir. Bu eski tür romantizmden, var olmayan bir dünyayı ve kahramanları yansıtan, okuyucuya temelsiz ve düşsel bir dünya sunarak hayatın çelişmelerinden ve boyunduruğundan kaçmasını sağlayan romantizmden bağlarını koparmak demektir. Ayağını sağlam materyalist temele basan edebiyatımızda da romantizm vardır, ama bu yeni tür bir romantizm, devrimci romantizmdir. Sosyalist gerçekçiliğin Sovyet edebiyatının ve edebiyat eleştirisinin temel yöntemi olduğunu söylüyoruz. Bunun anlamı ise, devrimci romantizmin edebi yaratıcılığın ayrılmaz bir parçası olması gerektirdiğidir. Çünkü partimizin bütün hayatı, işçi sınıfının bütün hayatı ve mücadelesi, en sıkı, en akılcı pratik çalışmayla kahramanlığı ve en yüce hedefleri birleştirmeye adamıştır. Partimiz, en çetin pratik anlayışının en geniş yönelimlerle, geleceğe doğru sürekli ilerlemeyle, komünist toplumun inşası mücadelesiyle birleştirebildiği için daima güçlü olmuştur.
>
> *Sovyet edebiyatı, kahramanlarımızı yansıtmayı bilmelidir. Yarınlarımıza bakmayı bilmelidir. Bu onun hayalci olmasını getirmez. Çünkü yarınlarımız, bilinçli ve yöntemli bir çalışmayla bugünden yaratılmaktadır.*'' (JDANOV, age., s. 19–20)

Jdanov'dan yaptığımız tek bir alıntı bile tüm revizyonist eleştirilerin çürüklüğünü gösterecek değerdedir. Ayrıcu şunu da belirtelim ki; Lukacs'ın iddialarının aksine, devrimci romantizm kavramı Stalin döneminin icadı değildir. Daha 1907'de içeriği bizzat Lenin tarafından saptanmış, sonradan Marksist–Leninistler tarafından edebi–sanatsal yaratımda sosyalist gerçekçiliğin bir unsuru olarak benimsenmiştir. Yine, Lenin, ''devrimci romantizm'' kavramını, Lukacs'ın iddialarının aksine, ''alaycı bir aşağılama'' ile değil, devrimci moral ve iyimserliğin, ileri görüşlülüğün, mücadele azminin, heyecan ve tutkusunun tanımlanması için kullanmıştır.

Ayrıca, Lenin'in, Marks'ın Kugelmann'a Mektupları'nın Rusça baskısına yazdığı Önsöz'ün (Lenin, Marks, Engels, Marksizm, s. 209–210) incelenmesi bile, ''Marksizmin Ukalaları''nın birçok iddialarının çürüklüğünü ortaya koyacak durumdadır. Biz burda sadece şu alıntıyı yapmakla yetinelim:

> ''Ah, 1906–1907'de Rusya'daki devrimci romantizmle alay eden Marksistlerimiz arasında mevcut 'gerçekçi' akıllar, bu sırada Marks'a nasıl da dudak bükeceklerdi! İnsanlar, *göğü* titretme 'girişimi' önünde saygıyla eğilen *bir materyaliste, bir iktisatçıya,* ütopya düşmanına nasıl da horgörü ile bakacaklardı. İsyancı eğiliminden hayalciliğinden vb. vb. ötürü ve göğü titreten hareketi benimseyişinden ötürü bu 'keçe' içindeki adamlar' nasıl da gözyaşı, lütufkar tebessüm ya da acıma yağdıracaklardı!'' (Lenin, age., s. 212)

Burada devrimci romantizm kavramının içeriğinin tam bir tespitini buluruz.

Yine konumuz açısından, ''Marksizmin Ukalaları''nın, Marksist teorinin devrimci sınıf eylemini bir bütün olarak kavraması ve devrimci eylemin mevcut durumundan sonrasını, Jdanov'un deyişi ile söylersek ''bilinçli ve yöntemli bir çalışmayla'' tespit edersek, bizi sınıf görevlerimizi tutarlılıkla savunmaya çağırmasını, devrime inanmayı öğretmesini, umudu ve cesareti, irade gücünü yükseltmesini, aynı şekilde bizim onda bütün bunları aramamızı, ahlaki saçmalık, ''romantizm'', gerçekten yoksunluk olarak nitelemeleri dikkate değerdir.

Şunu da belirtelim ki ''gerçekçilikle idealizm bağdaşmaz'', ''hem devrimci hem romantik olunmaz'' ''bu ekonomik subjektivizmin ifadesidir'' türünden ahmaklıkların gerçekte yöneldiği nokta devrimci inanç ve ahlaktır.

İdeal, gerçek, romantizm vb. gibi kavramların kendi dar sınıfsal bakış açıları ve sınıf çıkarları ile belirlenmiş içeriklerinin işçi sınıfı literatüründe de aynı hastalıklı anlamları taşıdığı düşüncesi, devrimci romantizmi, gerçekle ideali zıt kavramlar gibi ele almakla mazurdur. Bizim için bu kavramlar, tarihin ilerleyişinin bizim tarafımızdan nasıl değerlendirildiğini ifade etmeye yararlar.

Olumlu kahraman kavramı da böyledir. Gerçekte olumlu kahraman kavramı, sosyalist gerçekçilikte devrimci romantizmin bir parçasıdır.

Aragon'un sözleri, bu konudaki bütün itirazları adeta özetlemektedir: ''... denmiştir ki, romanlarda olumlu kahramanların bulunması doğru olur. Nerdeydi bu kahramanlar? Bunlar özleniyordu, çünkü gerçekte bunların gölgesi bile yoktu...''

Aragon, Çapayef'leri, Stahanov'ları, ''gerçekçi'' bir bakışla inkar ediyor. Bunlar gerçekten vardı. Proletaryanın mücadelesinde olumlu kahramanlar hiçbir zaman eksik olmadı. Proletaryanın mücadelesi var oldukça olumlu kahramanları da var olacaktır. Marks, Engels, Lenin, Stalin bu kahramanların en önde gelen temsilcileridir. Aragon gibilerinin aşırı ''gerçekçi'' (!) ''materyalist'' (!) itirazları, gerçekte içi çürümüş bir burjuvalık, kokuşmuş bir komünizm düşmanlığından başka bir şey değildir.

Diyebiliriz ki olumlu kahraman, tipik devrimci militanı simgeler. Yüksek ahlaki biçimleniş, fedakarlık, cesaret, çalışkanlık vb. gibi erdemlere sahip ''özel bir iplikten dokunmuş'', ''özel bir hamurdan yoğrulmuş'' (Stalin) insanları simgeler. Onların sıradan işçiler olarak, sıradan aydınlar olarak girdikleri mücadele sürecinde nasıl dönüşüp oluştuklarını öğretir; örnek gösterir ve okuyucuyu teşvik eder.

Kendi yaşamımızda tanıdığımız yüzlerce şehidimiz, olumlu kahramanımız var. Kahramanmaraş, Çorum direnişlerini yaratan, faşizme karşı halkın direnişini örgütleyip mücadeleye seferber eden isimsiz kahramanlarımız var. Bütün gününü en ağır işlerle geçirip gecelerini incelemeye ayıran işçiler var. İşkencelerin en ağırına ve her türlüsüne karşı koyan, işçiler, yaşlı emekçiler, kadınlar ve çocuklar var. Tek kelimeyle, devrimi dişi ve tırnağıyla sökerek almaya ant içmiş onlar gibi milyonlarca kahraman var. Bunları daha yakından tanımak isteriz. Bilmediğimiz yanlarını öğrenmek onlar gibi olmak isteriz. Bunu bize kim öğretecek? Bunları inceleyip bize öğretecek eserlere ihtiyacımız var.

Sonuç olarak belirtelim ki, devrimci romantizm ve olumlu kahraman kavramları yalnızca sosyalist gerçekçi eleştiri ve yaratma yönteminin unsurları değildir; Marksizm-Leninizmin devrim öğretisinin insanı dönüştüren, bilincini pekiştiren ve mücadele azmiyle dolduran bütünlüğüyle ilgili, manevi ahlaki yönlerini dile getiren kahramanlardır. Bu, bu kahramanların yalnızca sanatsal ürünler için değil, genel siyasi teorik çalışmanın da unsurları olduğunu gösterir. Bu da, sanatsal faaliyette bu kavramların önemini yeterince gösterir.

44. ÖLÜM YILDÖNÜMÜNDE GORKİ

Gorki, 26 Mart 1868'de Çarlık Rusyasının azgın baskısı ve sömürüsü altında ekmeğini taştan çıkaran insanların arasında doğdu; onların arasında yaşadı ve yine onların, dünyanın ilk proleter devletini kurdukları ülkesinde, Sovyetler Birliği'nde 18 Haziran 1936'da öldü.

Ölümünün 44. yılında onu andığımız şu sırada,-derin bir adanmışlık ve tükenmez bir enerjiyle uğruna mücadele ettiği proleter devletin, modern revizyonist ihanetin yönetiminde dünya halklarının tepesinde savaş kılıçlarını şakırdatan saldırgan bir emperyalist olduğuna tanık olmaktayız. Bugün ihanetin iktidarda olduğu bu ülkede, Gorki'nin sağlam, sağlıklı, sosyalist gerçekçi geleneklerì de içinde olmak üzere, iyi, doğru, proleter olan her şey ayaklar altına alınmakta, çarpıtılmakta, unutturulmaktadır.

* * *

Gorki, yaşamını sürdürebilmek için, henüz 10 yaşına varmadan çıraklık, bulaşıkçılık, fırın işçiliği, hamallık, tayfalık vb. gibi işlerde boğaz tokluğuna çalışmak zorunda kaldı. Dizginsiz bir baskı ve sömürünün altında ezilip giden kitlelerin arasındaki uzun yılları, engin Rus bozkırlarında aylar süren gezintileri, onu hem kırın hem de şehirin yoksullarıyla kaynaştırdı. 1800'lerin sonlarında ilk hikayelerini yayınlamaya başladığında, Rus halkının çeşitli kesimleri arasında yaşanmış uzun yılların zengin birikimini ve Çarlığın karanlığını yırtmak isteğini taşıyordu. Kendi deyimiyle "eline geçen her yazılı şeyi" okuyan Gorki, daha 20'sine varmadan kendini devrimci siyasal çalışmanın içinde bulmuştu. 1892'ye geldiğinde siyasal eyleminden ötürü peşinde Çarlık polisi ve hikayeleri kapışılan bir yazardı. İşçi hareketinin yükselen dalgası ve ilk proleter örgütle karşılaşması onu Marksizme yaklaştırdı ve 17 Ekim 1905 te, ilerideki gelişmesini derinden etkileyecek olan Lenin'le karşılaşmasından sonra devrimci Marksizmle haşır neşir oldu.

Lenin ve Bolveşik Partisiyle karşılaşmasından sonra Gorki, bütün gücünü ve yaratıcılığını, ölene kadar, devrimin "ayak işlerinin" örgütlenmesinden, kültür cephesinin çeşitli savaşlarına kadar, devrim için yapabileceği her şeyi yapmaya adadı. Devrim için para toplamaya gittiği Amerika'da, 1905 devriminin yenilgisinden sonra Rus aydınını kasıp kavuran yılgınlık akımlarının inadına, ANA gibi bir roman yazdı ve Rus edebiyatına, tarihinde ilk kez yeni bir sınıfın, proletaryanın imzasını attı.

Gücünü toplum yaşamının uzanabildiği bütün alanlarına yayan bir devrim neferi, bir partili, bir kültür emekçisi

Gorki yaşamının bu belirgin çizgisiyle de bütün devrimci insanlara örnektir. Sosyalist gerçekçiliğin bu ilk ustasının eserlerindeki güç, olağanüstü canlılık ve bütünlük, onun toplumsal etkinliğinin çok yönlülüğünden geliyordu.

Sosyalist gerçekçilik hayatın kendisinden, toplumsal hareketin kavranılışından doğmuştur. Gorki devrim öncesi Rusyasını canlı coğrafyasıyla, köylerinin ve şehirlerinin çalışan kitlelerinin günlük yaşantılarıyla birlikte kucaklamıştı. Devrimden sonra da Sovyet hayatının bütün oluşumlarını izledi, eskiden olduğu gibi sonra da sınıf mücadelesinin içinde etkin bir unsur olarak yer aldı. İşte yeni yükselen proleter devletin daha ilk günlerinde o çocuk edebiyatı dergilerinin yayınından, bilim adamlarının örgütlenmesine, işçi yazarlar yaratılması çalışmalarından, sinemaya, Petrograd -Sovyeti Yürütme Kurulu üyeliğinden tiyatroya kadar uzanan geniş bir calışmanın içine daldı.

Serfliğin kaldırılmasından iktidarın işçi sınıfı tarafından alınmasına kadarki Rus toplumunu onun eserlerinin bütününden izleyebilmemizin bir nedeni onun bir "masabaşı yazarı" değil de, yazdığı insanların içinden çıkan bir emekçi olmasıyla; bir başka ve temel neden de onun dünyaya bakışının siyasal niteliğidir. Gorki, toplumun kurallarını biliyor, onları değiştirmek istiyor, ama burada durmuyor, *değiştirmenin bizzat içinde yer alıyordu.*

Burjuvazinin satılık kalemleri, revizyonist bataklık bekçileri, Gorki'nin hayatının yaratıcı çalışmasının belli dönemlerinde devrimden koptuğunu, devrimin öncü müfrezesine karşı çıktığını yazarlar ve çeşitli yollarla, bir "devrimci" sanatçının partiyle yakınlığı olmadan, hatta ona karşı çıkarak bile "Gorki gibi" olabileceği fikrini işler dururlar. Bu zehirli propagandanın her zaman tek bir hedefi oldu: Gorki'nin yaratıcı çalışmasının ilk örneklerini verdiği partizan sanatı karalamak. O, her zaman burjuvaziye ve dünya gericiliğine karşı, proletaryanın, partisinin ve devrimin yanında oldu ve burjuvaziyle proletarya arasındaki çatışmanın son haddinde keskinleştiği çağımızda, devrimci bir sanatçının ancak devrimin öncü müfrezesiyle yürüdüğü, onun siyasetini kavradığı ve hayata geçirdiği ölçüde gerçekten devrimci bir sanat yaratabileceğini gösterdi.

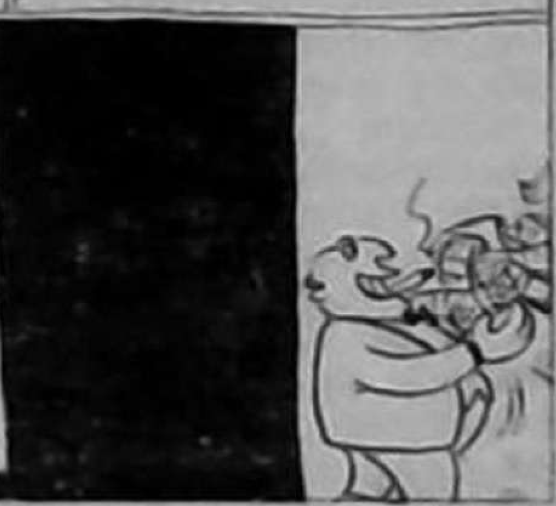
Onu bu yalanlarla karalamaya çalışan revizyonist bataklıklardan çıkan "eserler", soyut bir hümanizm, pasif bir bulanıklık, çözülme, devrim düşmanlığı içinde dünya gericiliğinin emrinde, zehirli etkilerini yayarlarken; O'nun edebiyata getirdiği devrim ülküsüyle ışıldayan sağlam partizan duyarlılık yaşıyor; onun romanları, hikayeleri, sınıf ve parti düşmanlarıyla ateşli polemikleri, her gün dünyanın yeni bir yerinde şahlanan, proletarya ve halkların kültür potasında duruyor ve temelini çattığı sosyalist gerçekçiliğin ilkeleri, eline kalemini alan bütün proleter yazarların yolunu aydınlatıyor.

BANKERLER BANKALAR üzerine

Tarihte Bu Hafta

18 Haziran 1882:

Dimitrov Doğdu

Georgi Dimitrov'un bütün yaşamı ve çalışmaları, Bulgar işçi sınıfının başında ve uluslararası komünist hareketin önde gelen önderlerinden biri olarak, bütün gücünü ve enerjisini kendi halkının gerçek ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine ve sosyalizmin yüce amaçlarına adamış bir komünistin yaşamı ve çalışmalarıdır.

Komünist partilerinin güçlendirilmesi ve bolşevikleştirilmesi konusunda, proletaryanın sermayeye, faşizme ve emperyalist savaşa karşı mücadelesi konusunda dünya komünist hareketine değerli katkılarda bulunmuştur.

Alman faşistlerinin O'nu Leipzig'de yargılamak istemeleri sırasında, yılmamış, devrime ve geleceğe olan inancıyla, faşist mahkemedeki yiğit tavrıyla, devrim ülküsünü ve kendi inançlarını gururla savunarak, faşistleri mahkemede mahkum etmiş, sanık durumundan suçlayan durumuna geçerek örnek bir yiğitlik ve cesaret örneği vermiştir.

Lenin ve Stalin'in bir öğrencisi ve sadık bir izleyicisi olan Dimitrov aynı zamanda III. Komünist Enternasyonal'in önderlerinden biri idi ve tüm oportünistlere ve reformistlere karşı Komintern'in Leninist çizgisini korumasında kararlı mücadele etmişti.

Georgi Dimitrov'un devrimci mirası Sovyet revizyonistlerine teslim olan Bulgar revizyonistleri tarafından ihanete uğradı. Onun Bulgaristan'da çektiği şanlı bayrak revizyonistler tarafından ayaklar altına alındı. Ancak, onun sadakatle uğrunda savaştığı Marksizm—Leninizmin bayrağı bugün proletaryanın ve Partisinin tüm ülkelerdeki güçlü elleri tarafından yukarıya kaldırılıyor. Dimitrov verdiği mücadelesiyle, gerçekleştirdikleriyle, tüm yaşamıyla proletaryanın ve dünya halklarının kalplerinde yaşıyor ve yaşamaya devam edecek.

22 Haziran 1941:

Hitler'in Sovyetler Birliği'ne saldırısı

Hitler faşizminin sonu; Rayştag'da dalgalanan kızıl bayrak.

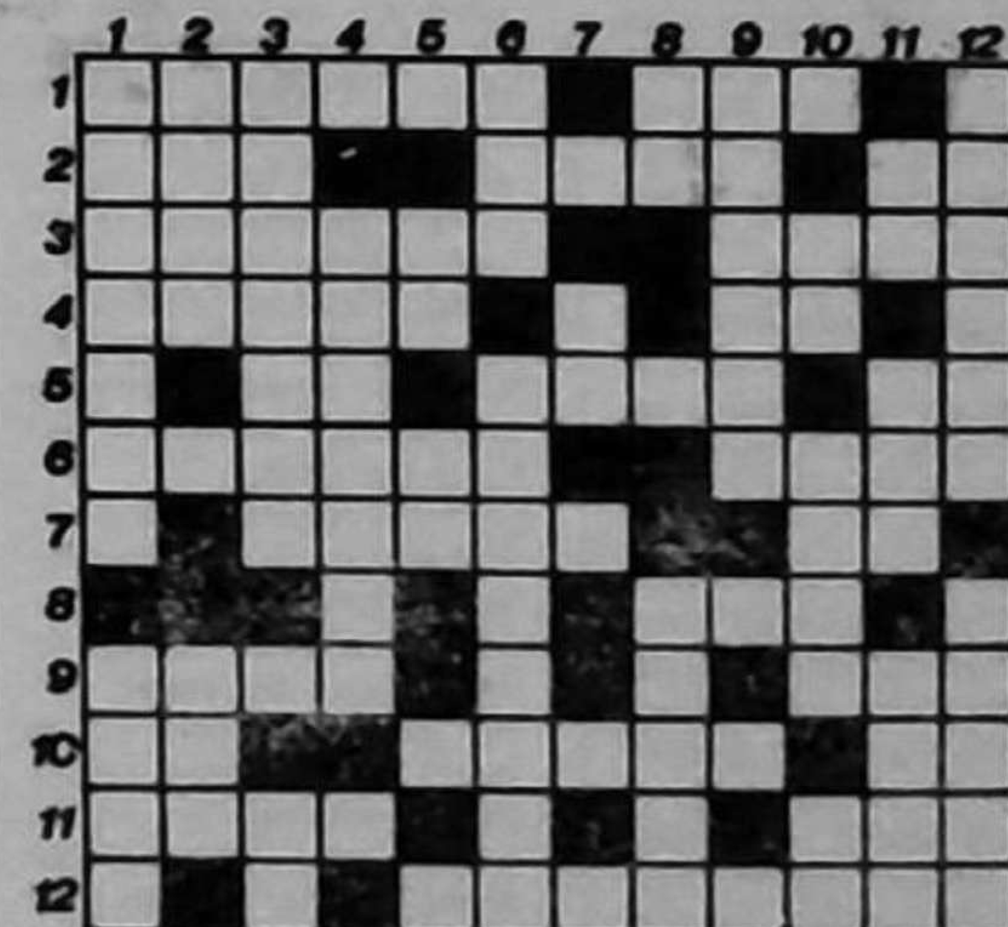
22 Haziran 1941'de Hitler Almanyasının orduları sosyalizmin anavatanı Sovyetler Birliği'ne karşı saldırıya geçti. Çok kısa bir süre içinde tüm Balkan ülkelerini işgal eden Alman emperyalizmi, Sovyetler Birliği'ni de bir hamlede ele geçirebileceğini sanıyordu. Ama hevesi kursağında kaldı. Sovyet halkı, SBKP önderliğinde anayurdun bağımsızlığını korumak, insanlığı bu canavardan kurtarmak amacıyla büyük bir özveriyle, yiğitçe savaştı.

Moskova önlerine gelen Alman ordusu, burada Kızıl Ordu'nun ve Sovyet halkının direnişiyle karşılaştı. Stalingrad çarpışması ise 300 bin kişilik Alman ordusunun kuşatılması, 100 bin Alman askerinin esir alınmasıyla sona erdi.

Stalin'in kumandasındaki Kızıl Ordu, bozguna uğrayan faşist Alman ordularını Berlin'e kadar kovaladı. Hitler'in Sovyetler Birliği'ne saldırısı daha önce emperyalist nitelikte bir savaş olan bu savaşı sosyalist anavatanın savunulmasına yönelik antifaşist bir savaşa dönüştürdü.

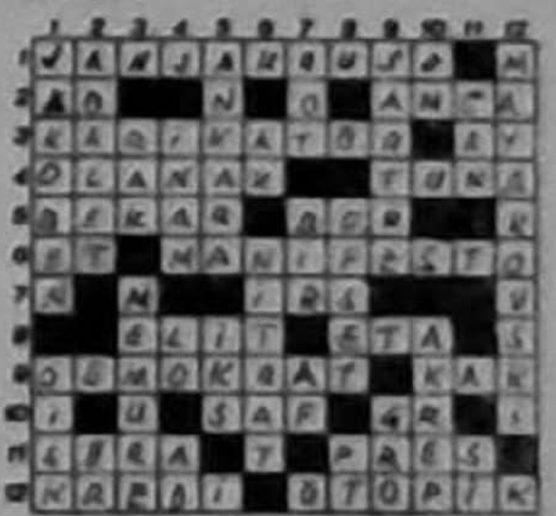
Emperyalistlerin doymak bilmez iştahlarının sonucu olarak milyonlarca emekçinin yaşamına mal olan bu savaş 9 Mayıs 1945'de saldırgan faşistlerin yengilgisiyle sona erdi. 9 Mayıs günü Berlin'de Hitler'in ininde dalgalanan kızıl bayraklar bu zaferi bütün dünyaya duyuruyordu.

BULMACA

SOLDAN SAĞA : 1) Maddi hayatın üretimi sürecinde insanın doğayı ve bu arada kendisini değiştirmesi faaliyetinin bir unsuru olarak doğan üstyapı kurumu—Düşünce (Yabancı dilde) 2) Mesafe — Temel düşünce, prensip — İplik, tel gibi şeylerden kafes biçiminde yapılmış örgü 3) Bir ucu bağlı diğer ucu serbest iplik demeti biçimindeki süs — İllerin en üst düzeydeki yönetim görevlisi 4) Düşünme ve konuşma yetileri olan toplumsal varlık—Bir sıvı ölçüsü biriminin kısa yazılışı 5) Kızıl — Küçük akarsu — Bir bağlaç 6) Devletin önemli kurumlarından birisinin binasına verilen ad — Tersi vergi ayı olarak bilinir 7) Tersi bir kadın adı Rütbesiz asker 8) Yer catlağı 9) Taviz—Tersi bir topluluktaki bireylerden her biri 10) Tersi ismi Ünlü Sovyet hikayeci ve romancısı — Yüzey ölçü birimi 11) Umut—Bir bağlaç 12) Komintern'in sekreterliğini yapmış, savaşa ve faşizme karşı mücadelede dünya halklarına yol göstermiş ünlü Bulgar devrimcisi

YUKARIDAN AŞAĞI : 1) K. Marks'ın ünlü eseri — Mükafat 2) Emek sonucu ortaya çıkan şey — Yapıları dış etkiden korumaya yarayan çoğunlukla kiremit kaplı örtü 3) K. Marks'ın "Gotha Programının Eleştirisi" adlı eserinde gerici karakterini açığa çıkardığı ön adı Ferdinand olan Alman ütopik sosyalisti — Köpek 4) SSCB'nin ilk devlet başkanlarından, eğitim, ahlak ve gençlik konularında incelemeleriyle ünlü Sovyet devrimcisi 5) Şan, şöhret—Bir hece 6) Tersi, eski Yunan'da kullanılan bir müzik aleti — Gericilerin başlıca propaganda araçlarından 7) Tersi, halkın ancak vitrinlerde görebildiği bir besin maddesi 8) Tersi, bir bağlaç — Bir erkek adı 9) Sınıfların ortaya çıkışından bu yana var olan, her toplumdaki egemen sınıfın baskı aygıtı 10) Bir hayvan—Tersi, binek hayvanlarının sırtına konan oturmalık — Bir hece 11) Bir emir—Kışın yağar — Tersi hadise 12) Kişinin yetişmesini amaçlayan bilim — Yapım ekiyle kurulmuş sözcük

ÖZGÜRLÜK

Sahibi : A. Saran * Sorumlu Yazışleri Müdürü : R. Yücetürk * Yönetim yeri ve yazışma adresi : Çatalçeşme Sok. Çatalçeşme Han No 25/14 Cağaloğlu — İSTANBUL * Abone Şartları : Yıllık 1000, 6 aylık : 500, 3 aylık 250 * Yurt dışı iki katıdır. * Basıldığı yer: Hürriyet Ofset Tesisleri * Baskı tarihi : Genel dağıtım: Hürriyet dağıtım Baskı tarihi: 14 Haziran 1980

DEVRİMCİLERİ İŞKENCEDE YENİLMEZ KILAN NEDİR?

Tarihin her döneminde işkence, egemen sınıfların ve uşaklarının sömürüye ve zulme karşı başkaldıranları, dönemin devrimcilerini sindirmek için başvurdukları başlıca yollardan birisi olmuştur. Fakat işkencenin uygulandığı her yerde ve her dönemde tarih, aynı zamanda işkenceye karşı yiğitçe direnişlere de tanık olmuştur. Tarih işkenceye karşı inançla, kararlılıkla, uzlaşmazlıkla direnmenin şerefli örneklerini yaratan ve destanlaşan devrimcilerle doludur. Onlar en ağır, en vahşi işkencelere rağmen işkencecilerin, zalimlerin, kan emicilerin, sömürücülerin yüzlerine haklı ve yenilmez olduklarını, geleceğe ve yeniye olan güvenlerini, inançlarını haykırmaktan çekinmediler. En ağır işkenceler bile onların bu inançlarını, zafere olan güvenlerini sarsmadı. Onları korkutamadı, yıldıramadı, yollarından döndüremedi. Onlar ser verdiler, ama sır vermediler.

İşkence karşısında direnen devrimciler belki öldüler, fakat asla yenilmediler, asla yok olmadılar. Onlar yüzbinlerin, milyonların mücadelesinde yaşamaya devam ettiler. Onların teslim olmayı reddeden uzlaşmaz, kararlı, yiğit direnişleri yüzbinlerce, milyonlarca emekçiye örnek oldu. Emekçiler onların kahramanlıklarından onur duydular, gurur duydular, güç aldılar. Devrimcilerin direnişi, yüzbinler için birer ilham kaynağı oldu, onlara güç verdi. Onların sömürüye, zulme ve zalimlere olan kinlerini biledi, zafere olan inançlarını pekiştirdi, kararlılıklarını artırdı. Onlar şimdi milyonlarca emekçinin dillerinde birer destan olarak, mücadelelerinde birer bayraktırlar. İşte özgürlük isteyen köylülerin gözlerine mil çeken beylere isyan eden Köroğlu, Pir Sultan, Şeyh Bedrettin; Hitler faşistlerine direnen Dimitrov, Fuçik, Amerikan burjuvazisine direnen Robson... Ve işte ölen ama yenilmeyen Kaypakkaya, Gökhan Edge ve diğerleri... Hepsi de halkın mücadelesinde birer kararlılık ve inanç örneği olarak yaşıyorlar.

Yenilmezliğin Temeli Geleceğin, Yenilmezliğin Temsilcisi olma, Haklılık ve Buna İnançtır

Bu sonucu doğuran nedir? İşkencede tek başlarına olmalarına rağmen, en dayanılmaz acılarla karşı karşıya kalmalarına rağmen devrimcileri yenilmez yapan nedir? Onların her şeye rağmen teslim olmamalarının, bütün acılara dayanabilmelerinin, hatta ölümü göze alabilmelerinin temeli nerede yatmaktadır?

Bunun temeli, devrimcilerin geleceğin, yeninin, yenilmezliğin temsilcisi olmaları, haklı olmaları ve zaferlerinin kaçınılmaz olmasında yatmaktadır? Devrimcilerin bu gerçeğe olan sarsılmaz inançlarında yatmaktadır.

Devrimciler mücadelelerinde, davalarında haklı ve yenilmezdirler. Çünkü onlar milyonlarca emekçinin çıkarlarını savunuyorlar? Çünkü bu mücadele milyonlarca emekçinin mücadelesidir.

Devrimciler bu bilinç ve inançla doludurlar. Onlar bilirler ki, davaları haklıdır, mücadeleleri milyonlarca emekçinin mücadelesidir, devrimin, kitlelerin zaferi kaçınılmazdır. İşte devrimcileri yenilmez yapan haklılıklarına, kitlelere, zafere, geleceğe olan bu inançları, güvenleri ve bağlılıklarıdır. Sömürüye ve zulme karşı duydukları sonsuz kindir.

Devrimciler halkın fedakar, yiğit, kararlı, yüksek bir ahlaka sahip evlatlarıdır. Onların sahip olduğu bu moral değerler, en güçlü temel üzerinde, devrime, halka, haklı ve güzel olana bağlılık, aydınlık geleceğe olan inanç, sömürü ve zulme, haksızlığa karşı kin temeli üzerinde şekillenmiştir. Devrimcileri yenilmez yapan şeylerden birisi de onların yüksek ahlaki değerlere sahip olmalarıdır

İşkenceciler devrimcileri teslim alabilmek için her türlü taktiğe başvurmaktadırlar. Tatlı sözlerle kandırmaya çalışmaktan, onun iyiliğini isteyen, ona yardım etmek isteyen iyi niyetli insanlar gibi görünmekten, öldürme tehdidine, yakınlarına işkence yapma tehdidine kadar her türlü yöntemi uyguluyorlar. Bunların hepsi de —ister tatlı dille olsun, ister tehdit ve işkence ile olsun— onu teslim alabilmek amacını gütmektedir. Onların başvurdukları yöntemlerden birisi de işkence altındaki devrimciyi yalnızlık duygusuna kaptırma, tek başına, çaresiz olduğu düşüncesine, arkadaşlarının ihanet ettiği, ya da kendisini tek başına bıraktığı düşüncesine kaptırma çabasıdır. Bunun için sık sık "ülkeyi bir sen mi kurtaracaksın?", "şimdi ölmek ya da sakat kalmaktansa, istenilenleri söyle, hemen çıkarsın. Böylece devrime daha iyi katkıda bulunabilirsin", "arkadaşların her şeyi söylediler, biz her şeyi zaten biliyoruz. Sen de konuş kurtul", "bak önder bildiğin kişiler seni yalnız bıraktılar, seni öne sürüp harcıyorlar", "nasıl olsa konuşacaksın, baştan konuş da kurtul", "gençliğine yazık" vs. vs. gibi sözler söylerler. Fakat bunların hiçbirisi, devrimciler, devrime, kitlelere, zaferin kaçınılmazlığına olan inançlarını yitirmediklerinden dolayı etkili olamıyor. Onlar inanırlar ki işkenceciler karşısında tek ve yalnız değildirler,güçsüz değildirler. Çünkü onun işkence masasında sürdürdüğü mücadele, yüzbinlerce, milyonlarca emekçinin ve devrimcinin dışarda fabrikalarda, tarlalarda, okullarda, sokaklarda sürdürdüğü mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır. O, aynı amaçlarla mücadele eden milyonlarla omuz omuzadır. Nasıl ki milyonların bu mücadelesini hiçbir zorbalık, baskı, zulüm ve kan yenemeyecekse, onun direnişini de yenemeyecektir.

Ayrıca devrimcilerin, işkencelere karşı dışarda sürdürdükleri mücadele, sürekli teşhir ve kitle eylemleriyle mücadeleyi yükseltme şeklindeki çalışmaları da işkence altındaki devrimcilere güç vermekte ve işkencecileri geriletmektedir.

İşte devrimcileri en vahşi, en acımasız fiziki ve psikolojik işkenceler karşısında bile yenilmez kılan şey, bu inanç ve tutumlarıdır.

Denizli'de işkence ve işkenceciler

Denizli'de son dönemlerde işkence iyice artırıldı. Polisin eline düşen çok sayıda devrimciye ağır işkenceler uygulanıyor. İşkencelerin başını Pol-Bir başkanı olan Asker Beyaz ve Emniyet Müdürü çekiyor. İşkence edilen çok sayıda devrimci rapor alarak işkenceye uğradığını belgeleyerek dava açtı. Ayrıca işkence uygulamalarına karşı yaygın bir propaganda çalışmasıyla mücadele yükseltilmeye çalışılıyor. Yapılan işkenceleri ve işkencecilerin isimlerini halka açıklayan, işkencenin ne olduğunu ve niçin uygulandığını anlatan, işkenceye karşı mücadeleyi yükseltmeye çağıran bildiriler dağıtılıyor. Aşağıda Denizli'de işkence yapılan bir devrimcinin anlattıklarını yayınlıyoruz:

Bir semt kahvesinde otururken üç polis beni tokatlayarak götürmek istediler. Gitmemek için ayak direttim, kısa bir boğuşma oldu. Bir işçi de müdahale edince polisler zor durumda kaldılar. Silahlarını çekerek işçiyi tehdit ettiler ve kahvede oturanları dışarı çıkarttılar. Daha sonra beni Merkez Karakoluna götürdüler. Yolda bana "Oğlum niye böyle yaptın, ya orada bir olay çıksaydı? Biz sadece senin bir ifadeni alıp bırakacağız" dediler.

1. Şubeye çıkarttıktan sonra telsizle Emniyet Müdürü'nü çağırttılar. Emniyet Müdürü gelir gelmez yüzüme bakıp, "Ulan kerata her taşın altından sen çıkıyorsun, ne bu senden çektiğimiz!" diyerek sakin bir şekilde topuklarıyla ayak parmaklarımı ezdi. Saçımdan tutup başımı defalarca duvara vurdu, yumrukladı. Ben "suçsuz birini dövmeye utanmıyor musun?" dedim. Şaşırdı, şehirde yoğunlaşan işkencelere karşı dağıtılan ve Emniyet Müdürü de dahil 5-6 işkencecinin isminin açıklandığı bildiriyi göstererek "ulan bu bildiriyi sen dağıtmadın mı? Görenler var" dedi. Ben dağıtmadığımı, bu bildiriyi daha önce hiç görmediğimi söyledim. "Dağıttın dağıttın. Dağıttığını söyleyeceksin" dedi. Ben "hayır" dedim. Gece yapılacak olan işkenceye güveniyordu. Daha sonra Emniyet Müdürü gitti, 1. Şube şefi yılışık bir eda ile sorular sormaya devam etti. Sorularına sert cevaplar verdim.

Daha sonra beni Çarşı Karakolu Araştırma Bürosuna götürdüler. İşkenceciler oradaydı. İşkencecibaşı olarak ün yapan Pol-Bir başkanı Asker Beyaz isimli polis üzerime gelerek beni yumrukladı, duvara çarptı, iyice hırpaladıktan sonra bıraktı. Sorguya çektiler. Bildiriyi nerede bastığımızı, matbaanın nerede olduğunu, silahların nerede olduğunu sordular. Bilmiyorum diye cevapladım. Yumuşak davranmayı deneyerek "biz yalnız bildirinin peşindeyiz, evini söyle sadece bu bildiriyi arayacağız. Silahın bile olsa bırakacağız" diye yemin ettiler. Daha sonra kabloları getirerek elimin işaret parmaklarına bağladılar. Konuşacak mısın dediler. Cevap vermedim. O anda işkence ne kadar uzarsa uzasın şuurumu kaybetmemeye ve akılcı düşünüp davranmaya karar verdim. Elektrik vermeye başladılar. Bütün gücümle "İşkenceciler, köpekler, halkımız bunların hesabını soracak" diye bağırdım. Elektriği keserek dövmeye başladılar. Asker Beyaz, Murat Erhan, Komiser Muavini Hamza ve daha 4-5 kişi saldırıyordu. Kafamı, bacaklarına kıstırarak sırtıma vurdular. Yere yuvarlanınca Asker Beyaz 90 kiloluk vücuduyla üzerime çıkarak tepeledi ve zıpladı. Beni duvardan duvara çarptılar.

Daha sonra seanslar şeklinde elektrik verdiler. Aralarda dövdüler. Bu arada çeşitli sorular sormaya devam ediyorlardı.

Bir ara "size hiç elektrik verildi mi?" dedim. Hayır dediler. "Bana niçin veriyorsunuz?" dedim. Komiser "Ben de komünist olursam bana da versinler" dedi. Asker Beyaz da "oğlum biz sadist değiliz. Devletten maaş alıyoruz, işimizi yapıyoruz. Bizim mesleğimiz bu" dedi.

Bir ara beni salona çıkardıklarında işkenceye katılmayanlardan bir tanesi sözde "insancıl" davranarak beni tatlı sözlerle sahtekarca boyun eğdirmeye çalıştı. Bir şey elde edemeyince tekrar işkenceye başladılar. Birisi pantalonumu çıkartmaya çalışarak "Ulan ib.. seni hadım edeceğim" diyordu. Ben direnince hepsi üzerime çullandılar. Döverek yere yatırıp üzerimde tepindiler. Daha sonra vazgeçtiler. Parmaklarımdan elektrik vermeye devam ettiler. Asker Beyaz gırtlağımdan tutup yumruklayarak "ulan daha ne kadar direneceksin? Kime güveniyorsun?" dedi. "Kişisel olarak hiç kimseye. Halka güveniyorum, insanlığa güveniyorum" dedim. Bir süre daha devam ettiler. Asker Beyaz "Bu ib.. den iş çıkmayacak, götürüp bunu bir yerde vuralım" diyerek korkutmaya çalıştı. İşkence saat 02'ye kadar devam etti. İşkencecilerin uykusu geldiğinden beni tekrar Merkez Karakolu'na götürdüler. 1. Şubede sorguya devam ettiler. 14 sorudan oluşan bir soru kağıdı verdiler. Hangi yasal ve yasadışı örgütlerle ilişkim olduğu, siyasi görüşüm, okuduğum gazeteler, dünyadaki hakim çelişki gibi siyasi sorularla dolu kağıda ismim ve okulum dışındakilere boş cevaplar verdim.

Bir ara benimle yalnız kalan birisi o bildiride kendisinin de adının olduğunu, halbuki kendisinin suçsuz olduğunu, faşist olmadığını daha önce olan bildiride geçen olayın kaza olduğunu, vicdan azabı çektiğini vs. söyledi. Bildiriden korkmuştu. "Bak bu bildiri bir idam fermanıdır. Her gün televizyondan görüyoruz, bir polis ölüyor, moralimiz bozuluyor. Ben suçsuzum, iyice araştırsanız neyse. İstersen o vurulan çocuğa sor, o bir kazaydı" dedi. Ben de " o zaman git bir gazeteye işkenceci olmadığını, faşist olmadığını açıkla" dedim.

İki gün sonra savcılığa polise mukavemet suçundan çıktım. İşkence gördüğümü anlattım. Savcı birşey olmadığından serbest bırakmak zorunda kaldı. Doktor raporu alarak davacı oldum.

Eski bir İçişleri Bakanı'nın itirafı:

"İşkence benim dönemim dahil her dönemde uygulanmıştır"

Eski İçişleri Bakanlarından Korkut Özal, ülkede işkence uygulamalarının arttığı konusundaki bir soruya "işkence benim dönemim dahil her zaman uygulanmıştır" diye cevap vermiş. Bu işkencenin ülkemizde egemen sınıflar ve onların hizmetkarı siyasetçileri açısından ne kadar "doğal" karşılandığının açık bir itirafıdır. Kendi sözlerine göre, Korkut Özal'ın bir İçişleri Bakanı olarak Ankara'da Emniyet Sarayı'nda yurttaşlara işkence yapıldığını gördükten sonra gösterdiği tek tepki, yapılanların oraya gelip giden halk tarafından görüldüğü ve bunun kötü bir durum arzettiğini söylemek olmuştur. Yani işkenceye değil de bunun oraya gelip gidenlerden gizlenmemesine karşı çıkmıştır.

Sözde İçişleri Bakanları yasaların uygulayıcısıdır. Sözde polisler yasaların uygulayıcısıdırlar. Onların görevi sözde "hukuku", "adaleti" sağlamaktır. Öte yandan sözde işkence Anayasa ve yasalarla yasaklanmıştır, suç sayılmıştır. Polisin ve İçişleri Bakanının da görevi bu yasaların uygulanmasını sağlamaktır!

Ama gerçek hayatta neler oluyor? Polisler ellerine geçirdikleri herkese en vahşi işkenceleri yapıyorlar! İşkence için devlet fabrikalarında özel araçlar üretiliyor! Yapılan işkenceleri gören eski İçişleri Bakanı da bunlar olağan şeylerdir diyor. Bu gerçekler, yasaların emekçilerin tepkisini yatıştırmak, emekçileri aldatmak için konmuş şeyler olduğunu, egemen sınıfların istediklerinde bunları hiç tereddüt etmeden çiğneyebileceklerini, Anayasa'dan, yasalardan, İnsan Hakları Bildirisinde konan "yüce ilkeler"in egemen sınıflar açısından birer yutturmacadan ibaret olduğunu göstermektedir.